VANDAAG

- Sede Antia: 21.000 gulden voor jeugdzorg (Monita) p.2
- Wathey: 'Ik ben geen zwaargewicht-bokser' p.3
- Jossy Mansur wint smaadschriftzaak p.5
- Schapers naar derde ronde Wimbledon p.7
- Plastico NV breidt steeds verder uit p.10

...dag van de vlag...

106E JAARGANG — NO.: 148 ZATERDAG 1 JULI 1989

AMIGOE

Prèkè

Wathey: Maar ik ben wél een K.O.-specialist!

VS BETREUREN GREEP NAAR MACHT

Leider actie: staatshoofd, premier, Defensie-minister, opperbevelhebber

Noodtoestand in Sudan na coup

KHARTOUM — De leider van de militaire staatsgreep tegen de Sudanese regering heeft vrijdag de noodtoestand afgekondigd, de voorlopige grondwet opgeschort en het parlement en de ministerraad ontbonden. Dit heeft het officiële Egyptische persbureau MENA gemeld. Het is niet bekend of er bij de staatsgreep slachtoffers zijn gevallen. De noodtoestand geldt volgens MENA voor het gehele land. Een deel van het zuiden is echter in handen van het Sudanese Volksbevrijdingsleger (SPLA)

Brigade-generaal Omar Hassan Ahmed Al-Bashir die de staatsgreep vrijdag voor de radio bekendmaakte, zei dat hij de president van een nieuwe revolutionaire raad is. Bashir verklaarde dat hij tot staatshoofd, premier, minister van Defensie en opperbevelhebber van de strijdkrachten, zou worden benoemd.

VERSCHIJNINGSVERBOD

Hij verklaarde dat niet alleen decreten zijn uitgevaardigd om het parlement en raad van ministers te ontbinden, maar ook om de hoogste raad, het collectieve presidentschap van de republiek, buiten werking te stellen. Volgens de staatsradio die de generaal de leider van de coup noemde, zijn voorts alle politieke organisaties, partijen en vakbonden ontbonden. Aan kranten is een verschijningsverbod opgelegd. Politieke activiteiten kunnen volgens de radio met een gevangenisstraf van tien jaar worden bestraft. Op gewapend verzet is de doodstraf gezet.

ONDER HUISARREST

De revolutionaire raad telt volgens Radio Ondurman vijftien leden. Een andere brigade-generaal, Al-Zubeir Mohammed Saleh, is vice-voorzitter. De raad bestaat verder uit nog vier brigade-generaals, zes kolonels, twee luitenants-kolonel en een majoor. De 'raad van de leiding van de revolutie' zal een nieuwe regering vormen, aldus de radio.

Alle belangrijke Sudanese politici zijn onder huisarrest geplaatst. President Ahmed Ali Al-Mirghani is op vakantie op het Griekse eiland Rodos na een medische behandeling in een Noordeuropees land. Volgens het Griekse persbureau ANA is Al-Mirghani, de voorzitter van een vijf man sterke presidentiële raad, bereid terug te keren naar Sudan, maar is het vliegveld van Khartoum gesloten.

REACTIE VS

De Verenigde Staten betreuren het dat het Sudanese leger de macht heeft gegrepen. Niettemin hoopt Washington dat degenen die de macht hebben zo snel mogelijk maatregelen nemen om de burgeroorlog te beëindigen, zo zei vrijdag Margaret Tutwiler van het ministerie van Buitenlandse Zaken. 'We betreuren het dat het leger de gekozen democratische regering van Sudan ten val heeft gebracht en we eisen een spoedig herstel van de democratie'. Het is van cruciaal belang dat degenen die de macht hebben, wie dat ook moge zijn, onmiddellijke maatregelen nemen om een vreedzame oplossing te bereiken voor de oorlog en de aanvoer van humanitaire hulp verbeteren'.

RUST TERUGGEKEERD

Intussen zou de rust in Sudan vrijdagavond zijn teruggekeerd. De junta heeft de toestand onder controle, zo zei de woordvoerder van de militaire junta die werd geciteerd door het Egyptische blad Al-Ahram in zijn editie van zaterdag. Verschillende militaire eenheden hebben hun steun betuigd en zorgen ervoor dat het bestuur en de vitale sectoren functioneren, aldus de zegsman. De plegers van de staatsgreep hebben naar zijn zeggen geen verzet ontmoet.

■SAN SALVADOR - *Het aantal politieke moorden in El Salvador lijkt op te lopen sinds het aantreden een maand geleden van president Alfredo Cristiani. Een van de laatste slachtoffers was Edgar Chacon, een ideoloog van ultra rechts Salvador. Hij was voorstander van een militaire oplossing in verband met de burgeroorlog welke al jaren voortduurt. Onbekenden hebben hem op straat gedood. (AFP/ satelietfoto)*

OPEC's adjunct-secretaris gaat met ontslag

LONDEN - De plaatsvervangend secretaris generaal van de OPEC Fadhil Al- Chalabi is na elf jaar binnen de OPEC werkzaam te zijn geweest afgetreden. In de periode 1983 tot 88 was Chalabi secretaris generaal van de Organisatie van olieproducerende landen. Hij begon zijn carriere binnen het Iraakse ministerie van Olie in de jaren 60. In een interview met het OPEC- persbureau zei Chalabi dat de komende vijf jaar voor het oliekartel van grote betekenis zullen worden. Een verstandig prijsbeleid gericht op de reactivering van de markt is daarbij wel vereist, meent hij.

WASHINGTON - De Verenigde Staten en de Europese Gemeenschap hebben een voorlopige overeenkomst gesloten over de handel in ingeblikte peren en perziken. De EG is bereid de subsidies op deze ingeblikte fruitsoorten te verlagen. Zo meldde de Amerikaanse speciale handels-afgezant Carla Hills. De VS hadden er in augustus over geklaagd dat de subsidie op deze producten hoger was dan in 1985 voor ingeblikt fruit was afgesproken. Het overleg hierover liep vast. Uiteidelijk zou de zaak hebben kunnen uitlopen op Amerikaanse vergeldingsmaatregelen.

Voor KLM 40%

Nedlloyd doet meeste aandelen van Tansvia van de hand

ROTTERDAM - Nedlloyd heeft de meerderheid van zijn aandelen in Transavia van de hand gedaan. Veertig procent daarvan ging naar de KLM.

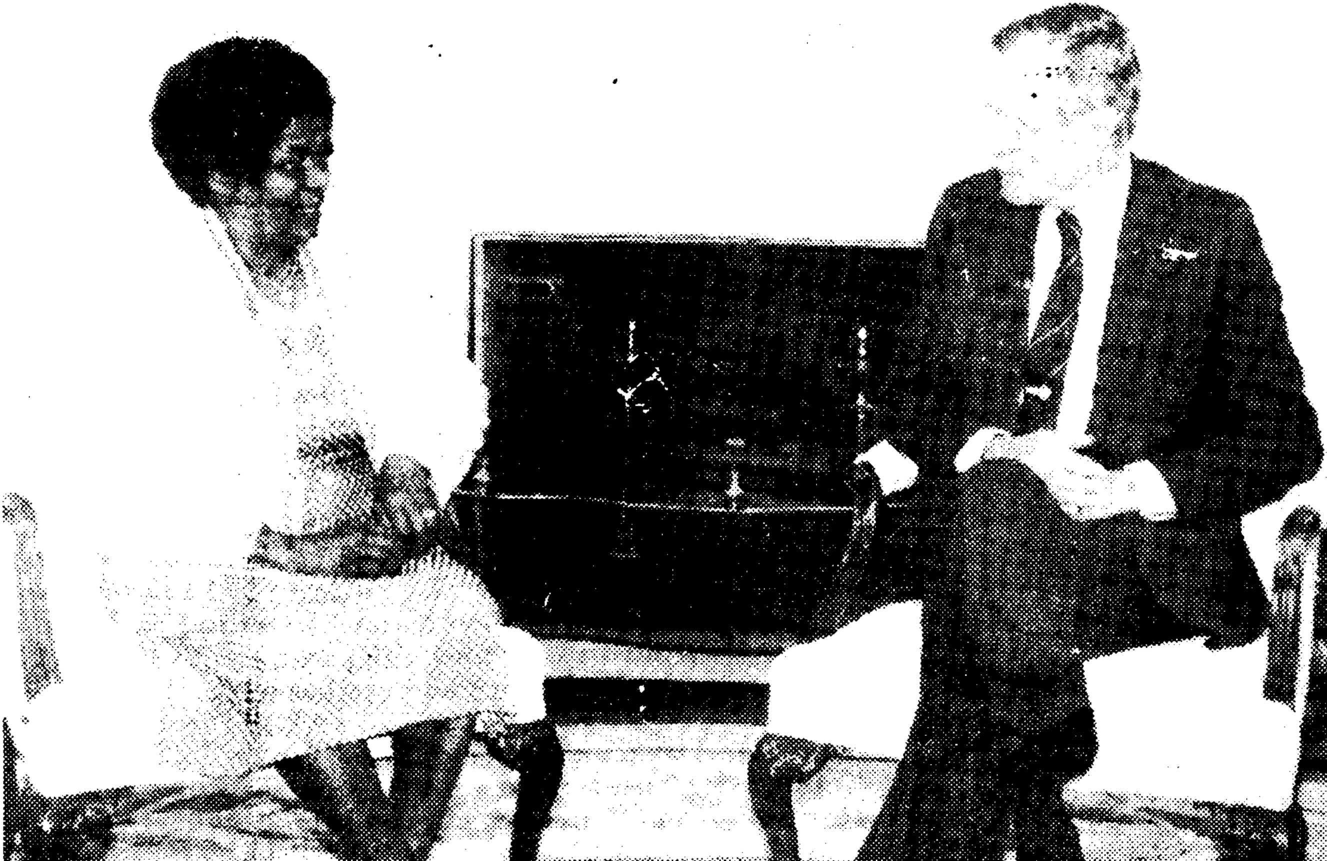
De KLM en Nedlloyd maakten dit vrijdag bekend. Men heeft tot de transactie besloten ondanks het feit dat het onderzoek daarnaar door de Europese Commissie als dagelijks bestuur van de Europese Gemeenschap nog niet ten einde is. Nedlloyd heeft ook twintig procent van de aandelen in het charter- luchtvaartbedrijf via de effectenbank Kempen en Co geplaatst bij een vennootschap waarin een aantal Nederlandse institutionele beleggers deelneemt. Nedlloyd houdt nu een belang van veertig procent over in Transavia

Watergooier voor Beatrix veroordeeld

LONDEN - Gerald Taylor die tijdens een rondtoer van koningin Beatrix in Londen een paar zakjes ijswater naar haar gooide is veroordeeld tot tweehonderd pond sterling. Hij heeft ook zijn werk verloren. Volgens een vriend was het eigenlijk bedoeld geweest als een 'practical joke'.

Een collega vertelde dat het Taylor uiter[illegible]k spijt wat hij heeft gedaan. Het was gewoon als een grap bedoeld geweest. De zaak waar hij werkte, Neal' Yard whole food warehouse, heeft hem op staande voet ontslagen. Uit een raam van deze zaak heeft hij de ijszakjes gegooid. Bij dit bedrijf heeft men te kennen gegeven dat men het gebeurde ten zeerste betreurt. Ondertussen is koningin Beatrix met prins Claus in Nederland teruggekeerd van hun bezoek aan Engeland.

Anti-apartheids-activiste

■WASHINGTON - *President George Bush van de Verenigde Staten ontving in het Witte Huis Albertina Sisulu, die deel uitmaakt van het presidium van het Verenigde democratische front waarin tientallen Zuidafrikaanse anti- apartheidsgroepen gebundeld zijn. Zij heeft Bush haar mening gegeven over de mogelijkheden waarover het buitenland beschikt om de ontwikkelingen in Zuidafrika ten goede te doen keren. President Bush is zich aan het orienteren in de Zuidafrikaanse problematiek. (AFP/ satellietfoto)*

EXTRA EDITIE

VANDAAG treffen de lezers niet de gebruikelijke Weekeinde-bijlage van de Amigoe, Ñapa, aan.

De artikelen die door gaans opgenomen worden in Ñapa, worden vandaag gepubliceerd in een extra editie, die verschijnt in verband met de viering van de Dag van de Vlag op Curaçao.

De extra editie, die gratis wordt verspreid, telt twaalf pagina's.

De medewerkers van de Amigoe wensen alle lezers veel leesgenot toe en een in alle opzichten prettige viering van de Dag van de Vlag.

DIRECTIE

Groen licht voor kredietovereenkomst ABN-SLM

SLM fel tegen indienen schadeclaims in Amerika

AMSTERDAM — De SLM zal zich hevig verzetten tegen het indienen van schade claims in de Verenigde Staten door nabestaanden van de vliegramp in Suriname. Volgens de SLM kan de zaak niet in de Verenigde Staten aanhangig worden gemaakt. Dit heeft een aantal advocaten van nabestaanden vrijdag bekend gemaakt nadat zij overleg hadden gevoerd met advocaten van de SLM, de directeur in Nederland R. Lachmising en een vertegenwoordiger van de Engelse verzekeringsbeurs Lloyd's.

De SLM erkende in het gesprek aansprakelijk te zijn voor de vliegramp van 7 juni onder de beperkingen van het zogeheten Verdrag van Warschau. De beperkingen zouden vooral gelden voor de hoogte van de toe te kennen schadeclaims.

NOG IN PARAMARIBO

De advocaten van de nabestaanden onderzoeken de mogelijkheden voor het indienen van claims in de VS. Aanknopingspunten hierbij zijn de Amerikaanse bemanning, het SLM-kantoor in Miami en het onderhoudscontract voor de SLM-vliegtuigen in Miami. In de Verenigde Staten kunnen, in tegenstelling tot Nederland, ook claims worden ingediend voor geleden immateriële schade. Van de Amerikaanse advocaat K. Sobels is bekend dat hij schadeclaims gaat indienen in de VS namens een aantal nabestaanden. De advocaten van de nabestaanden hebben van de SLM toegezegd gekregen binnenkort meer informatie te ontvangen. Volgens de advocaten van de nabestaanden is het 'glashelder' dat de SLM 'grove nalatigheid' kan worden verweten. Het is nog niet bekend hoeveel nabestaanden een schadeclaim willen indienen. De meesten familieleden verblijven nog in Paramaribo.

ZEKERSTELLING

De Nederlandse regering heeft het groene licht gegeven voor een kredietovereenkomst tussen de Algemene Bank Nederland en de SLM. Dit heeft het Surinaamse ministerie van Economische zaken vrijdag verklaard. Het krediet - drie miljoen gulden - is bedoeld als zekerstelling voor Martinair Holland. Deze maatschappij voert sinds de ramp met het SLM-toestel bij Zanderij vluchten uit voor de SLM. De Surinaamse regering staat garant voor de aflossing van het krediet en kan desnoods putten uit de ontwikkelingsgelden die zij nog van Nederland krijgt. De kredietovereenkomst, waarvoor de ABN al groen licht heeft van het Nederlandse ministerie van Ontwikkelingssamenwerking, moet nog getekend worden.

De Surinaamse regering heeft bepaald dat de verkoopopbrengsten van de SLM in Nederland op een speciale rekening moeten worden gestort. De Surinaamse ambassadeur in Den Haag zal deze rekening mede beheren.

Met de charterovereenkomst tussen Martinair en de SLM is een bedrag van ruim negen miljoen gulden gemoeid. Daarvoor voert Martinair tot 1 oktober negentien retourvluchten op Zanderij uit. Een woordvoerder van Martinair bevestigde vrijdag dat de betalingen voor de vluchten naar Suriname door de Nederlandse staat worden gegarandeerd. Tot nog toe heeft de SLM alle vluchten echter prompt betaald. 'Zoals gebruikelijk is in de luchtvaart, voeren wij de vluchten pas uit als de betaling binnen is', aldus de woordvoerder. Hij wilde niet zeggen hoeveel de SLM per vlucht moet betalen. 'Ze betalen de reëele kosten'.

TEHERAN - Iran heeft dinsdag een grote aardgas- raffinaderij bij Kangan geopend. Volgens Teheran is het de op een na grootste gas- raffinaderij van de wereld. Tijdens de Golfoorlog is de fabriek verschillende malen door Iraq aangevallen. Volgens de verstrekte gegevens moet de productie per dag 34 miljoen kubieke metergas kaan bedragen welke afkomstig is uit zes bronnen. In maart 1990 gaat Iran via een pijpleiding gas leveren aan de Sovjetunie. Het gaat hierbij om drie miljard kubieke meter per jaar.

Tijdens bezoek premier in Caracas

Ondertekening Milieu- en olie-akkoord

ORANJESTAD — Minister president Nelson Oduber zal op 3 en 4 juli tijdens zijn officieel bezoek aan Venezuela overeenkomsten tekenen betreffende de levering van Venezolaanse olieproducten aan Aruba en de bescherming van het zee-milieu tussen de twee landen tegen eventuele olievervuiling.

De premier gaat naar Caracas vergezeld van zijn echtgenote mevrouw Glenda Oduber, directeur van 'National oil company of Aruba', Mr. Tabare Monzon, directeur van departement Buitenlandse betrekkingen drs Henry Baarh, de secretaris van de Ministerraad Epy Wever, de Venezolaanse consul Josefina Carrero Prato en protocol- ambtenaar Atan Lee.

De overeenkomst voor olieproducten houdt in de levering van 'Fuel oil' en asfalt door de oliemaatschappij Maraven tegen een lagere prijs dan hetgeen nu betaald wordt voor deze produkten. De levering van 'Fuel oil' zal voor Aruba een besparing betekenen van ongeveer vier miljoen florin per jaar tegen een verbruik van ongeveer één miljoen barrels per dag. Zo berichtte het bureau voorlichting (BUVO) op donderdag.

Deze overeenkomst is - aldus BUVO - het resultaat van het principe-accoord dat op 25 oktober 1985 getekend werd tussen het Bestuurscollege van Aruba en PDVSA. Het programma van premier Oduber in Caracas bevat onder andere: de kranslegging bij het standbeeld van Simon Bolivar, bespreking met minister van Mijnbouw Celestino Armas, bezoek aan PDVSA, werkvergadering met de minister van Economische zaken en vertegenwoordigers van de handel.

Jaruzelski zegt voor eer te bedanken

Kiszczak kandidaat- president in Polen

WARSCHAU — Maandag opent de gezamenlijke zitting van beide kamers van het nieuwe parlement in Polen, dat later in de week een nieuwe president moet aanwijzen. Als kandidaat van de partij stelde de Poolse president en partijleider generaal Wojciech Jaruzelski vrijdag in een vergadering van het Centraal comite niet zichzelf voor, maar minister van Binnenlandse Zaken Czeslaw Kiszczak, die de geslaagde ronde-tafelbesprekingen met Solidariteit voerde, maar het verbond indertijd ook vervolgde. Het centraal comite van de partij vroeg Jaruzelski echter zijn voorstel opnieuw te overwegen. Op dezelfde wijze dreigde Jaruzelski in februari met opstappen als partijleider, als de partij, verdeeld in hervormers en conservatieven, hem geen vrije hand gaf in onderhandelingen met Solidariteit. Zo dwong hij de partij zich achter hem te verenigen.

Solidariteit heeft zich uitgesproken tegen zijn kandidatuur. Voorzitter Lech Walesa van het vrije vakverbond, die vrijdag na Jaruzelski's uitspraak direct naar Warschau vloog voor overleg met zijn adviseurs, leek voorkeur uit te spreken voor Kiszczak, maar hield nog een slag om de arm.

GEEN HINDERPAAL

'Ik wil geen hinderpaal zijn voor Nationale verzoening in Polen', aldus Jaruzelski, die het nu weer vrije vakverbond in 1981 uitschakelde vereenzelvigt zijn naam volgens hem meer met de staat van beleg dan met de door hem ingevoerde hervormingen.

Om zijn benoeming door de tweede kamer of Sejm te krijgen - ook als alle afgevaardigden van Solidariteit tegen stemmen - heeft Jaruzelski de steun nodig van de boeren - en de Democratische partij. Deze werkten tot dusverre samen met de communistische partij, maar stellen zich in de afgelopen tijd steeds onafhankelijker op. Kiszczak leidde dit voorjaar namens de regering de ronde-tafelconferentie met Solidariteit die uiteindelijk leidde tot hernieuwde legalisering van het vakverbond.

(Her)opvoeden en begeleiden van jongeren

Sede Antia schenkt 21.000 gulden aan stichting Jeugdzorg (Manita)

WILLEMSTAD — Vorige week heeft Sede Antia 21.000 gulden beschikbaar gesteld aan de stichting Jeugdzorg ten behoeve van het internaat Casa Manita dat onder deze stichting ressorteert. Dit bedrag zal besteed worden aan de bijscholing van het personeel van internaat Casa Manita en voor het ontwikkelen van sociaal- pedagogische activiteiten voor de kinderen van Casa Manita.

In de loop der jaren is er een duidelijke verandering geconstateerd bij de groep pupillen die in Casa Manita opgenomen zijn. De reden van plaatsing is thans een meervoudige problematiek van meestal totaal uit de hand geloen situaties. Voorbeelden hiervan zijn de probleemgezinnen waarbij alcohol en drugs een grote rol speelt en waar ook de kinderen bij betrokken worden.

Stichting Jeugdzorg Curaçao is tot de conclusie gekomen dat deze groep jongeren een andersoortige aanpak vereist. Wat noodzakelijk is: het (her)opvoeden en begeleiden van deze jongeren, terwijl men in zeer veel gevallen zelfs moet spreken van 'behandelen'.

Lucy Martes, die sinds 1 jaar directrice van Casa Manita is zei tijdens haar toespraak ter gelegenheid van de ondertekening van de overeenkomst 'dat het niet de eerste keer zal zijn, dat zij het bestuur van de stichting Jeugdzorg Curaçao zal adviseren om bij Sede Antiyas aan te kloppen, aangezien er nog heel wat werk te verrichten is om een optimale zorg van de kinderen die in Casa Manita gehuisvest worden te garanderen'. Deze wijze van aanpak geniet de volledige ondersteuning van het bestuur van de stichting Jeugdzorg Curaçao.

Onder de stichting Jeugdzorg Curaçao ressorteren het internaat Casa Manita, de Casa Cunas (Berg Altena en Hoogstraat) en Villa Maria (speelschool / naschoolse opvang). Deze instellingen hebben elk hun eigen bestuur terwijl vertegenwoordigers van deze besturen het hoofdbestuur van de stichting Jeugdzorg Curaçao vormen. Voorzitter van de stichting Jeugdzorg Curaçao is Boy Mendez.

... Het moment dat Jules Tunk, voorzitter van Casa Manita, de overeenkomst tussen Sede Antia en de stichting Jeugdzorg Curaçao overhandigt aan Lucy Martes, directrice van Casa Manita en Judith Balootje, directrice van huize Rose Pelletier...

DP wil vergaderen over TDS

WILLEMSTAD — De fractie van de oppositiepartij DP in de Staten, heeft de parlements- voorzitter verzocht een centrale commissie vergadering te beleggen, om zo inlichtingen te verkrijgen inzake ontwikkelingen bij de Television Distribution Systems (TDS). Daarvoor zouden, aldus de brief van de DP, zowel de huidige TDS directeur, Roderich Pietersz, als voormalig directeur, Norbert Hendrikse, uitgenodigd moeten worden.

TDS, die de 'black box' uitzendingen verzorgt, is de laatste tijd weer in het nieuws: niet alleen directeur Pietersz liet weer van zich horen, ook minister Chucho Smits liet afgelopen week publiekelijk weten dat TDS 'te koop' is en dat zich diverse belangstellenden meldden, om deze volle dochter van de Antilliaanse Televisie Maatschappij (ATM) over te nemen. Er werd al een speciale 'verkoopcommissie' opgericht, onder voorzitterschap van Ivan de Windt.

De privatiseringsplannen van minister Smits (die namens de Antilliaanse regering de ATM en TDS vertegenwoordigt) zijn niet nieuw. In eerste instantie werd gesteld dat niet alleen TDS, maar ook TeleCuraçao geprivatiseerd zou worden. Dat laatste gaat, zo zei Smits onlangs, niet door.

Anders is dat met TDS, dat, aldus Smits, na de verkoop moet veranderen in kabeltelevisie. De verkoop zal, zo zei de minister ook, als het goed is in oktober een feit moeten zijn. De belangrijkste reden voor de regering TDS af te stoten: tegenvallende bedrijfsresultaten.

Geruchten over potentiële kopers van TDS doen al ruim een half jaar de ronde. Feit is ook, dat directeur Pietersz zich niet altijd even positief over deze plannen of de mogelijke kopers heeft uitgelaten. Zo werd melding gemaakt van enige zakenmensen die op Bonaire de kabeltelevisie verzorgen, terwijl ook de namen van enige personen uit Sint Maarten genoemd zijn. Minister Smits evenwel, zei dat nog geen enkele beslissing genomen werd en dat zeer binnenkort advertenties in de dagbladen zullen verschijnen, waarin potentiële kopers worden opgeroepen.

De privatisering van TDS heeft intussen ook in politieke kringen de nodige aandacht getrokken en zowel de DP als de andere oppositiepartij, MAN, blijken nogal sceptisch. Voor de DP was deze ontwikkeling zelfs aanleiding een centrale commissie vergadering van de Staten aan te vragen om op die manier niet alleen van de huidige, maar ook van de exdirecteur inlichtingen te verkrijgen.

WILLEMSTAD — Met medewerking van de Pan Amerikaanse Gezondheids Organisatie zal op 1 juli 1989 een uniek televisieprogramma getiteld 'Salud para todos' worden uitgezonden. De uitzending is op zaterdag 1 juli en begint om 20.00 uur.

Dit programma duurt twee uur en wordt live uitgezonden vanuit het James L. Knight International Convention Centre in Miami. Het is te volgen via Tele Curaçao.

Rodrigues: nieuwe commandeur

WILLEMSTAD — Gister der mariniers J.B.G. Clocq macht in het Caribisch geb mandeur R.R. Rodrigues. nodige ceremonieel op het ment Suffisant, de opleidir plichtigen van de Nederlan

Bij de plechtigheid bevor uit binnen- en buitenland, neurs van de Nederlandse minister-president van de Nederland trad als de verte hebber der zeestrijdkracht tion van de marinestaf, co

Het ceremonieel werd opgeluisterd door deelname van personeel van alle inrichtingen onder bevel van de commandant der zeemacht in het Caribisch gebied. Uit Aruba kwamen de militairen van de 22e infanteriecompagnie van het korps mariniers alsmede een peloton van de Arubaanse militie. Ook was een deputatie aanwezig van het stationsschip, Hr. Ms Jan van Brakel, terwijl het 336-squadron van de Koninklijke luchtmacht zorgde voor het ceremonieel overvliegen van beide Fokkers F-27M patrouilleyliegtuigen, een zgn. 'flypast'.

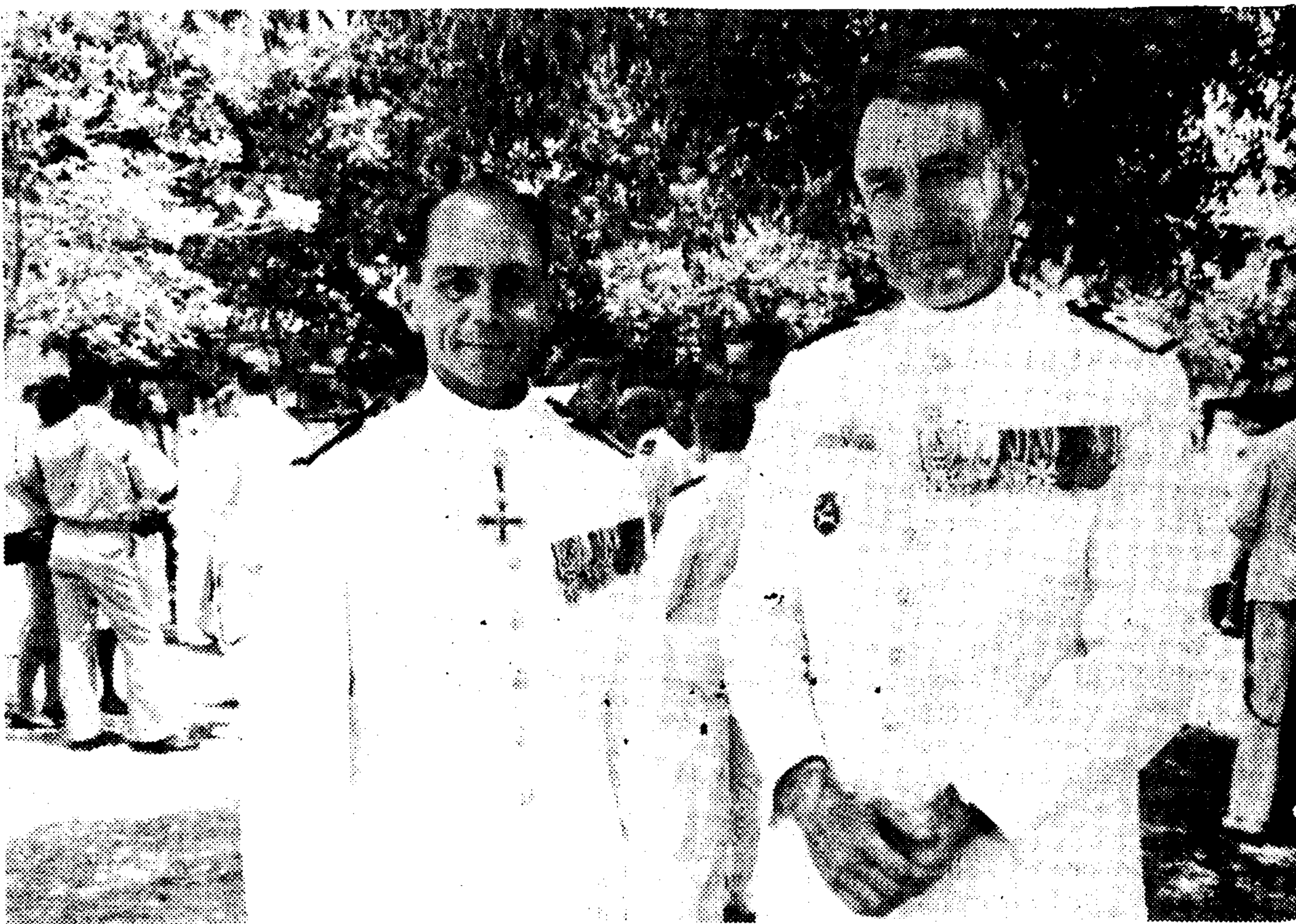
In zijn afscheidstoespraak benadrukte brigade-generaal Clocquet het belang van de defensie voor de Nederlandse Antillen en Aruba. Bij verschillende gelegenheden in het recente verleden heeft de Koninklijke marine aan de regeringen van beide landen bijstand verleend. Hij stelde verder dat de oefenfrequentie de laatste jaren sterk is verhoogd, onder meer door oefeningen met vloot- en mariniersenheden uit het buitenland. Hierdoor is de operationele gereedheid toegenomen, waardoor de krijgsmacht beter op haar taken berekend is.

Daarbij onderstreepte de generaal het beland van de Antilliaanse en Arubaanse bijdrage aan de eigen defensie, onder meer door het op peil houden van de vereiste aantallen dienstplichtigen. Hij sprak waardering uit voor het weerkorps 'Vrijwilligerskorps Curaçao', welk korps overigens met een peloton even eens op de commando-overdracht was vertegenwoordigd. Na de commando-overdracht zal brigade-generaal Clocquet met zijn gezin Curaçao verlaten om vervolgens in Nederland met functioneel leeftijdsontslag te gaan.

RODRIGUES

Commandeur Rodrigues gaf te kennen het beleid van zijn voorganger zoveel mogelijk voort te zetten. Hij was vol lof over de goede contacten die momenteel bestaan tussen de krijgsmacht en de politieke en ambtelijke autoriteiten in de Nederlandse Antillen en op Aruba. De commandeur, die zijn jeugd in Indonesië doorbracht en reeds een jaar op Curaçao woont en werkt, heeft het met zijn echtgenote in de tropen zeer naar zijn zin. Uit het feit dat hij een deel van zijn toespraak in het Papiamento voordroeg moge blijken dat hij zich verbonden voelt met de bevolking van deze eilanden.

■ WILLEMSTAD — De nieuwe bevelhebber over de krijgsmacht in het Caribisch gebied, commandeur R.R. Rodrigues (links) en de scheidende bevelhebber, brigade-generaal der mariniers J.B.G. Clocquet.

OPVANGCENTRA MOETEN VAAK NEE VERKOPEN

SZGG: 'Luisteren naar behoeften geestelijk gehandicapten'

Jules Jonckheer: 'Wij zijn hun stemgeluid ontwend'

WILLEMSTAD — In nauwe samenwerking met de Oudervereniging Totolica startte de Stichting Zorg voor Geestelijke Gehandicapten (SZGG)in 1974 met een mini-dagverblijf voor slechts veertien kinderen. Nu heeft zij drie voorzieningen in beheer: het mini-activeringscentrum, Huize Jos Wouter en Huize Pasadia, waar in de vijftien jaar dat de stichting operationeel is, in totaal ongeveer 180 personen werden opgevangen. Helaas moet de SZGG steeds vaker nee verkopen aan personen die plaatsing aanvragen voor een van hun relaties. Iets dat mr J.A.G Jonckheer, voorzitter van het bestuur van de SZGG betreurt.

Jonckheer sprak deze week tijdens de bijeenkomst ter gelegenheid van de financieringsovereenkomst voor de inrichting van een leef- en activeringscentrum voor geestelijk gehandicapten. De Amigoe plaatste gisteren een artikel over de ondertekening.

Jonckheer signaleert dat er tot nu toe eigenlijk noch bij de stichting, noch elders plaatsingsmogelijkheden zijn. Zo moesten in het verleden elf kinderen die aanvankelijk in Pasadia geplaatst werden, uiteindelijk naar een Nederlands instituut verhuizen. Los van de financiële consequenties die uitzending naar het buitenland heeft, zijn er ook de emoties die de scheiding tussen een kind en zijn familie teweeg brengt.

ONDERZOEK

In 1984 was de SZGG betrokken bij een onderzoek naar het aantal zwakzinnigen op Curaçao. Aan de hand van tellingen werden 611 personen geregistreerd. Voor 135 personen (ouder dan achttien) uit deze groep bleek dagopvang noodzakelijk. Het aantal zwakzinnigen dat volgens het onderzoek in aanmerking komt voor opvang in een leefcentrum is 183, thans als volgt verdeeld: 75 zijn ondergebracht bij het Mgr Verriet Instituut, zes in het Sanatorium, 31 thuis, 71 in de Caprileskliniek.

Als men dit aantal vergelijkt met het laagste promillage dat in Nederland gehanteerd wordt bij de opzet van nieuwe voorzienigen, namelijk 1,3, dan betekent dit voor Curaçao op 160.000 inwoners een aantal van 208 personen die in aanmerking zouden moeten komen voor plaatsing in het Leefcentrum. Ervan uitgaande dat een gedeelte van de personen die nu in de Caprileskliniek of het Verrietinstituut wonen om verschillende redenen in de genoemde 'setting' blijven, dan zijn er nu minimaal 110 personen met een geestelijke handicap die opgevangen moeten worden in het Leefcentrum, zo rekende Jonckheer voor. De 125 plaatsen van het thans geplande Leefcentrum houden rekening met een marge in de gegevens van het onderzoek.

Zoals in het bericht van gisteren reeds werd aangegeven, zal naast het Leefcentrum ook een Activeringscentrum gebouwd worden. Dit is een uitbreiding van het nu gebruikte mini-activeringscentrum. Het gaat bij de uitbreiding om een dagverblijf voor vijftig volwassenen en zal onder andere kinderen van Pasadia in Emmastad, die de leeftijd van achttien jaar hebben bereikt, een kans tot doorstroming bieden.

De totale kosten van het gefaseerde project bedragen ongeveer 15 miljoen gulden. De financiering komt uit fondsen die bestemd zijn voor ontwikkelingssamenwerking tussen Nederland en de Nederlandse Antillen.

Jonckheer zei dat terecht de vraag gesteld kan worden of 'het nu allemaal wel zo noodzakelijk is'. Kan een kleine samenleving als Curaçao het zich veroorloven een dergelijk project op te zetten? Deze vraag is ook binnen het bestuur van de SZGG uitvoerig aan de orde geweest. De stichting is van mening dat uit de doelstelling 'alles te doen en alles te verrichten dat in het belang is van de geestelijk gehandicapten op Curaçao' de verplichting voortvloeit om op te komen voor hen die dat zelf niet kunnen, althans niet op zo'n manier dat hun roep gehoord wordt. De voorzitter van het stichtingsbestuur: "Want wij zijn het in onze moderne, haastige en rumoerige samenleving ontwend om naar hun stemgeluid te luisteren."

WILLEMSTAD — Statenlid Onofre Bikker heeft schriftelijk vragen gesteld aan de minister van Financiën Gilbert de Paula over het uitblijven van publicatie van de landsbegrotingen van de afgelopen jaren.

Bikker vraagt zich af wanneer de landsbegrotingen door de Raad van Ministers voor de dienstjaren 1984 tot en met 1989 zijn vastgesteld en waarom zij niet gepubliceert zijn in het officiële publicatieblad van de overheid.

Het DP-statenlid stelt deze vragen omdat hij vermoedt dat in de afgelopen jaren gehandeld is in strijd met een onderdeel van artikel 86 van de staatsregeling van de Nederlandse Antillen en met artikel 4 van de comptabiliteitslandsverordening. Bikker stelt De Paula de rethorische vraag of hier geen sprake is van onbehoorlijk bestuur.

■ WILLEMSTAD — Deze week vertrok vanaf vliegveld Hato een groep van achttien patiënten van de Dr David Caprileskliniek naar Bonaire. De reis vormt een onderdeel van de resocialisatietherapie, welke op deze patiënten wordt toegepast. Hierdoor wordt het de patiënt makkelijker gemaakt om weer aan het maatschappelijk verkeer deel te nemen. Op de luchthaven sprak minister Gumbs met verschillende van hen.

Patienten naar Bonaire

Verkeersmaatregelen

WILLEMSTAD - In verband met de viering van het eerste lustrum van de Curaçaose vlag aanstaande zondag worden de volgende verkeersmaatregelen getroffen.

Op het Plasa Brion komen vanaf 08.00 uur tot 22.00 uur de taxi-standplaats op het Plasa Brion en de halteplaats voor kleine autobussen aan de zuidoostzijde van de kademuur te vervallen. Taxi- en autobusbestuurders kunnen gebruik maken van de in aanbouw zijnde halteplaats voor autobussen te Paris.

Het rijverkeer over de Breedestraat (Otrobanda) ter hoogte van het viaduct wordt via de naamloze weg onder het viaduct gedirigeerd in de richting van de Pater Euwensweg.

Het rijverkeer over de rotonde achter het West-End wordt in de richting van de Pater Euwensweg gedirigeerd.

Bestuurders van motorvoertuigen dienen er rekening mee te houden dat in verband met getroffen verkeersmaatregelen ter hoogte vande Rooms Katholieke Kerk te Montagne, de ParkeHimno i Bandera te Barber, war vanaf 10.00 uur tot circa 15.00 uur plechtigheden ter viering van het eerste lustrum van de Curaçaose vlag plaatsvinden en andere plaatsen waar activiteiten in het kader van deze viering worden gehouden, het rijverkeer ter plaatse enige stagnatie zal kunnen ondervinden.

Het publiek wordt verzocht alle door de politie gegeven aanwijzingen in het belang van de openbare orde en de vrijheid en veiligheid van het verkeer stipt en onmiddellijk op te volgen.

BEST GESLAAGDEN VAN CURAÇAO

WILLEMSTAD — Gedurende een vergadering van de Kiwanis Club Piscadera werden de best geslaagde leerlingen van Curaçao aan de pers voorgesteld. Het betrof hier de best geslaagde leerlingen van de Mavo, ETAO, Havo, VWO, Huishoudschool, LTS en de MTS. Ook werd door de Kiwanis Piscadera een leerling uitgeroepen tot Leerling van het Jaar.

De best geslaagden zijn: Cynthia Elizabeth (HH-school J.H. Sprockel), Inovitch Eugenia (LTS St Paulus), Lionel Mongen (MTS), Angelique Janga (VWO, Radulphus College), Dennis Everitz (Havo, Maria Immaculata Lyceum), MI-Ling Ho (Mavo, Zwijssen College) en Varicella Boekhoudt (ETAO, Albert Schweitzer).

Tot leerling van het schooljaar 1988/89 werd uitgeroepen Brainard Leonora (Radulphus College).

De uitreiking van de plakkaten werd verricht door gedeputeerde Mendez de Gouveia en Errol Bardouille, vice-president van Kiwanis Piscadera.

DP St. Maarten morgen 35 jaar

Wathey: 'Ik ben geen zwaargewicht-bokser'

WATHEY

WILLEMSTAD/PHILIPSBURG — 'Zolang ze me willen hebben, ga ik door. Niemand zal me verslaan bij verkiezingen, want ik ben niet als zwaargewicht boxers die zich laten verslaan. Ik weet voor verkiezingen precies hoe ik ervoor sta.'

De onverslagen politieke leider van het Bovenwindse eiland Sint Maarten, Claude Wathey, herdenkt morgen het feit dat hij 38 jaar geleden op het politieke toneel stapte. Morgen is het ook de verjaardag van de DP Sint Maarten: de partij wordt 35 jaar.

ROME

Wathey zal niet aanwezig zijn bij de viering: hij vertrok vanmorgen naar Rome, waar onderhandelingen zullen plaats vinden over het miljoenen Great Bay haven project, waarmee, als alles goed loopt, eind dit jaar begonnen wordt. In Italië zal Wathey ook besprekingen voeren over de financiering van de uitbreiding van de landingsbaan van de Juliana luchthaven. Een ander punt op het programma zijn gesprekken met vertegenwoordigers van de Italiaanse luchtvaartmaatschappij Alitalia, inzake de mogelijke introduktie van vluchten uit Italië naar Philipsburg. Momenteel vinden reeds vluchten plaats uit Rome naar Caracas en mogelijk zal die route met Sint Maarten worden uitgebreid. Zoals bekend wordt ook al enige tijd gesproken over directe vluchten van de Lufthansa naar Philipsburg, terwijl zeer binnenkort ook de knoop wordt doorgehakt met betrekking over vluchten van de KLM naar het Bovenwindse eiland. Hierover vond onlangs een gesprek plaats tussen Claude Wathey en de KLM directeur voor het Caribisch gebied, Theo Pielage. Claude Wathey, die vanmorgen richting Italië vertrok, wordt vergezeld van de managing director van de Sint Maartense luchthaven, Frank Arnell en havenmeester Sonny Ho.

Vlak voor zijn vertrek liet Wathey weten hoopvol gestemd te zijn dat de ruzies die zich de afgelopen jaren in de partij voordeden, bijgelegd zullen worden. Hoewel hij in eerste instantie zei niet aan hen te denken, zei Wathey dat de deur ook voor de begin dit jaar 'ontslagen' DP Sint Maarten gedeputeerden, Joe en Rene Richardson, open blijft. Het duo bleef weliswaar in de DP, maar kondigde aan een nieuwe politieke partij te zullen oprichten. Daar is tot nu niets van terecht gekomen. Wathey meent dat het voor iedereen goed zou zijn als de verhoudingen genormaliseerd zouden kunnen worden. 'De verhoudingen zijn nu gespannen en dat is voor niemand gunstig,' aldus Wathey, die niet zo lang geleden een vernietigend oordeel velde over het beleid van zijn voormalige gedeputeerden.

STANDPUNT

Over het initiatief van de Curaçaose PNP in Willemstad gesprekken op gang te zetten met andere politieke partijen over nieuwe staatkundige verhoudingen, is Wathey (wiens partij momenteel zitting heeft in het kabinet van PNP premier Maria Liberia-Peters, red) zeer te spreken. Het is inderdaad de hoogste tijd dat Curaçaose partijen een standpunt innemen en duidelijk erkennen dat de herstrukturering van een Antillen in zijn huidige vorm al niet meer mogelijk is. Dat beseft, volgens Wathey, intussen ook politiek Den Haag. De komst van KABNAA directeur, drs Frits Palm, naar Sint Maarten is daar, meent Wathey, een duidelijk bewijs van. Palm zelf verklaarde direct na zijn aankomst dat zijn bezoek helemaal geen politiek karakter draagt. De politieke leider van Sint Maarten echter, is ervan overtuigd dat nu ook Nederlandse politici beseffen en erkennen dat Sint Maarten in elk geval hard op weg is een nieuwe staatkundige weg in te slaan die tot de onafhankelijkheid zal leiden. 'Nederland is bereid ons technische bijstand te geven om ons ambtenarenapparaat op te vijzelen. Dat was immers van oudsher het argument van Nederland tegen de onafhankelijkheid. Nu bereidt men ons zelf voor op de staatkundige veranderingen. Ze accepteren dat die er zullen komen en dat uiteindelijk alle eilanden op eigen benen verder gaan,' aldus Wathey.

ZWAARGEWICHT

Over zijn politieke loopbaan en het succes van de 35 jaar oude partij, was Wathey, kort maar krachtig: hij blijft partijleider zolang hij voelt dat hij het aankan en zolang hij het gevoel heeft dat men hem daar wil. Als dat niet meer zo is, dan is hij weg. Claude Wathey is in geen geval van plan een gevoelige politieke nederlaag te leiden. 'Ik ben niet als de zwaargewicht boxers, die zich laten verslaan. Zover komt het bij mij niet. Ik zal al lang voor de verkiezingen weten waar ik aan toe ben.'

Over de rol van de oppositie op Sint Maarten ('Oppositie? Ze zijn zo zwak, moet ik ze wel zo noemen?') is Wathey niet erg te spreken: die spant zich immers niet in voor de bevolking, maar is er steeds op uit, Wathey een kopje kleiner te maken. Volgens Wathey is hij voor meer mensen trouwens een soort 'entertainer', misschien wel de beste entertainer op het eiland : mensen praten over hem op feestjes, bij familiereunies. 'Sommige mensen willen me boos maken en zijn daar steeds op uit. Ik verander niet. 38 jaar in 'public life' heeft me niet veranderd. Ik zal mijn leven niet veranderen.'

VOORWAARDEN VOOR HERSTRUCTURERING TELECOMMUNICATIE

KvK bezorgd over ontwikkelingen

Decentralisatie LRD ten nadele van Curaçao

WILLEMSTAD - Een succesvolle decentralisatie c.q. integratie van de Landsradiodienst (LRD) en Setel n.v. is niet verantwoord, als niet aan een aantal voorwaarden wordt voldaan. De herstructurering van de telecommunicatie mag niet leiden tot een verdere toename van de lasten voor het land en het eilandgebied Curaçao. De kwaliteit van de telecommunicatiedienstverlening dient gewaarborgd te blijven, terwijl door verhoogde efficiency een tariefsverlaging mogelijk moet zijn. De herstructurering mag ook geen tariefsverhogende effecten hebben. Tenslotte is het voor het eilandgebied Curaçao zonder meer noodzaak dat een strak geleide samenwerking tussen de Landsradiodienst en Setel tot stand komt, voordat tot volledige integratie wordt overgegaan. Dat is de mening van de Kamer van Koophandel en Nijverheid. Deze instelling heeft met groeiende belangstelling en bezorgdheid de ontwikkelingen op het gebied van de decentralisatie van Landsradio en Setel gevolgd en de Kamer wil met onderstaand standpunt een bijdrage leveren aan de discussie over de herstructurering van de telecommunicatie op de Nederlandse Antillen. Mede gezien de aanbevelingen in het rapport van de Commissie Decentralisatie Landsradio uit 1988 en de rapporten van de vier subcommissies is de Kamer van oordeel dat de herstructurering geen doorgang dient te vinden als niet aan de volgende specifieke voorwaarden kan worden voldaan.

Alle publiekrechtelijke bevoegdheden met betrekking tot de Antilliaanse telecommunicatie dienen bij het land te blijven. Zaken als interinsulaire en internationale tariefstelling dienen uitsluitend een landsaangelegenheid te blijven.

AANDELEN

Ter voorkoming van de totale desintegratie van de telecommunicatie binnen de Antillen dient uitgesloten te worden dat de eilandelijke telecommunicatiebedrijven hun aandelen in het internationaal opererende bedrijf kunnen vervreemden. Indien deze mogelijkheid wel gewenst wordt geacht, dan moeten in ieder geval het Land en de andere lokale telecommunicatiebedrijven de eerste optie hebben.

In die concessies welke aan de eilandelijke bedrijven worden verleend, dienen bepalingen worden opgenomen dat zij zich niet kunnen en mogen onttrekken aan het toezicht c.q. beheer van het land of van het internationaal opererende bedrijf. Ook zal het onmogelijk moeten zijn dat lokale telecommunicatiebedrijven zich onttrekken aan de coördinerende- en planningsactiviteiten van het internationaal opererende bedrijf. Ook dient te worden uitgesloten dat individuele eilandelijke telecommunicatiebedrijven het bestaande Antilliaanse netwerk omzeilen door het openen van eigen - direkte - routes, via eigen grondstations of door welke andere constructie dan ook.

Over en weer dienen de eilandelijke telecommunicatiebedrijven elkaar in rechte afdwingbare garanties te geven met betrekking tot het kwalitatief beheer van de interinsulaire en internationaal werkende apparatuur, welke zich op een bepaald eiland bevindt. Hieronder vallen de garanties voor het tijdig plannen en uitvoeren van de noodzakelijke uitbreidingsen vervangings-investeringen, voor efficiënt opheffen van storingen en planmatig plegen van onderhoud. Tevens dient de nakoming van alle relevante reglementen en aanbevelingen, zoals bepaald door de Internationale Telecommunicatie Unie, gegarandeerd te worden.

WINSTDELING

Er dient een redelijke verdeling van de activa en passiva van de Landsradiodienst te komen, waarbij terdege rekening wordt gehouden met de wijze waarop de financiële afhandeling van de overdracht zal geschieden, ter voorkoming van liquiditeitsproblemen in de beginjaren bij de individuele eilandelijke telecommunicatiebedrijven. Tevens dient er, evenals bij het ingaan van de status aparte van Aruba, winstdeling toegepast te worden, nadat de duurtetoeslagenproblematiek is afgehandeld.

Een gedetailleerd afrekeningssysteem is een absolute voorwaarde voor een goede gang van financiële zaken, zeker gezien de huidige problemen met afrekening tussen Landsradio en Setel. Bovendien mogen onder geen beding vertragingen optreden bij de onderlinge verrekeningen tussen de verschillende bedrijven. Het verdient aanbeveling om in rechte afdwingbare boeteclausules of vertragingsrente in het systeem op te nemen.

Daarnaast moet de nodige aandacht besteed worden aan het opzetten van een doorberekeningssysteem op basis waarvan alle op Curaçao ten behoeve van andere eilanden verrichte diensten daadwerkelijk aan de individuele eilanden doorberekend worden. De eigendomsrechten van alle kanalen (I.R.U.'s), zowel de huidige als de toekomstige, welke de eilandelijke telecommunicatiebedrijven - onder concessie - (gaan) gebruiken, dienen uitsluitend aan het internationaal opererende bedrijf voorbehouden te worden. Verder dient er een zeer duidelijke bevoegdheidsafbakening te komen tussen het internationaal opererende bedrijf en de eilandelijke telecommunicatiebedrijven. Het moet voor de betrokkenen duidelijk zijn wat wel of niet tot hun respectievelijke werkterreinen behoort. De garantie dient te worden gegeven dat de eilandelijke bedrijven actief betrokken blijven bij de werkzaamheden van het internationaal opererende telecommunicatiebedrijf. Hierbij wordt ondermeer gedacht aan het in zeer nauw overleg met de betrokkenen opstellen van alle plannen en het (zo mogelijk in groepsverband) optreden als waarnemer bij internationale conferenties.

Voor het eilandgebied Curaçao is het zonder meer een noodzaak dat er een strak geleide samenwerking tot stand komt tussen de Landsradiodienst en Setel voordat, volgens een gedetailleerd en gefaseerd fusieplan, tot volledige integratie wordt overgegaan. Met betrekking tot de personeels bezetting is de Kamer van oordeel dat onder geen beding de herstructurering mag leiden tot overbezetting, zeker niet bij Setel. Bovendien moet terdege rekening worden gehouden met de beperkte beschikbaarheid van gekwalificeerd personeel, zowel midden als hoger kader, welke problematiek zich op alle eilanden voordoet.

De Kamer is tenslotte van mening, dat gezien de gecompliceerdheid van de herstructurerings- / decentralisatieproblematiek, niet overhaast te werk gegaan mag worden. Een niet in al zijn aspecten doordachte herstructurering van met name de telecommunicatiedienst zou ten nadele van Curaçao kunnen zijn, met alle gevolgen van dien, aldus een communiqué van de Kamer van Koophandel en Nijverheid.

Ambtelijke commissie bestudeert situatie overheidswerknemers

WILLEMSTAD

Onlangs is een ambtelijke commissie opgericht die in overleg met de vakbond BTG het Bestuurscollege van advies moet dienen inzake verbetering van de arbeidssituatie van de overheidswerknemers.

De commissie heeft als opdracht een inventaris te maken van arbeidszaken en te proberen te komen tot een inschaling van de werksters. Dit laatste is reeds een jarenlang slepende kwestie. De commissie moet binnen twee maanden verslag uitbrengen aan het Bestuurscollege. Dit is het resultaat van de besprekingen die de vakbond van overheidswerknemers afgelopen donderdag met gedeputeerde Ricardo Isebia van Personeelszaken gevoerd heeft.

De gedeputeerde verklaarde gisteren dat het Bestuurscollege besloten heeft maandelijks met de vakbonden ABVO en BTG te vergaderen. Afgelopen donderdag heeft de BTG met gedeputeerde Isebia onder meer gesproken over de vakantieuitkering. De bond vroeg de gedeputeerde om een voorlopige voorziening hangende het vonnis van de rechter. Zoals bekend heeft de BTG een zaak tegen de regering aanhangig gemaakt om de regeringsbeslissing de uitbetaling van het vakantiegeld middels een aanvullende landsverordening op te schorten, ongedaan te maken.

"Besloten is eerst de uitspraak van de rechter af te wachten over de problematiek van de vakantieuitkering, voordat verdere stappen genomen zullen worden. De uitspraak van de rechter zal wegens het zomerreces van het Hof pas begin augustus bekend worden. In verband met de beslissing van de Staten de vakantieuitkering ook voor de overheidswerknemers op te schorten, kan in de tussentijd geen voorlopige regeling getroffen worden. De zaak is namelijk sub judice", zo zei Isebia die hier aan toevoegde dat de vakbond BTG begrip toonde voor het standpunt van de gedeputeerde.

Tijdens het gesprek zijn ook zaken als loonsverhoging van de werknemers en de oprichting van een begrafenispensioenfonds aan de orde gekomen. De gedeputeerde zei dat hij kennis heeft genomen van de wensen van de vakbond en dat hij deze in overweging zal nemen.

Voorts zei hij dat een ambtelijke commissie in het leven is geroepen die de zaken van de overheidsarbeiders nader onder de loep moet nemen. In deze commissie hebben zitting M. Goeloe (exhoofd Personeelszaken), W. Curiel (ex-hoofd Personeelszaken Land), E. Sazu, (exwerknemer Personeelszaken land), A. Rodriguez (exhoofd DOW), alsmede E. Renus (sociaal werker Selikor) en E. Isenia (medewerker Stafbureau). De commissie moet binnen twee maanden verslag uitbrengen. De BTG kan geen zitting nemen in een ambtelijke commissie, maar het eindrapport moet in overleg met de vakbond samengesteld worden, aldus Isebia.

Gedeputeerde verwacht enorme groei toerisme

WILLEMSTAD - De toeristische ontwikkeling op Curaçao maakt een enorme groei door. Dit jaar worden alleen al vanuit Nederland ongeveer 50.000 vakantiegangers verwacht, bijna tien keer zoveel als vijf jaar geleden. In de bouw van nieuwe hotels en appartementen worden miljoenen guldens gepompt. Binnen twee jaar zal dan ook het aantal hotelkamers verdubbeld zijn tot 2500 stuks, aldus Harry Muller in De Telegraaf.

Gedeputeerde Ruben Page van Toerisme juicht deze ontwikkeling toe. "Jarenlang hebben wij vrijwel niets aan het toerisme gedaan", vertelde hij aan De Telegraaf-verslaggever. "Dat was ook niet nodig, want het geld stroomde via de olieraffinaderij, de scheepsreparatie en tal van andere bedrijven binnen. Aangezien daar nu de klad in zit zullen we via het toerisme de mensen aan werk moeten helpen".

Begin deze maand werd het eerste nieuwe hotel in twintig jaar geopend. Het Lions Dive Hotel telt 72 kamers en richt zich met name op de duiktoeristen. In de tweede helft van dit jaar vindt de start van een lange reeks van toeristische accomodaties plaats. Met de bouw van het 252 kamers tellende Sonesta Hotel wordt in augustus begonnen. Hiermee is een bedrag van 56 miljoen gulden gemoeid.

In Willemstad verrijst het Pen Resort Hotel met 263 kamers en daarnaast wordt de capaciteit van het Avila Beach Hotel en bij de luchthaven het Holland Hotel sterk uitgebreid. Het Paradise Hotel met 60 kamers en meer dan 100 bungalows zal ook het grootste casino gaan bevatten. Verder zijn er serieuze kandidaten voor de bouw van nog eens drie hotels met in totaal 556 kamers en 220 bungalows.

Curaçao is inmiddels ook ontdekt door de Nederlandse vakantiegangers. In het eerste kwartaal van dit jaar bezochten 9.334 toeristen ons eiland, bijna twee maal zoveel als in dezelfde periode vorig jaar.

De KLM heeft op deze ontwikkeling ingespeeld door het aantal vluchten naar de Antillen te verdubbelen tot twaalf per week, maar vaak zijn het er nog meer. Deze luchtvaartmaatschappij wil de komende jaren ook investeren in de bouw van nieuwe hotels op Curaçao aldus De Telegraaf.

Koffiemorgen voor Noord creche

NOORD — In Centro di barrio Noord is er op zondag 2 juli een koffiemorgen gecombineerd met gebakverkoop en vlooienmarkt. De opbrengst komt ten goede aan de creche 'Chikitin bin bin'. De koffiemorgen begint om tien uur en duurt tot in de late middaguren. Gedurende de dag zullen shows worden gegeven door een dansgroep, Tommy y su grupo en Family sound.

STATEN VAN ARUBA

OPENBARE VERGADERING OP MAANDAG 3 juli 1989 om 9.00 uur des voormiddags

TE BEHANDELEN ONDERWERPEN

1. Vaststelling notulen
2. Ingekomen stukken
3. Adviezen van commissies
4. Ontwerp-landsverordening tot vaststelling van de afschrijvingspercentages van het Land, het Water- en Energiebedrijf, de Dienst Openbare Werken en de Luchthavendienst voor het dienstjaar 1989 (Zittingsjaar 1987 - 1988 - 74)
5. Ontwerp-landsverordening tot vaststelling van de begroting van het Water- en Energiebedrijf voor het dienstjaar 1989 (Zittingsjaar 1987 - 1988 - 75)
6. Ontwerp-landsverordening tot vaststellig van de begroting van de Dienst Openbare Werken voor het dienstjaar 1989 (Zittingsjaar 1987 - 1988 - 76)
7. Ontwerp-landsverordening tot vaststelling van de begroting van de Luchthavendienst voor het dienstjaar 1989 (Zittingsjaar 1987 - 1988 -77)
8. Ontwerp-landsverordening tot vaststelling van de begroting van Aruba voor het dienstjaar 1989 (Zittingsjaar 1987 - 1988 -78)

De Griffier,
J.S. BECKER

'Sport Leadership'

ORANJESTAD — Het Arubaans olympisch comite (COA) organiseert van 28 juli tot 2 augustus een 'sport leadership' cursus in Bushiri Beach hotel.

De cursus wordt vrijdag 28 juli om acht uur 's avonds geopend met toespraken van de COA-voorzitter, de ministers van sportzaken en docent Mike Fennel. Het programma wordt op zaterdag en zondag overdag afgewerkt, terwijl dit op maandag en dinsdag vanaf zes uur 's middags het geval zal zijn.

Er zullen lezingen worden gegeven over Olympic Movement, Sports medicine, Talent identification, Development of athletes, Development of coaches, Management, Role of the media in the development of sports.

De cursus eindigt op woensdagavond 2 augustus met de uitreiking van certificaten en plaquette's op een cocktailparty.

Open huis en shows bij OCA

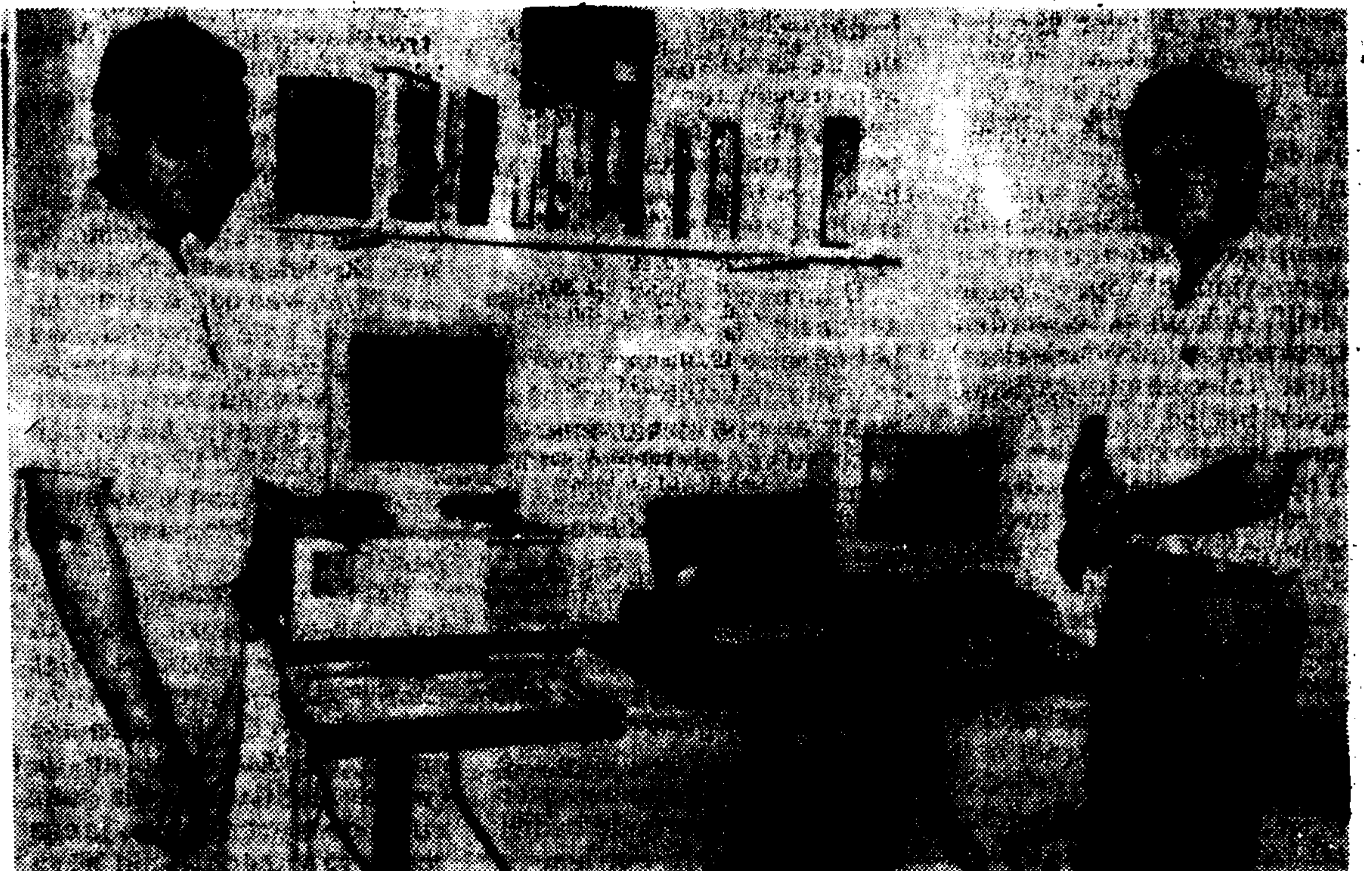
ORANJESTAD — De Paardensportvereniging Aruba - OCA - organiseert aanstaande zondag van twaalf tot zes uur 's middags een open huis in 'Rancho el Paso' te Washington.

Voor het publiek bestaat er gelegenheid voor een nauwere kennismaking met de paarden en zelfs voor paardje rijden indien men zulks wenst. Dit alles zal onder deskundige begeleiding geschieden. Er zullen constant paardenshows worden gehouden, waarbij passende paardensportmuziek niet zal ontbreken.

DE STROOM VAN OPENING van nieuwe zaken op Aruba wordt iedere dag groter. In het Harbour Town complex dat nu reeds beschikt over een aantrekkelijk en gevarieerde winkel gallerij, kwam er vrijdagmiddag een uitgebreide broodjeswinkel bij. Rueben van Ommeren opende zijn broodjeswinkel en toastte (zie foto) met Sharon Wegereef, verzekeringsagent van de Caribbean Mercantile bank, op het succes van 'Ruebens' die zich ook specialiseert in 'Submarines'.

AAN DE LG SMITHBOULEVARD - tegenover Harbourtown - ging vrijdagmiddag het bedrijf van de BTA group (AT blok Technical advisours group nv) van start, die zoals Blok het bij de opening stelde een nieuw bedrijf is met een oud geloof: goede service brengt gelukkige klanten met zich mee.

Als computerbedrijf is voor BTA van groot belang om klanten goede service te kunnen geven, ongeacht de kosten. Tevens heeft BTA de beschikking over experts door de fabrieken opgeleid. De BTA groep is 'authorized dealer' voor: AST (complete lijn), Datavue computers word perfect, Okicate en Novell. Bij de foto: directeur eigenaar Anthony Blok met general manager Gilberto Eman die bij opening alle gelegenheid kregen om aan vrienden en relaties hun plannen uiteen te zetten.

AGENDA ARUBA

KANTOORUREN AMIGOE: 08.00-12.00 / 14.00-17.30 uur; zaterdag gesloten.

TELEFOON: 24333. Voor spoedgevallen na kantoortijd: 21639, 22950 en 22316. Pageboy: 127-743.

TELEFAX: 22368.

BANKREK. nr. 10.815.445 Banco di Caribe.

POLITIE: 100.

ALARMCENTRALE: 115.

ZOEKERTJES verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 08.00-12.00/14.00-17.00 uur worden opgegeven; behalve op zaterdag. Alleen zoekertjes, die op maandag en donderdag voor 10.00 uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

BIOSCOPEN
PRINCIPAL: 20.30 uur *The name of the game is kill* (suspense-crime, 18 jr.).
DRIVE-IN: 20.30+24.00 uur *Three o'clock High* (comedy, 14 jr.).

*****

DOKTER HART KINDER-POLIKLINIEK (Shakespearestraat 13, tel.: 27263/24300): spreekuren maandag t/m vrijdag van 08.30-11.30/14.30-17.30 uur; zaterdag van 08.30-12.00 uur.

CENTRO MEDICO CARABOBO (L.G. Smith Boulevard 34, tel.: 21777): dra L.G. Beke-Martínez, Engelandstraat 7, tel.: 24696.

*****

WIT GELE KRUIS: Oranjestad: tel.: 23168; Noord: tel.: 23425; Santa Cruz en Paradera: tel.: 28286/25543; Savaneta en Brazil: tel.: 47020/48301; San Nicolas: tel.: 45808; Dakota: tel.: 28008 (wijkgebouw), 24444 (kantoor).
(voor brandgevallen, ongelukken of een of ander ongeluk gelieve Alarmcentrale op te bellen, tel.: 115)

TELEARUBA
ZATERDAG 18.00 Afrika, een ander continent; 19.00 Style with Elsa Klensch; 19.15 Big storu; 19.30 Crossfire; 20.00 Golden Girls; 20.30 Special program: «Shell Cup»; 21.00 CNN international news; 21.45 Estreno; 23.30 Sports tonight (CNN); 24.00 Sluiting.

ZONDAG: 17..0 Sunshine Factory; 17.30 Father Murphy; 18.30 Highway to heaven; 19.15 This week in Japan; 19.30 Showtime; 20.30 CNN international news; 21.00 Quo Vadis? 22.45 Week in review; 23.30 Sports tonight (CNN); 24.00 Sluiting.

*****

DIVERSEN
FLIGHT INFORMATION CENTER: dagelijks geopend van 07.00-20.00 uur; na 20.00 uur informaties via verkeerstoren.

ESSO SERVICE CENTER (Oranjestad): 24.00 uur per dag geopend (alleen gesloten van zondag 20.00 uur tot maandagmorgen 07.00 uur).

STICHTING ZIEKENVERPLEGING ARUBA
DOKTER HORACIO E. ODUBER HOSPITAAL (tel.: 24300)
Bezoekuren:
Kinderafdelingen: doorlopend bezoek van 08.00-20.00 uur; andere afdelingen: van 11.00-12.00/15.00-15.45/18.30-19.30 uur.
Rookverbod:
Er is een algemeen rookverbod in het hospitaal. Slechts op enkele recreatieplaatsen in het hospitaal mag er gerookt worden.

KONINGIN WILHELMINA FONDS (tel. 24652 / 22617): [illegible] woensdag geopend [illegible] Paardenbaaistraat [illegible].

FADA (Paardenbaaistraat 6, tel.: 32699): voor inlichtingen omtrent preventie alcohol/drugsmisbruik.

COMICION DAN YUDA RODE KRUIS YUDA: 18.00-22.00 uur festivalteleton - Plaza Libertador Betico Croes.

WANDELMARS (FTA): 19.00 uur start lange 10-km mars bij de Eaglebeach naar het Simar-gebouw.

FESTECO: 20.30 uur toneelfestival - Cas di Cultura.

SPORT
VOLLEYBALL (Brazil / Coca Cola): 20.00 uur (dames) Defence Force vs ABN Curaçao; 21.00 uur Brazil / Coca Cola vs ABN Curaçao - Centro di Barrio Brazil.

*****

ZONDAG
BIOSCOPEN
PRINCIPAL: 20.30 uur *The name of the game is kill* (suspense-drama, 18 jr).
DRIVE-IN: 21.00 uur *Three o'clock high* (comedy, 14 jr).

*****

DIVERSEN
SOCIEDAD BOLIVARIANA (t.g.v. Venezolaanse onafhankelijkheidsdag): 20.00 uur culturele show.

IGLESIA EVANGELICA PENTECOSTAL ASAMBLEA DI DIOS: 11.00-16.00 uur fundraising carwash / bazaar / barbeque - speelplaats Julianaschool.

SPORT
TENNIS (TIHTA): 08.00 uur voortzetting int. jeugdtoernooi - banen Holiday Inn Aruba.

VOLLEYBALL (Brazil/Coca Cola): 10.00 uur (dames) Centro di Barrio Noord vs ABN Curaçao; 11.30 uur (heren) Centro di Barrio Noord vs ABN Curaçao - St Annaschool te Noord.

*****

MAANDAG
DIVERSEN
INDIAN ROCK WATERSLIDE: maandag, dinsdag, woensdag en vrijdag geopend van 10.00-18.00 uur; donderdag de gehele dag gesloten.

MUSEO HISTORIKO ARUBANO: openingstijden maandag t/m vrijdag van 09.00-12.00/16.00-19.00 uur; zaterdag van 09.00-12.00 uur.

BUREAU LEVENS-, GEZINS- EN HUWELIJKS- MOEILIJKHEDEN (Laytex Building, Wilhelminastraat 19): iedere werkdag van 07.30-12.00/13.00-16.30 uur (ook) afspraak te maken via tel.: 23145 / 25110.

CENTRO KIBRAHACHA (dagverblijf voor bejaarden): openingsuren dagverblijf: 08.00-12.00 uur; kantooruren: 07.30-12.30/14.00-17.00 uur - Piedra Plat 28 (tel.: 28199).

BEGELEIDINGSCENTRUM GEESTELIJK GEHANDICAPTEN «MAN NA OBRA»: elke maandag en donderdag van 09.00-12.30 uur gelegenheid om produkten te kopen in het oude gebouw van «Bibito Pin», t/o Protestantse kerk, Piedra Plat.

SPORT
TENNIS (TIHTA): 08.00 uur finales int. jeugdtoernooi - banen Holiday Inn Aruba.

*****

KERKDIENSTEN
[illegible]: zon.: 09.00 en 16.00 uur.
[illegible]: zat.: 19.00 uur; zon.: 08.00 uur.
[illegible] KAPEL: zat.: 19.00 uur.
NOORD: zat.: 19.00 uur; zon.: 07.30 en 18.00 uur.
ORANJESTAD: zat.: 18.00 uur; zon.: 08.30, 10.30 en 19.00 uur.
PARADERA: zat.: 19.00 uur; zon.: 10.00 en 17.30 uur.
POS CHIQUITO: zon.: 08.00 uur
SAN NICOLAS: zon.: 08.30 en 18.30 uur.
SANTA CRUZ: zat.: 19.00 uur; zon.: 06.30, 09.00 en 18.30 uur.
SAVANETA: zat.: 19.00 uur; zon.: 17.30 uur.
TANKI LEENDERT: zon.: 09.00 uur.

*****

PROTESTANTSE KERKDIENSTEN
ORANJESTAD: 10.00 uur ds A. van den Doel avondmaal (crèche en zondagsschool).
SEROE COLORADO: 08.30 uur ds A. van den Doel.
PIEDRA PLAT: 10.30 uur ds Hessen; zondagsschool in het kerkgebouw.
SAN NICOLAS: 08.00 uur ds Hessen; zondagschool op dezelfde tijd.

*****

DE NIEUW APOSTOLISCHE KERK (Goletstraat 7-A): 09.30 uur kerkdienst.

KAPEL MARINIERSKAZERNE SAVANETA: 09.30 uur laatste kerkdienst vóór de vakantie, voorganger ds J.G. Majoor (tienderoppen in het Militair Tehuis en na de dienst koffiedrinken).

*****

Kenneth Ecury van Effective Guidance (EG)

Professionele aanpak bij werving van personeel

ORANJESTAD — De heer Kenneth Ecury namens Effective Guidance, die nauw samenwerkt met Van Overveldt BV te Eindhoven, gaf een uiteenzetting van de plannen, die gericht zijn op de juiste werkwijze bij een personeelswerving. De heer Ecury zette uiteen dat dit personeelswervingsbeleid van groot belang is bij de huidige ontwikkelingen op Aruba.

Met nadruk werd gesteld dat bij de werkzaamheden van Effective Guidance (EG) en de aanwezigheid van mr. Hese als juridisch adviseur op Aruba, de discretie verzekerd is zowel van de toekomstige werkgever als werknemer. Voorts is er een personeels keuzebureau beschikbaar met de nodige adviseurs, tevens een tweede man binnen de EG bezetting zelf die zeer nauw met Arubanen in Nederland verbonden is.

'Dat er een schaarste aan personeel bestaat', aldus Kenneth Ecury tijdens zijn persconferentie, 'is geen nieuwigheid, en is iets waarvan eenieder - ook de overheid op de hoogte is, maar geldt momenteel voornamelijk in de privesecor. De heer Ecury gaf de nodige toelichting hoe personeelswerving op verantwoorde en voorzichtige wijze kan worden aangepakt. Ten aanzien van het toerisme personeel stelde hij dat de karakteristieken die de Arubaan bezit van hoge waarde zijn. Bovendien steunt onze hele toeristische industrie hierop en groeide het geheel hierdoor tot het huidige peil.

PRIORITEIT

Effective Guidance prioriteit, aldus Kenneth Ecury, is het waarborgen van die garanties, althans ziet hij noodzakelijkheid van garanties voor Aruba bij de personeelswerving op drie terreinen: 1. op sociaal-economisch terrein: voldoen aan zowel de eisen als aan de verwachtingspatronen van de werkgevers ten aanzien van de toekomstige werknemer;

2. op sociaal-cultureel terrein, ten aanzien van de assimilatie van de binnenkomende migranten, met de plaatselijk bevolking, duidelijke screening hieromtrent, bereidwilligheid van de migrant om bijvoorbeeld zowel de taal te leren, als interesse te tonen voor de Arubaanse cultuur, eventueel de vraag van alleenstaanden om met Arubaan(se) te trouwen;

3. op sociaal politiek terrein: het ontstaan van minderheidsgroeperingen, doelbewust ondermijnen, dit ter verzekering van de politieke stabiliteit. Het is daarom wel belangrijk waar Aruba de toekomstige migranten vandaan haalt, maar ook een rechtvaardiging waarom we van daar of van daar vandaan halen. De verschillende instanties zoals overheid, Kamer van Koophandel, ATIA en AHATA zijn ingelicht over de vestiging van EG.

De heer Ecury merkte nog op, dat de keuze als basis op Nederland viel vanwege de grootste concentratie van Arubanen aldaar, die om verschillende redenen naar Nederland imigreerden, alsmede de Nederlander zelf, omdat we weten wat we aan ze hebben. Bovendien is ons onderwijs systeem geschoeid op het Nederlands systeem, onze rechtsspraak enfin het grootste gedeelte van onze staatkundig structuur is op Nederlandse leest geschoeid.

De werkwijze van Effective Guidance is als volgt:

a. verkenning bij de opdrachtgever; b. ontwerp en redactie van personeelsadvertenties; c. registratie van binnengekomen reacties; d. een eerste selectie, grafologische beoordeling; e. eerste gespreksronde; f. tweede selectie; g. tweede gespreksronde, dieper op zowel de vraag als aanbod, en het nagaan van referenties; h. hierna een psychologisch onderzoek; i. tussentijdse berichtgeving, van het verloop van de procedure; j. het verzorgen van de papieren, bewijs van goedgedrag gezondheidsverklaring en de nodige secretariaatswerkzaamheden.

Tot slot maakte de heer Ecury duidelijk dat EG geen uitzendbureau is, geen jobcenter, doch EG heeft experts in dienst die een duidelijke screaning garanderen bij werving van personeel, bovendien zijn alle ingewonnen inlichtingen vertrouwelijk.

ONDER LEIDING van Israël Mansur vice president van Export division Halston, die de speciale producten voor mannen op de markt brengt. Ook voor de dames is er de 'Halston classic' die door personeel werd getoond (zie foto) terwijl Maggys de agente voor Aruba er ook nog een goed verzorgde modeshow aan verbond, waarbij zowel letterlijk als figuurlijk mooie modellen te bewonderen waren.

Bowling-finale

SEROE COLORADO — In de Esso club is zondagmiddag om twee uur de finale van het individuele toernooi van Aruba Bowling association. De finalisten zijn: Casper Helmeyer, Eddy Tromp, Fanchi Oduber, Rene Arends, Toty Arends, Wishi Kock, Junior Fingal, Aura Croes en Ricardo Arends.

Regering wil dat haast wordt gemaakt

Arends werk gegund in Bushiri vrije zone

ORANJESTAD — Arends construction heeft als laagste inschrijver met een bedrag van 2.270.000 florin de gunning gekregen voor de bouw van enige gebouwen in de nieuwe Vrije Zone te Bushiri.

Het gehele project met in begrip van infrastructuur bedraagt 3.8 miljoen florin. De aanbesteding voor dit project werd vorig jaar juli gehouden, doch het afronden van de financiering duurde enige maanden, waardoor toen geen gunning kon plaatsvinden. De gunning van nu houdt in dat Arends het project begin maart 1990 moet opleveren, doch van regeringszijde werd verzocht te zien dat dit reeds eind van dit jaar kan geschieden. Dit zal geen gemakkelijke zaak zijn omdat het betrokken terrein nog niet aan DOW werd overgedragen. Daarna moet het terrein bouwrijp worden gemaakt enz.

De gunning aan Arends construction omvat de bouw van twee grote loodsen, ieder achttienhonderd vierkante meter. Hierbij wordt met weinig staalconstructie gebouwd omdat de loodsen in de nabijheid van de zee komen. Het materiaal moet grotendeels uit Nederland komen. Voorts wordt een kantoor voor douane en bewaking alsmede een transformaterhuis gebouwd.

Drugstrio voor rechter

Vonnissen van vijf jaar en twaalf maanden

ORANJESTAD — De rechter deelde vrijdag straffen van vijf jaar en van twaalf maanden uit aan drie drugszondaars: O.K., S.E. en H.M. Hij vond dat de landsverordening Verdovende Middelen overtreden was door het trio.

O.K. werd aangewezen als de persoon die met het idee was gekomen van de drugsverhandeling. De rechter bracht hem aan het verstand, dat het niet zo moet zijn dat iemand omdat hij geen geld heeft aan de drugsverkoop gaat beginnen. O.K. werd veroordeeld tot vijf jaar gevangenisstraf met aftrek en teruggave van het in beslag genomen geldbedrag.

De beklaagde S.E. tegen wie de officier vier jaar eiste, werd veroordeeld tot vijf jaar. De rechter bracht hierbij in herinnering dat hij op 6 mei vorig jaar S.E. wegens drugsbezit veroordeelde tot twaalf maanden straf. Dit jaar was hij niet eens goed uit de gevangenis ontslagen of hij maakte zich weer schuldig aan de drugshandel.

In de zaak van beklaagde H.M. vond de rechter de eis van de officier aan de hoge kant. De jeugdige M. was in feite een 'loopjongen' van E.S., vond de rechter. Hij veroordeelde M. tot twaalf maanden gevangenisstraf met aftrek en teruggave van het in beslag genomen geldbedrag.

Hoofdprijs blijft in Lottopot

ORANJESTAD — De twintigduizend florin blijft in de Lottopot omdat bij de trekking van gisteravond geen der insenders de vier nummers - 3, 8, 22, 36 - geraden had.

Volgende week vrijdag is er geen trekking omdat er de eerste zondag van de maand - 9 juli - wederom een grote trekking is. Waarvan ditmaal de eerste prijs 136.000 florin zal bedragen. Voor de tweede prijs - drie der getrokken nummers met joker 5 - krijgt één inzender het beschikbare bedrag van 3417,50 florin. Voor de derde prijs - drie nummers goed - zijn er dertig winnaars die ieder 85.45 florin ontvangen. Hiervan zijn zeven Lotto loco.

ORANJESTAD — Tijdens een diner in Chalet Suisse, werd het nieuwe bestuur van Skal club of Aruba geïnstalleerd. De nieuwgekozen bestuursleden zijn: mevrouw Deborah St. Laurent (voorzitter) en de heren Jan van Nes (vicevoorzitter), Sasha Jacobs (secretaris), Michael Nicolaas (penningmeester) en Ewald Biemans (public relations).

Voor tweede keer

Barlock-Richmond: gelijkspel

ORANJESTAD — Nadat Barlock en Richmond in de eerste ronde van de AA-klasse baseball competitie met 7-7 gelijkspeelden, werd het gisteravond weer een gelijkspel - ditmaal 5-5.

Het was een bijzonder spannende strijd die drieëneen half uur duurde. Richmond maakte elf hits en beging zes fouten. Barlock tien hits en maakte vier fouten. Winnende gooier werd Harold Albus en verliezende Renny Yrausquin. In de standenlijst staat Marlboro bovenaan met twaalf gewonnen en vier verloren wedstrijden. Aruba Video center 10-5, Barlock 6-8, Richmond 6-8 en Angelo 3-12.

Informatie over insecten

ORANJESTAD — Het project Volwassen-educatie PEA organiseert op woensdag 5 juli een lezing voor personen die aan tuinbouw doen. Ing. Richard Fingal van de LVV is de spreker op deze avond. Hij zal vooral wijzen op de twee insecten 'White fly' en de Afrikaanse sprinkhaan die schade toebrengen aan de tuinbouw. Voor de aanwezigen op de lezing zal er gelegenheid zijn om vragen te stellen. De lezing is van half acht tot half tien in de Nationale bibliotheek.

Begroting 1989 bij staten in behandeling

ORANJESTAD — Aanstaande maandagmorgen negen uur komen de Staten van Aruba bijeen om de begroting 1989, die sinds vorig jaar bij de Staten ligt, te behandelen.

De behandeling duurde lang omdat op antwoord van de regering werd gewacht. Die inmiddels verwisseld werd voor de regering Oduber. Verwacht wordt dat de Staten de gehele week met de behandeling van de hoofd- en bedrijfsbegrotingen bezig zal zijn. Daarna gaan de Staten op 10 juli met reces tot 19 augustus.

Doch intussen blijven de bijzondere werkgroepen actief voor samenstellen van discussie notas voor het Contactplan van Nederland, Nederlandse Antillen en Aruba. Definitief wordt het Contactplan nu in september / oktober in Den Haag gehouden. Op 12 september is de opening van het nieuwe Statenjaar.

SMAADSCHRIFT BEWEZEN

Jossy Mansur procedeert tegen Carrasquero

Verbod voor aangeklaagde publicaties te vervolgen

ORANJESTAD — In zijn kort geding-vonnis heeft rechter mr H. van der Griendt vrijdagmorgen Juan Carrasquero verboden verder over Jossy Mansur te schrijven op de wijze als voorkomend in zijn communique van juni 1989.

Met name op een wijze die inhoudt of suggereert dat Mansur betrokken is of was bij de handel in middelen welke vallen onder de landsverordening Verdovende middelen. De rechter bepaalde dat Carrasquero aan Mansur een onmiddellijk opeisbare dwangsom zal verbeuren van vijfduizend florin voor iedere maal dat hij dit verbod overtreedt. Het vonnis is uitvoerbaar bij voorraad.

KLEINE GEMEENSCHAP

Mr. Van der Griendt beoordeelde dat indien men in een kleine gemeenschap zoals de Arubaanse nu eenmaal is, een Carrasquero-communique onder diverse redacties verspreidt, men er bij voorbaat zeker van kan zijn dat - ook zonder publicatie - de inhoud binnen zeer korte tijd vrij algemeen bekend wordt, zoals ook is gebeurd.

Duidelijk is voorts - aldus de rechter - dat de eer en goede naam van Mansur door de gedane beschuldigingen werden aangerand en dat Carrasquero zulks willens en wetens heeft gedaan. Wie opzettelijk iemands eer en goede naam aanrandt door de tenlastelegging van een bepaald feit. Met het kennelijke doel om daaraan ruchtbaarheid te geven en zulks doet middels geschriften, pleegt het misdrijf smaadschrift en handelt onrechtmatig.

Een beroep door Carrasquero op het algemeen belang zal echter - nu er tegen Mansur zeer zware beschuldigingen worden geuit - alleen dan aanvaardbaar zijn indien er geen andere effectieve middelen bestonden om het doel te bereiken. En bovendien dan moeten de beschuldigingen op waarheid blijken te berusten.

DOEL BEREIKT

Carrasquero is blijkens de slotzin van zijn communique voornemens meer publicaties over Mansur het daglicht te doen zien, aldus de rechter. De thans door Carrasquero in zijn communique gedane beschuldigingen zijn door Carrasquero reeds in de publiciteit gebracht, zodat hij wat dat betreft zijn doel bereikt heeft en niet valt in te zien, welk belang er mede zou zijn gediend indien Carrasquero voort zou gaan met het op deze wijze beschuldigingen aan Mansur. Aldus mr Van der Griendt. Die vindt dat er behalve grond is voor toewijzing van de door Mansur gevraagde voorziening Carrasquero te gebieden zich in de toekomst jegens Mansur te onthouden van het doen van uitlatingen als in het pamflet van juni 1989.

De rechter heeft de andere gevraagde voorziening, het plaatsen van rectificatie in dagbladen, naar de gewone rechtspleging verwezen. Van de proceskosten van het kort geding zullen ten laste komen van degenen die uiteindelijk in de bodemprocedure in het ongelijk zal worden gesteld. Jossy Mansur werd in het kort geding bijgestaan door het advocatenkantoor mr C.A. Hese / R. Offringa, terwijl Juan Carrasquero in persoon procedeerde.

■...De Colombiaanse 'Ruud Gullit', Carlos Valderama, wordt bij de aankomst van de Colombiaanse selectie in Brazilië verwelkomd met een 'agua de coco'...

VOETBAL-COMPETITIE FFK

Collegialen rukten op naar plaats 2

Sithoc langs Victory Boys met beter en sneller spel

WILLEMSTAD — Sithoc registreerde woensdagavond zijn tweede overwinning van het seizoen en klom naar de tweede plaats achter koploper Jong Colombia op de ranglijst. Gewonnen werd van Victory Boys dat eerst terugkwam om een 0-1 achterstand ongedaan te maken maar daarna moest toezien hoe de collegialen in de slotminuten toch met een tweede treffer de volle winst naar zich toe trokken.

Sithoc mocht overigens met recht aanspraak maken op beide punten omdat het als eerste herstelde van een rommelige start, waaraan maar geen einde scheen te komen, en verder in de tweede helft over het geheel genomen de betere ploeg was.

Het duurde, zoals eerder vermeld, lang voordat beide ploegen op ritme kwamen. Sithoc profiteerde meteen van een van zijn eerste doelkansen. Dit dankzij de noeste arbeid van Norman St Jago, die de bal tot aan de laatste lijn dreef om vervolgens voorlangs in te zetten tussen de benen van twee Victory Boys verdedigers. De bal bereikte de tijdig ingelopen Nelson Mariana, die in vrije schietpositie geen fout maakte: 1-0.

FELLER

De acties van Victory Boys werden iets beter en feller in de hervatting hetgeen werd beloond met de gelijkmaker in de 70-ste minuut. Eithel Brunken tekende voor dit doelpunt. Negen minuten later kwam Sithoc echter weer op voorsprong en wederom had dit te maken met de schutterskwaliteiten van Nelson Mariana.

Met vier punten uit twee wedstrijden neemt Sithoc thans de tweede positie in achter Jong Colombia. De Bocaploeg speelde reeds drie maal en bezit vijf punten. Sithoc komt weer in actie wanneer de competitie op 12 juli in het Antoine Maduro stadion wordt hervat.

Deze competitie wordt zoals bekend onderbroken in verband met de deelname van de Antilliaanse selectie aan het slottoernooi om de Shell Caribbean Cup dat van 1 tot en met 9 juli op Barbados wordt gehouden. De Antilliaanse selectie speelt haar eerste wedstrijd op 5 juli tegen St Vincent, waarna op 7 juli tegen Grenada wordt aangetreden. De sterkste van dit trio gaat over naaar de finale tegen de winnaar van de andere poule.

Softbal-programma

SAN NICOLAS — Op het veld van San Nicolas Juniors wordt morgen softball gespeeld. Het volgende wedstrijdschema zal worden afgewerkt: Golden Tulip hotel - Diario Racketeers (10.30 uur); Grand H.I. casino - Amstel Vets (1.00 uur); Musical Time - Canal 90 (3.00 uur) en POVA - Cunucu Stars (5.00 uur).

Copa Americana

Toernooi om Latijns-Amerikaanse voetbalbeker

GOIANIA — Vandaag begint in Brazilië het voetbaltoernooi om de Copa Americana, de Zuid-Amerikaanse versie van de Europese kampioenschappen. Het toernooi dat twee weken zal duren wordt door de meeste selecties beschouwd als een voorbereiding op de voorronden voor de WK 1990. Deze voorronden beginnen voor de Zuid-Amerikaanse landen vlak na het toernooi om de Copa Americana. Favoriet voor het winnen van de Copa van 1989 zijn: Brazilië, Argentinië en Colombia. Uruguay is titelverdediger.

Behalve wereldkampioen Argentinië moeten alle Zuid Amerikaanse landen (9) zich nog zien te plaatsen voor de WK in Italië volgend jaar. Landen als Brazilië, Uruguay, Paraguay en Chile zullen het moeilijker krijgen dan in het verleden het geval was omdat veel goede spelers naar het buitenland zijn vertrokken (Europa).

De belangstelling voor het komend Latijns-Amerikaanse toernooi is in ieder geval groot. Voor de meeste selecties zal dit toernooi een graadmeter worden om te zien hoe hun nationale team ervoor staat.

De Colombiaanse coach, Francisco Maturana zei bijvoorbeeld dat zijn doel in dit toernooi is om de zwakke kanten van zijn ploeg aan het licht te brengen, zodat men daarop kan trainen en hij hoopt de komende tegenstanders voor de kwalificatieronden beter te leren kennen.

De Peruaanse coach, Jose Macia zei in zijn commentaar woorden van ongeveer dezelfde strekking. Ook voor hem is dit toernooi een graadmeter voor de positie van zijn ploeg. Inderdaad zullen veel selecties die over enkele weken met de kwalificatieronden voor de WK beginnen elkaar in het toernooi om de Copa Americana tegenkomen: Uruguay - Bolivia, Colombia - Paraguay, Venezuela Brazilië zijn enkele voorbeelden.

WK

De eerste wedstrijd in de kwalificatie wedstrijd voor de WK wordt op 30 juli in Caracas gespeeld tussen Brazilië en Venezuela. Chili speelt samen met deze twee selecties in groep 3. De wedstrijden in groep 1 beginnen op 20 september in La Paz. Bolivia ontvangt Peru. Uruguay is het derde land in deze groep. In groep 2 zitten Colombia, Ecuador en Paraguay. Deze groep begint ook op 20 september met de wedstrijd Colombia - Ecuador (in Baranquilla) aan de voorronde.

De winnaars van de groepen 1 en 3 plaatsen zich direct voor Italië, de winnaar van groep 2 moet tegen Israël in een dubbele confrontatie de reis naar Rome verdienen.

Eén van de Venezolaanse televisie zenders zal de wedstrijden in het kader van de Copa Americana uitzenden. Een schema van de wedstrijden stond helaas niet tot onze beschikking. Hopelijk kan in een volgende editie meer over de speeltijden en het programma in dit Latijns-Amerikaanse toernooi bericht worden.

Werelduurrecord skeeleren verbeterd

VRIEZENVEEN - Dick Hoeve heeft in Vriezenveen een geslaagde aanval gedaan op het werelduurrecord skeeleren.

De 26-jarige straatschaatser uit Elburg legde in 60 minuten 32 kilometer, 325 meter en 57 centimeter af, ruim 200 meter meer dan indertijd zijn ploeggenoot Egbert Post reed.

Op de winderige skeelerbaan van de ijsclub Eendracht reed Hoeve en uitgebalanceerde race. Zijn winst boekte hij in de eerste twintig minuten. Toen nam hij 20 seconden voorsprong op het schema van de man uit Groningen.

Halverwege moest Hoeve iets inleveren, maar zijn reserves bleken in de slotfase nog royaal voldoende. Hoeve, bijgestaan door coach Johan Bennink, had de recordpoging voorbereid met schema's van Jan-Wiebe Last, de KNSB-trainer van de vrouwenkernploeg.

PEKING - Bij wat in het huidige Chinese jargon het neerslaan van de contra-revolutionaire opstand genoemd wordt zijn volgens burgemeester Chen Xiton ruim tweehonderd burgers omgekomen. Aan de kant van leger en politie waren dat er 'tientallen'. De burgemeester gaf deze cijfers tegenover het parlement. Onder de burgers waren 36 studenten en een aantal artsen die omgekomen zijn. Er waren meer dan drieduizend burgers gewond geraakt. Bij politie en soldaten waren er ruim zesduizend gewonden gevallen. Buitenlandse waarnemers en journalisten houden echter vast aan hun schatting, namelijk dat er bij het neerslaan van de democratische opleving duizenden doden zijn gevallen.

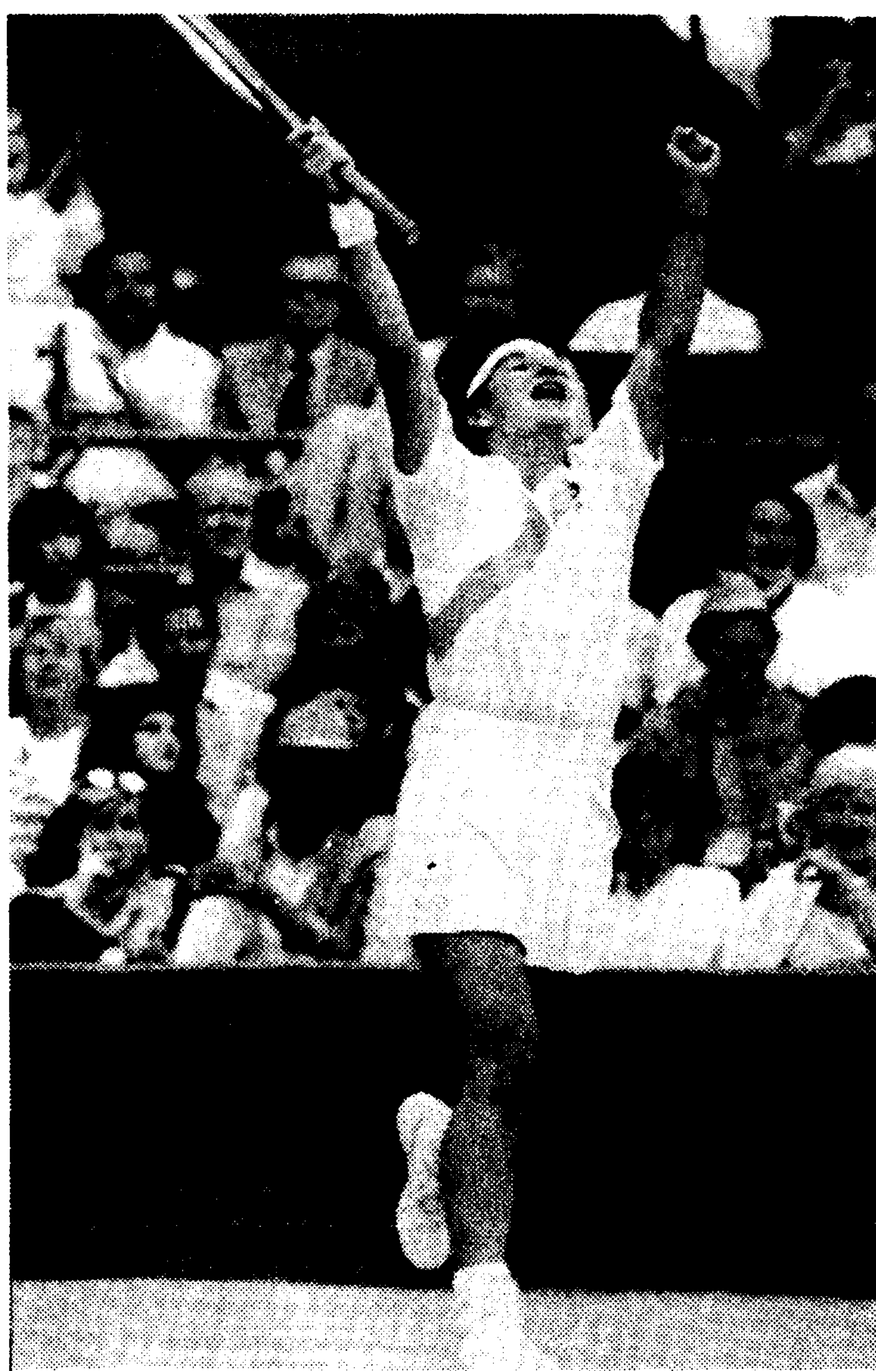
Peper verbiedt interland niet

ROTTERDAM - Burgemeester Peeper is niet van plan de wedstrijd Nederland - Engeland te verbieden.

Dit eventueel naar aanleiding van de ongeregeldheden en hevige rellen in Rotterdam naar aanleiding van het duel Nederland - Bondsrepubliek Duitsland. Het duel tegen Engeland, in het kader van het 100-jarig bestaan van de KNVB, wordt in december in de Kuip gespeeld.

******

PRETORIA - Het 5- jarenplan zal door de meerderheid der zwarten worden afgewezen. Zo voorspelt de grootste door zwarten gemaakte krant The Sowetan over het plan van komend president De Klerk. Volgens deze krant doet de regering het voorkomen dat men hervormingen wil maar wat men wil is handhaving van de status quo. Bij de ZA- oppositie is het plan slecht gevallen. De blanke ultra- conservatieve partijleider Treurniet vindt dat De Klerk de macht uit handen wil geven. Maar de blanke Liberale oppositie ziet er geen been in. Daar deed men het af als flauwe kul.

De als zevende geplaatste Arantxa Sanchez-Vicario gooit haar armen vol vreugde omhoog na haar zwaar bevochten overwinning op de Italiaanse Raffaela Reggi.

Shock-therapie voor spieren

Weer nieuwe onthullingen over Oostduits dope-gebruik

BONN - Hans-Georg Aschenbach gaat steeds verder in zijn onthullingen over het dope-gebruik onder Oostduitse topsporters.

Nu verklaarde de voormalige schansspringer in het vierde deel van de in het Westduitse sensatieblad Bild verschijnende serie over wantoestanden in de DDR, gevaarlijk elektrische schokken krijgen toegediend om de spieren te doen uitzetten.

Volgens Bild zou wielrenner Olaf Ludwig, die vorig jaar in Seoul de Olympische titel op de weg veroverde en tot Sportman van het Jaar werd gekozen, als gevolg van de behandeling diverse spierscheuringen hebben opgelopen.

Aschenbach verklaart in het vraaggesprek dat fysiotherapeuten tijdens de training elektro-shocks in de spieren van de sporters pompen.

'Je kunt de spieren zien groeien na zo'n behandeling. Ongelooflijk', zegt Aschenbach. Hij is van mening, dat het toedienen van de elektrische schokken levensgevaarlijk is. 'Het kan het ritme van de hartslag volkomen veranderen.'

Volgens de Westduitse krant zouden voor de behandeling apparaten worden gebruikt, die ook bij shocktherapie worden toegepast. Ze zijn alleen aangepast om een hogere dosering te verstrekken. Volgens het artikel zou wielrenner Ludwig zo vaak behandeld zijn, dat zijn spieren regelmatig scheurden.

NOCZENSKI

In het artikel komt ook de naar de Bondsrepubliek uitgeweken voormalige voorzitter van de Oostduitse judobond, Hans-Jürgen Noczenski, aan het woord. Noczenski verklaart, dat de spelers van Oostduitse voetbalteams bij elke Europa Cup-wedstrijd verboden stimulerende middelen tot zich nemen.

'Om van het duel te herstellen, krijgen de ploegen die op woensdag voor de Europa Cup hebben gespeeld, zaterdags een gemakkelijke tegenstander in de competitie', aldus Noczenski.

Bild haalt ook nog eens de uitspraak van Karl Allgower, speler van VFB Stuttgart, aan. De libero verklaarde na de EC-wedstrijd tegen Dynamo Dresden, dat de tegenstanders met schuim op de mond het veld betraden en zich tijdens het duel beestachtig gedroegen.

*****

KATHMANDU - Nepal heeft India uitgenodigd in Kathmandu te komen praten over een handelsgeschil dat de onderlinge relaties al sinds maart verstoort. Daarmee reageert Nepal op een brief van de Indische minister van Buitenlandse zaken (BZ). Nepal wil graag haast gezet zien achter het overleg. De problemen begonnen toen India weigerde de handelsverdragen met Nepal te verlengen en de grenzen met dit land sloot dat nagenoeg alles moet importeren.

SPORT Agenda

SENTRO DEPORTIVO KORSOU
(zwembad)
geopend van 09.00-12.00/14.00-17.00 uur; dinsdag- en donderdagmorgen gesloten.

BOWLEN
(Damacor Bowling Club, Chuchubiweg)
openingstijden: maandag t/m donderdag van 17.00- 02.00 uur; vrijdag en zaterdag van 16.00 uur tot na 02.00 uur; zondag vanaf 13.00 uur.

SCHAAKVERENIGING CURAÇAO
(Rust & Burgh)
iedere maandagavond om 20.00 uur gelegenheid tot schaken.

SCHAAKVERENIGING JANWE
(Sentro di Bario Janwé)
elke zaterdag van 09.00-13.00 uur uur schaakles en -training voor de jeugd vanaf 7 tot 23 jaar.

*****

ZONDAG
BOKSEN
(Curaçaose Amateur Boks Associatie)
10.00 uur wedstrijden - Boca Sami.

*****

Liga 40

WILLEMSTAD — De stand in de softbal- competitie Liga 40 is na de wedstrijden van 29 juni als volgt:

1. Cafe Pas/NE	8-1
2. Swift	7-1
3. Sigi Gosa	6-3
4. Chez Sus	6-3
5. Marcon Jaws	6-4
6. Mau Asam T	4-5
7. Garoti	4-6
8. Nobo Vets	3-5
9. Dezu	3-7
10. Carpatula	2-6
11. SM Pirates	1-9

In deze competitie worden de eerstvolgende wedstrijden op dinsdag 4 juli gespeeld: 19.00 u Swift - Chez Susenne; 21.00 u Sigi Gosa - Cafe Pas/Nos Electronics.

De wedstrijden vinden plaats op het terrein te Suvek.

Liga Amistad

WILLEMSTAD — De eerste ronde in de softbal- competitie van Liga Amistad zit er bijna op. Met nog enkele wedstrijden te spelen is de stand in het klassement als volgt:

1. B by T Jaws	6-1
2. Lucas Bols	6-1
3. Vet Toshisba	5-1
4. Car Top F	5-1
5. N ku N Love	4-5
6. BB Logan S	4-5
7. Swift	3-4
8. Awa LK	2-6
9. Chep M Snack	1-6
0. Aguilas WL	1-6

In de eerste ronde moeten nog de volgende wedsrijden gespeeld worden: Zondag 2 juli 10.00 u Cheprok - Swift; 12.00 u Bols - Carpatula; 14.00 u Awa Limpi - Aguilas; 16.00 u Jaws - Veteranos.

De wedstrijden worden op het terrein van Suvek gespeeld.

WEER BEKENDE SPELERS UIT WIMBLEDON-TOERNOOI

Navratilova en Sanchez-Vicario hebben het moeilijk

Schapers wel door naar derde ronde maar Nijssen struikelt

LONDEN - De droom van een Nederlandse kwartfinale op Wimbledon, is vrijdag al in de tweede ronde uiteengespat. Waar Michiel Schapers zijn deel van de afspraak hield met een bewonderenswaardige vijfsetzege op Andres Gomez, ging Tom Nijssen uiteindelijk met 13-15in de vijfde ten onder tegen David Pate.

De les voor de Limburger: zelfs in zo'n gruwelijke marathon kan men zich geen moment van nonchalance veroorloven. Zeker niet op de beslissende momenten. Zijn grote voorbeeld Tom Okker, op wie Nijssen qua lichtvoetigheid en actie-snelheid wel wat lijkt, volgde het gebeuren vanaf de zijlijn; soms het hoofd schuddend over de nonchalance, waarmee Nijssen handelde.

Van de vier match-punten, die hij kreeg, had Nijssen de bal zeker twee keer voor het neerleggen. Bij 6-5 in de vierde set sloeg hij, met het hele veld open, de bal tegen de hekken, pal erop probeerde hij een frivole stop-volley, die in het net smoorde.

Zoveel cadeautjes kan men zelfs op Wimbledon niet uitdelen. De wankelmoedig begonnen Pate rechtte de rug, weerde met een formidabele snoekduik bij 6-5 in de vijfde nog weer een match-point af en won na twee regen-onderbrekingen de bij 0-2 in de vierde set hervatte partij uiteindelijk met 6-4, 2-6, 1-6, 7-6 (9-7), 15-13.

Het verschil in afloop was tekenend voor het verschil in mentaliteit tussen de nummers een en twee van Nederland. Schapers benutte de weinige kansen, die hij kreeg, volledig, Nijssen leek gedurende de meer dan vier uur durende marathon vrijwel steeds de meerdere van zijn opgejaagde Amerikaanse tegenstander, maar faalde op de beslissende momenten.

Geen wonder dat de druiven zuur waren: 'Die vent stierf van het geluk. Op het laatste match-point dat ik had bij 6-5 in de vijfde set, wipte hij de bal met het frame van zijn racket over het net.'

FUTURISTISCH

Nijssen hanteert op Wimbledon een futuristisch uitziende racket. De snaren vormen geen vierkantjes, maar een soort spinneweb. Bovendien zijn de lengtedraden dikker dan de breedtedraden.

Coach Barry Phillips-Moore ontwikkelde het om hem meer slagkracht te geven. Nijssen gebruikte het voor het eerst bij het gemengd-dubbelspel in Parijs, waar hij met Manon Bollegraaf zorgde voor de eerste geheel Nederlandse Grand Slamzege in de geschiedenis van het nationale tennis.

Het nadeel bleek op Wimbledon. Bij elke hervatting - dat waren er in totaal drie - duurde het geruime tijd, voordat zijn eerste opslag doel trof. Toen hij bij 11-11 en 30-15 op zijn service in de vijfde set bij het huisje van de referee de twee wite ballen werden uitgegeven, was de onderbreking duidelijk in zijn nadeel. De dubbele fouten, die hij na de hervatting afscheidde, leidden uiteindelijk zijn ondergang in.

SCHAPERS

Gewoonlijk is het winnen van een vijfsetter op Wimbledon een mentale kwestie. Voor Schapers was de zege over de bijna vijftig plaatsen hoger ingeschaalde Andres Gomez met 2-6, 7-6 (7-5), 7-5, 3-6, 6-3 vooral een lichamelijke prestatie.

De lange Rotterdammer kampt op Wimbledon met een opspelende maagspier. De irritatie begon in Rosmalen en verergerde vorige week in Bristol. Schapers over zijn komende ontmoeting met Michael Chang: 'Ik wil mijn best doen, dat het balletje mijn kant uitrolt, maar ik wil wel fit zijn voor de Davis Cup-wedstrijd tegen Indonesië.'

De partij was de dag ervoor afgebroken bij 5-5 in de derde set. Het was een niet onaanzienlijk voordeel dat zijn tegenstander moest beginnen met serveren. Schapers eigen opslag was door de blessure zachter dan normaal. Hij forceerde meteen een doorbraak. Pas bij 4-3 in de vijfde set kreeg hij een tweede kans. Op breekpunt werd Gomez op voetfout betrapt.

Er was een tijd, dat de slecht ter been zijnde Zuidamerikaanse reus daar vriendelijk om lachte. Hij werd zelfs uitgeroepen tot de aardigste speler van het circuit.

Maar nu reageerde hij furieus. Aangezien beide spelers aan de vorige dag een waarschuwing hadden overgehouden, betekende dat meteen een strafpunt, zodat Schapers met een voorsprong van 15-0 aan zijn laatste servicebeurt kon beginnen.

'Misschien voel ik me door die blessure wel sterker. Zoiets als met Chang in Parijs', aldus Schapers. 'Ik had de grootste moeite mijn service te behouden, terwijl Gomez hem steeds gemakkelijk hield. Als het dan even tegen zit, wekt dat irritatie. Je kunt wel zeggen dat ik dit potje op mentaliteit heb gewonnen.'

KWARTFINALE

Zo staat Schapers voor het derde achtereenvolgende jaar in de derde ronde. In 1987 was hij de enige, die de latere winnaar Pat Cash een set afsnoepte. Vorig jaar hield hij het tegen Ivan Lendl vijf sets vol. Nu kruist Michael Chang, niet alleen de jongste, maar ook het kleinste mannetje van de derde ronde, zijn pad.

Schapers bewondert de zeventien-jarige winnaar van Parijs nogal. 'Erg intelligent. Ik heb in Rosmalen wat met hem zitten praten. Hij weet van de zaken van het leven af.' Zijn coach Martin Simek verduidelijkte: 'Michiel bedoelt dat God nog veel van hem kan leren.'

Chang stapte na zijn overwinning in vier sets op Agenor enigszins uit de rol van underdog. Hij maakte een vergelijking met Roy Emerson. De man met de lasso-service verrichtte weliswaar zijn grote daden, toen Chang nog niet geboren was. Maar hij had vernomen, dat de Australiër met het typisch service-volleyspel van de grasspeler Parijs had gewonnen.

Chang wilde maar zeggen, dat het omgekeerde ook kan gebeuren. In Rosmalen verloor Schapers al zijn partijen met uitzondering van die tegen Chang. Maar dat trainingspartijtje telt voor de Nederlandse nummer een niet mee. 'Het heeft geen zin vooruit te lopen op de uitslag. Wel weet ik dat het een moeilijke wedstrijd wordt.'

VROUWEN

Bij de vrouwen was de Sovjetrussische Natalja Zvereva de derde top tien-speelster van de plaatsings- ranglijst in twee dagen, die werd uitgeschakeld. De nummer negen verloor in drie sets van de Zweedse Katarina Lindqvist.

Martina Navratilova en Arantxa Sanchez-Vicario redden zich nog in drie sets. De Spaanse winnares van de open Franse titel moest tegen de Italiaanse Rafaella Reggi zelfs twee matchpoints wegwerken op 4-5. Ze won de derde set uiteindelijk op de van haar bekende manier knokkend voor elke grasspriet, nog met 7-5.

De als tweede geplaatste Navratilova beleefde donderdag al enkele bange momenten tegen de volslagen outsider Kristine Radford. De 19-jarige Australische qualifier - ze staat 176e op de wereldranglijst - had brutaal de eerste set met 6-3 gewonnen.

Bij het invallen van de duisternis had Navratilova de score weer recht getrokken door de tweede set eveneens met 6-3 te winnen. Daar kwam nog eenzelfde uitslag bij op vrijdag.

Twee weken geleden stonden beide speelsters al in Birmingham tegenover elkaar. Toen was het de altijd attente Navratilova al opgevallen dat de blonde Radford tot op de draad versleten schoenen droeg.

Grootmoedig schonk de Amerikaanse spontaan drie paar nieuwe schoenen aan de volbloed amatrice onder het motto: 'Als je kampioen wilt worden, dan moet je je ook zo kleden'. Geen wonder, dat Radford vrijdag gekscherend op Wimbledon Assepoester werd genoemd.

HELDIN

De heldin van de dag bracht het tot een voorsprong van 3-1 in de tweede set, voordat Navratilova zich hervond en alsnog de wedstrijd naar haar hand zette. 'Ze zal niet veel langer meer kwalificatietoernooien behoeven te spelen', zei de Amerikaanse over haar verrassend vaardige opponente. 'Haar lage ranking is niet in overeenstemming met haar kunde.'

Na Wimbledon gaat Radford, die als twaalf-jarige moest kiezen tussen een loopbaan in atletiek, netbal of tennis, naar huis voor een rustperiode van zes weken om een harnekkige hielkwaal te laten genezen.

Steffi Graf gunde gewoontegetrouw haar tegenstandster een gering aantal games. De Australische Minter pakte er vier (1-6, 3-6). In de vierde ronde treft Graf de 15-jarige Monica Seles, die op het gravel van Parijs in de halve finales een moeilijke tegenstanderster bleek. 'Kan me niet schelen', zei Graf zelf verzekerd. 'Ik ben in vorm en sterker dan in Parijs.'

UITGESCHAKELD

Aan het einde van de wedstrijden van vrijdag werden nog twee geplaatste tennissers uitgeschakeld.

De als nummer zeven geplaatste Miroslav Mecir verloor in vier sets van de Joegoslaaf Slobodan Zivojinovic. Dat was meer door eigen matig spel dan door indrukwekkend optreden van de Joegoslaaf.

Ook de als elfde geplaatste Kevin Curren, ooit in de finale uitgekomen op Wimbledon, ging in vijf sets ten onder tegen zijn uit Egypte afkomstige landgenoot Leif Shiras, die bescheiden op een 139e plaats op de wereldranglijst staat.

Becker won van de Zweed Gunnarsson en bij de vrouwen werd aan het einde van de dag de Westduitse Kohde-Kilsch door de Tsjechische Sukova uit het toernooi geslagen.

Major League

NEW YORK — De uitslagen van de vrijdag gespeelde wedstrijden in de Amerikaanse honkbalcompetitie zijn:

AMERICAN LEAGUE: New York Yankees - Milwaukee Brewers 4-3, Oakland Athletics - Cleveland Indians 5-0, Boston Red Sox - Toronto Blue Jays 3-1, Detroit Tigers - Baltimore Orioles 16-5, California Angels - Minnesota Twins 7-2, Kansas City Royals - Chicago White Sox 6-3, Seattle Mariners -Texas Rangers 4-3.

NATIONAL LEAGUE: Philadelphia Phillies - Atlanta Braves 4-2, Atlanta Braves -Philadelphia Phillies 3-1, New York Mets - Cincinnati Reds 11-1, Montreal Expos - Houston Astros 6-1, St. Louis Cardinals - San Diego Padres 4-3, Pittsburgh Pirates - Los Angeles Dodgers 4-3, Chicago Cubs - San Francisco Giants 6-4.

Eigenlijk is hij derde

Timman weer bij top-tien schakers

LUZERN - Jan Timman is op de nieuwe, halfjaarlijkse ELO-lijst teruggekeerd bij de top-tien.

De 37-jarige Amsterdammer, die eind vorig jaar was gezakt naar een waarde van 2610 punten, is nu gedeeld achtste met 2635 punten. Daarbij is nog geen rekening gehouden met de eindoverwinning in het werel-bekertoernooi in Rotterdam deze maand, dat hij won met $10^1/2$ punten uit 15 partijen. Daarmee verdiende Timman ruim dertig ELO-punten. Virtueel is hij daarmee derde geworden.

Wereldkampioen Gari Kasparov is opnieuw eerste met een totaal van 2775, slechts vijf minder dan het record, dat op naam staat van het Amerikaanse schaakgenie Bobby Fischer. Anatoli Karpov is tweede met 2755 punten.

Bij de vrouwen geven de Hongaarse zusjes Polgar de toon aan. Judit, de jongste, is eerste met 2555 punten, 35 meer dan haar zus Szusza.

De ELO-lijst ziet er als volgt uit:

HEREN:

1. Kasparov: 2775; 2. Karpov: 2755; 3. Ivantsjoek en Short: 2660; 5. Kortsjnoi: 2655; 6. Salov: 2645; 7. Goerevitsj: 2640; 8. Timman, Ljubojevic. Andersson: 2635.

Vrouwen:

1. Judit Polgar: 2555; 2. Szusza Polgar: 2520; 3. Tsjiboerdanidze: 2495; 4. Cramling: 2480; 5. Joseliani: 2470; 6.Gaprindasjvili: 2435; 7. Akmilovskaja: 2430; 8. Arakaima: 2430; 9. Aksjaroemova: 2395; 10. Alexandria: 2375.

Fiorentina in EC III-toernooi

PERUGIA - Fiorentina heeft zich geplaatst voor het toernooi om de Uefa-beker.

De ploeg won de noodzakelijk geworden play-off van AS Roma met 1-0. In de competitie waren beide ploegen gelijk geëindigd.

Pruzzo, jarenlang spits geweest bij AS Roma, maakte de beslissende treffer. Hij scoorde al in de 12e minuut. Giannini van AS Roma werd drie minuten voor het einde van het veld gestuurd. Zes spelers, twee uit Florence en vier uit Rome, kregen een gele kaart. Er waren 20.000 toeschouwers getuige van dit bikkelhard duel.

Scheidsrechter Pezzella legde de wedstrijd acht minuten voor het einde voor bijna vijf minuten stil wegens ongeregeldheden op de tribunes. De politie zag zich genoodzaakt in te grijpen, toen fans uit het vak van de Romasupporters vuurwerk en andere voorwerpen het veld ingooiden.

Celeste Pin, een speler van Fiorentina, werd door een voorwerp getroffen en moest worden vervangen.

AGENDA CURAÇAO

WEEKEINDEDIENST EILANDSGENEESKUNDIGEN
STADS- EN 2DE DISTRICT OOST
1 juli 1989 vanaf 08.00 uur t/m 3 juli 1989 om 07.00 uur.
Dokter Tseng, Spreekkamer: Bonam, tel.: 78026, spreekuren 11.00-12.00 / 17.00-18.00 uur: spoedgevallen tel.: 76464 b.g.g. 89266/89337
(dit geldt voor patienten van de volgende artsen: Wilsoe, Da Costa Gomez, Nassy, Nassy-Tseng, Tseng, Winklaar, Braakman, Doran en Guerrero-Bakmeyer)

STADS- EN 2DE DISTRICT WEST
30 juni 1989 vanaf 17.00 uur t/m 3 juli 1989 om 07.00 uur
Dokter Swart, Spreekkamer: Van Leeuwenhoekstraat, tel.: 624113, spreekuren 11.00-12.00 / 17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 82367 b.g.g. 89266/89337
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Swart, Roose, Braakman-Bonder, Gerstenbluth, Gollo-Henry, Soliana-Tjin, Heerenveen, Nivillac, Rosales-Concession, Pablo Elhage en Davelaar)

DERDE DISTRICT BANDABAO
30 juni 1989 vanaf 17.00 uur t/m 3 juli 1989 om 07.00 uur.
Dokter Schellens, Spreekkamer: Barber, tel.: 641605; spreekuren: 10.00-11.00 / 17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 641784 b.g.g. 89266/89337
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen Tweed, Vonhogen, Schellens, Lucasius en Spong).

■ Patienten van hier niet genoemde artsen wordt aangeraden in spoedgevallen de eigen arts te bellen en te informeren wie voor deze de dienst waarneemt.
Het verdient te allen tijd aanbeveling een huisarts te kiezen die in avonden en weekeinden bereikbaarheid geregeld heeft. Vraag er naar bij uw eerstvolgend bezoek!
* * * * *

NACHTDIENST ARTSEN: Patiënten van de artsen van Bandabao (3e distrikt) kunnen in spoedgevallen telefoon 641658 bellen en dan het antwoordapparaat afluisteren.
De patienten van de andere medische distrikten kunnen voor spoedgevallen de artsenpraktijk van hun eigen huisarts bellen: het antwoordapparaat zal dan mededelen wie de dienstdoende arts is.
* * * * *

THORAX CENTER (Jan Noorduynweg naast UNA, tel.: 85544): openingstijden van maandag t/m vrijdag van 08.00-17.00 uur; op zon- en feestdagen alsmede op werkdagen na 17.00 uur voor spoedgevallen tel.: 35917
* * * * *

WIT GELE KRUIS PRINSES MARGRIET (wijkverpleging): Kantoor Santa Maria 17, tel.: 82947, 82344: geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-17.00 uur; zaterdag de gehele dag gesloten; na 17.00 uur kunt u de zuster van de wacht bellen: zuster Wever, tel.: 87181, pageboy 027-360.

KLEUTERBUREAU: 14.00-16.00 uur alleen volgens afspraak.

ZUIGELINGENBUREAU: maandagmiddag van 12.30-15.30 uur; donderdagmiddag van 07.15-10.30 uur, alleen volgens afspraak.
* * * * *

NEUTRALE WIJKVERPLEGING (voorheen Wijkverpleging Curaçao): Kantoor Rio Canario-/Gosieweg, tel.: 44231, 44232; geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-18.00 uur; de wacht heeft zuster Pietersz, tel.: 671147, pageboy 027-053 b.g.g. 43838.
* * * * *

GEZINSVERZORGING (Kwido pa Famia): geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-12.30 / 13.30-17.00 uur, kantoor Sta. Maria 17, tel.: 80222.
* * * * *

FUNDASHON LECHI DI MAMA KORSOU: voor meer informatie kunt u de volgende nummers bellen: 75628, 672289 en 55504.
* * * * *

LUCHTPOSTSLUITING (Postkantoor Groot Kwartier)
Nederland: voor gewone stukken: maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag 11.30 uur; woensdag 10.15 uur. Voor aangetekende stukken één uur van tevoren.
Suriname: voor gewone stukken: dinsdag en vrijdag 17.30 uur en zaterdag 10.45 en 17.00 uur.

DIERENARTS (Veterinaire Dienst, Parera): bij spoedgevallen na 17.00 uur of in het weekeinde gelieve tel.: 614000 op te bellen voor de dienstdoende arts.

DIERENASIEL: dagelijks geopend van 08.00-12.00 / 14.00-18.00 uur; op zaterdag van 08.00-13.00 / 14.00-18.00 uur, tel.: 54300.
* * * * *

BOTICA BANDABAO: dagelijks geopend van 08.00-19.00 uur.

BOTICA'S (nachtdienst)
zaterdag
Otrobanda
Union, Breedestraat 137, tel.: 623575 / 625837.
Punda
Juliana, Julianaplein 6, tel.: 54500.
zondag
Otrobanda
del Pueblo, Breedestraat 82, tel.: 625333 / 625444.
Punda
Vredenberg, Socratesstraat 3, tel.: 613300 / 54492.
* * * * *

VERLOF BEGRAFENIS:
1 juli: R.J. Grüning, Patrijsweg 9.
2 juli: R.A. de Windt, Uteweg 53.
* * * * *

DIVERSEN
ANTILLIAANSE GNOSTISCHE BEWEGING
Brievengat: iedere maandag- en woensdagavond om 19.30 uur te Jirajaraweg 8, Centrum Devi Kundalini.
iedere woensdag- en vrijdagavond om 19.30 uur te **Openbare Basisschool Brievengat.**
Bandabao: iedere donderdagavond om 19.30 uur gebouw Credit Union San Pedro.
Kanga: iedere woensdag- en zaterdagavond om 19.30 uur te Centrum Abraxac, achter Kooyman.
Santa Rosa: iedere maandag- en zaterdagavond om 19.30 uur te Aloëstraat 12.

TONEEL: 20.30 uur uitvoering van 'Donde come uno comen dos' (comedie) gebracht door Venezolaanse tv-artiesten (o.a. Astrid Carolina Herrera, Carlos Montilla, Cristina Reyes e.a.) - International Trade Center.

INTERNATIONAL FOOD CENTER: 12.00-22.00 uur in het Holiday Beach Hotel & Casino.

KIWANISCLUB (Piscadera): 21.00 uur 'flag day bbq-dansant' - Hoffie Biesheuvel.

ASOSIASHON DI MUSIKO: 20.30 uur 'Festival International di Kansion i di Tumba' (special optreden van Lourdes Chacón van Puerto Rico) - Centro Pro Arte, Schouwburgweg z/n.

CYBECO: 20.30 uur verkiezing Miss Teenage Curaçao - Rust & Burgh.
* * * * *

ZONDAG
DIVERSEN
INTERNATIONAL FOOD FESTIVAL: 10.00-22.00 uur in het Holiday Beach Hotel & Casino.

TONEEL: 11.00 uur uitvoering van 'Donde come uno comen dos' (comedie) gebracht door Venezolaanse tv-artiesten (o.a. Astrid Carolina Herrera, Carlos Montilla, Cristina Reyes e.a.) - International Trade Center.

ASOSIASHON DI MUSIKO: 20.30 uur 'Festival International di Kansion i di Tumba' (special optreden van Lourdes Chacón van Puerto Rico) - Centro Pro Arte, Schouwburgweg z/n.

STICHTING VORMINGSCENTRUM ASCENCION: 10.00 uur 'open house'; 11.15 uur optreden van Mariachi 5 de Abril - Landhuis Ascencion.

IPK: 17.00 uur folkloristische mars van klederdrachten uit de jaren 1800-1930 - Plasa Brion.
* * * * *

KERKDIENSTEN
KLOOSTER ALVERNA (Gouv. van Lansbergeweg): zon.: 10.00 uur hoogmis (Ned.) en 16.00 uur Papiamentu.
BARBER (H. Joseph): zat.: 19.00 uur; zon.: 06.00 en 09.00 uur.
BRIEVENGAT: zat.: 18.30 uur; zon.: 10.00 en 18.00 uur.
BUENA VISTA (Birgen Milagrosa): zat.: 19.00 uur; zon.: 09.00 en 19.00 uur.
CHARO (O.L. Vrouw van Coromoto): zat.: 19.00 uur; zon.: 08.00, 17.00 (Spaans) en 19.00 uur.
GROOT KWARTIER (O.L. Vrouw van Berg Carmel): zat.: 19.30 uur; zon.: 09.00 (Ned.) en 18.00 uur.
JANDORET (O.L. Vrouw van Goede Raad): zon.: 10.00 en 19.00 uur.
HULPKERK BOCA SAMI: zat.: 18.00 uur; zon.: 08.00 uur.
JANWE (H. Hart van Jesus): zat.: 19.00 uur; zon.: 08.30, 12.00 en 19.00 uur (Ned.).
KORAAL SPECHT (Goede Herder): zat.: 19.00 uur; zon.: 11.00 en 18.00 uur.
MONTANA (H. Dominicus): zon.: 05.15, 08.30 en 19.00 uur.
OTROBANDA:
(Santa Ana): zat.: 19.30 uur; zon.: 08.00 en 19.00 uur
(Santa Famia): zon.: 06.00, 09.00, 11.00 (Engels) en 19.00 uur.
PIETERMAAI (kathedraal): zat.: 19.00 uur; zon.: 06.00, 09.00 en 19.00 uur.
SANTA MARIA: zat.: 18.30 uur; zon.: 07.00, 09.00 en 18.30 uur.
SANTA ROSA: zat.: 18.30 uur; zon.: 07.30, 09.00 en 18.30 uur.
SAN WILLIBRORDO: zat.: 19.00 uur; zon.: 10.00 uur.
SERU GRANDI (Fuik): zon.: 17.00 uur.
SOTO: zat.: 19.00 uur; zon.: 09.00 uur.
STEENRIJK (O.L. Vrouw van Altagracia): zat.: 07.00 en 19.00 uur; zon.: 08.00, 10.00 (charismatica) en 18.00 uur.
SUFFISANT (O.L. Vrouw van Fatima): zat.: 18.00 uur; zon.: 09.00 en 18.00 uur.
TERA KORA: zon.: 18.00 uur.
WESTPUNT: (H. Petrus): zat.: 19.00 uur; zon.: 08.30 uur.
HULPKERK LAGOEN (H. Johannes): zon.: 10.00 uur.
WISHI (H. Teresita): zat.: 19.00 uur; zon.: 06.00 en 18.00 uur.
ZUID BONAM (H. Judas Thadeus): zat.: 18.30 uur; zon.: 08.30 en 17.30 uur.
* * * * *

PROTESTANTSE KERKDIENSTEN
VERENIGING PROTESTANTSE GEMEENTEN VAN CURAÇAO
DE TAMARIJN: 09.30 uur ds H. Gilhuis.
EBENEZER CHURCH (Plasa Obed Anthony): 09.30 uur ds J. Moens (H.C.).
EMMAKERK (Schottegatweg Noord): 09.30 uur ds G.J. Schüssler (H.A.).
* * * * *

EVANGELISCHE BROEDERGEMEENTE MORAVIAN CHURCH
Goeroeboeroeweg, Mundo Nobo)
zaterdagavond 19.00 uur zangdienst.
zondagmorgen 09.30 uur preekdienst.
Emmy Berthold Kleuterschool, Suffisant)
zondagavond 18.00 uur Papiamentse dienst.
* * * * *

MENSEN

De heer FRANCISCO FILOMENA en de heer JOZEF BLIJDEN herdachten onlangs het feit dat zij 25 jaar in dienst waren bij Curgas N.V. De jubilarissen werden in de bloemetjes gezet door direktie en personeel van de Curgas. De foto's geven een beeld van de jubilarissen in bijzijn van personeel en familie.

* * * * *

De Amerikaanse generaal B.D. Elliott Thorpe, wiens WAARSCHUWING voor de Japanse aanval op Pearl Harbor in 1941 door de Amerikaanse regering terzijde werd geschoven, is dinsdag op 91-jarige leeftijd in Florida overleden. Thorpe was het laatst levende lid van het opperbevel van generaal Douglas MacArthur. Als Amerikaans militair attache op Java was hij door een Nederlandse generaal op de hoogte gesteld van de Japanse plannen om Hawaii, de Filipijnen en Thailand aan te vallen. De Nederlanders waren er in geslaagd de Japanse code te breken. Elliot Thorpe waarschuwde direct zijn regering maar zijn informatie werd niet serieus genomen. Een week later voerden de Japanners hun aanval op Pearl Harbor uit, waarbij de Amerikaanse marine en luchtmacht zware verliezen leden. Door de aanval werden de Verenigde Staten bij de Tweede Wereldoorlog betrokken. Thorpe was ook getuige bij de Japanse overgave in 1945. Na de oorlog werd hij in Tokyo hoofd van de Amerikaanse inlichtingendienst en was hij verantwoordelijk voor de veiligheid van keizer Hirohito. In 1969 publiceerde hij zijn ervaringen in het boek 'East Wind, Rain'.

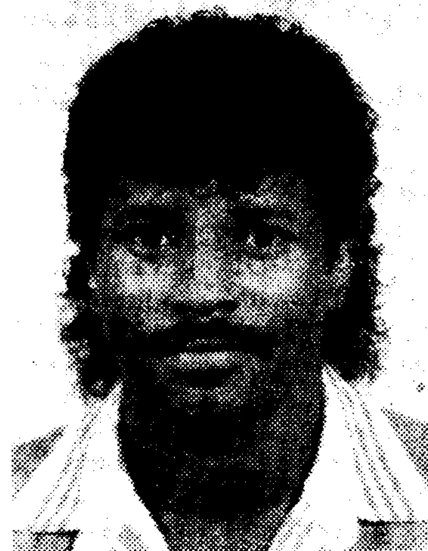
* * * * *

De kantonrechter heeft een bedrijf in Medemblik veroordeeld tot betaling van 20.000 gulden schadevergoeding aan een directie-assistente die jarenlang last had van ongewenste intimiteiten door de directeur van de onderneming. Een bijouterieënbedrijf. Het bedrijf moet bovendien de WW-uitkering van de vrouw een jaar lang aanvullen tot 100 procent van haar laatste salaris. Nooit eerder is volgens de stichting Handen Thuis door een Nederlandse rechter zoveel SCHADEVERGOEDING toegewezen op grond van ongewenste intimiteiten. De vrouw werkte sinds 1981 bij het bedrijf en begeleidde haar directeur als inkoopassistente onder meer op buitenlandse zakenreizen. Volgens de vrouw heeft zij in de loop der jaren moeten toestaan, dat de directeur haar omarmde, zoende, haar borsten betastte en seksueel getinte opmerkingen maakte. De spanningen van de avances leidden herhaaldelijk tot ziekte van de vrouw die uiteindelijk via haar advocate bij de kantonrechter ontbinding van de arbeidsovereenkomst en 30.000 gulden schadevergoeding vroeg. Volgens eis van de rechter zal zij 20.000 krijgen. De rechter stelde namelijk dat hij zich niet kan voorstellen dat de direkteur in kwestie zich van geen kwaad bewust zegt te zijn.

* * * * *

De Westduitse vleugelbouwer Steinway zal niet langer echt ivoor gebruiken voor zijn toetsenborden om bij te dragen aan de BESCHERMING van de olifant. Dit heeft een woordvoerder van het bedrijf in Hamburg meegdeeld. De invoer van ivoor is sinds kort verboden in de Bondsrepubliek, maar volgens de woordvoerder gold het verbod niet uitdrukkelijk voor de fabrikant van klavieren. Nog een jaar zal Steinway piano's en vleugels verkopen waarin ivoor voor de witte toetsen en ebbehout voor de zwarte is verwerkt, maar in de nieuwe modellen zullen synthetische materialen worden gebruikt.

* * * * *

De familie Elisa van de Comanchestraat 170 heeft uit Nederland het heuglijke bericht ontvangen dat hun zoon MEDGAR ELISA is afgestudeerd als ingenieur in de Ruimtelijke ordening en planologie aan de Hogeschool te Utrecht. Medgar is oud-leerling van de RK MTS. Hij is de eerste Antilliaan die deze graad behaald heeft in betreffende studierichting. Proficiat aan de nieuwbakken ingenieur.

* * * * *

Een zwarte Fes van de Italiaanse dictator Benito Mussolini heeft donderdag op een VEILING in Londen 48.400 pond opgebracht. Een woordvoerder van het veilinghuis Phillips sprak van een recordopbrengst voor een militair hoofddeksel. De koper van de Fez die Mussolini in de laatste maanden voor zijn val en executie in 1945 droeg, is een Amerikaanse verzamelaar. De ronde muts met een geborduurde adelaar werd na de tweede wereldoorlog door een Amerikaanse inlichtingenofficier samen met andere spullen van Mussolini ontdekt in een kasteel. Mussolini's identiteitskaarten als hoofd van de paramilitaire 'zwarthemden', voorzitter van de Nationale Opera en hoofd van het fascistische culturele instituut brachten 6.200 pond op. Handgeschreven concepten van telegrammen aan Nazileiders, onder wie Herman Goering, dreven de opbrengst van de veiling op tot 68.000 pond. De verkoper was een Amerikaan die de voorwerpen van de inlichtingen-officier had gekregen. Mussolini en zijn zwarthemden grepen in 1922 in Italie de macht. In 1945 werd hij door partizanen afgezet en samen met zijn maitresse clara Petacci geexecuteerd.

BIOSCOPEN
GOLDEN DRIVE-IN
zaterdag
21.00 uur *Blood Sport* (action, alle leeft., *f*.5,- p.p.); 24.00 uur *Gespreide Betaling* (sex movie, 18 jr., *f*.5,- p.p.).
zondag
21.00 uur *Blood Sport* (action, alle leeft., *f*.5,- p.p.).
* * * * *

TELECURAÇAO
ZATERDAG: 16.30 Telefiesta met Tante Irma en Tante Shirley; 18.30 Going great; 19.00 Jennifer's Journey; 19.30 Notisiero Tele-8; 20.00 Special: «Salud para todos» (live); 22.00 Wega di Number Kòrsou; 22.10 Estreno: «The Red Spider»; 24.00 Sluiting.

ZONDAG: 09.30 'antesala voetbal; 10.00 Uitzending voetbal; 12.00 Game of the week; 14.30 Matinee; 16.00 Sena di Señor; 17.00 Sala di konsierto; 17.45 Wega di Number Kòrsou; 18.00 Telepatria met Chin Behilia; 19.00 Special: «5 aña Bandera»; 19.30 Moda ku Mylène; 20.00 Notisiero Tele-8; 20.30 Preview Caricom-conferentie; 20.45 Shete dia; 21.00 After School specials: «Hewitt is different»; 22.00 Santo Domingo invita; 23.00 Sluiting.
(wijzigingen voorbehouden)
* * * * *

AMIGOE Fax: 674524 Tel: 672000

UITGEVERIJ AMIGOE NV
Scherpenheuvel z/n of P.O.B. 577
Curaçao N.A.
Giro 440.000
Bankrek. nr.: 11-07-313
Algemene Bank nv
Bankrek. nr.: 874.825.10
Maduro & Curiels Bank nv

CURAÇAO
Centrale (alle afdelingen)
672000
Directie:
Ingrid de Maayer-Hollander.
Leeward News Holding

Hoofdredactie:
Ard Horvers (hoofdredacteur)
Overige leden Redactie:
Toon van Dongen, Yvonne van Es, Joel Labadie, Sheila Rhodes (secretaresse), Izaan Moeniralam (sportredacteur), Chris van Grol (sportmedewerker), Solange Isselt (opmaak) en Ken Wong (fotograaf).

ADVERTENTIE-AFDELING
Acquisitie:
Viola Bernardus en Janny Naaldijk.
Aanname advertenties:
Maandag t/m vrijdag van 07.30-16.00 uur.
Alle advertenties voor de komende dag moeten 1 dag van tevoren vóór vier uur binnen zijn.

ZOEKERTJES verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 07.30-16.00 uur worden opgegeven, behalve op zaterdag. Alleen zoekertjes die op maandag en donderdag vóór twaalf uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

UITGEVERIJ AMIGOE ARUBA
Nassaustraat 110.
Tel.: 24333 (drie lijnen).
Directeur-Hoofdredacteur:
Jos van der Schoot.
Redactie: Ramiro Tromp, Anna Tromp- Van der Schoot, Djisbie Franken (fotograaf).
Advertentie-afdeling: Jos van der Schoot en Etleen Landsmark.

BONAIRE
Correspondent:
Hubert Linkels, Kaya Gobernador N. Debrot 154, tel.: 8627.

SINT MAARTEN
Correspondent:
Eddy Williams, P.O.Box 366, tel.: 22580/22764.
Faxnummer: 25868.
Abonnement en advertenties:
The Chronicle, Grounddove Road, Pointe Blanche, tel.: 23919.

SABA:
Correspondente:
Esther Mommers, tel.: 2265.

ST. EUSTATIUS:
Vertegenwoordigster / Correspondente:
mevrouw Peggy van de Horde, Whitewallweg 1.

HILVERSUM
CORRESPONDENTEN
B. Jos de Roo en Victor Hafkamp: Radio Nederland Wereldomroep (tel.: 035-16151, toestel 319).

Persagentschappen: ANP en AP.
Samenwerkingsovereenkomst met The Miami Herald, De Haagsche Courant, De Brabantse Pers.

DRUKKERIJ: Rotaprint NV
DISTRIBUTIE (abonnementen):
Curaçao: Districo NV, **tel.: 370503, 370504 en 370304.**
Voor klachten gelieve deze nummers op te bellen. Het abonnementsgeld kan ook betaald worden via Giro rek. nr.: 208.000, Maduro's Bank rek. nr.: 286.330.08 en ABN rek. nr.: 11.15.626.
Aruba: Nassaustraat 110, tel.: 24333.
Bonaire (abonnementen en incasso): mv. A. Wong-Loi-Sing, Kaya Cacique 4.

Losse nummers 60 cent:
Abonnementsprijs op alle eilanden van de Nederlandse Antillen **vijftien gulden per maand.**

Buiten Antillen (Nederland):
NA*f*.80,15 per maand (luchtpost) of NA*f*.24,- per maand (zeepost); jaarlijks vooruit te betalen.

Heer Bommel en de Argwaners

door Marten Toonder

3387 — Meester Woordkramer trof in het gerechtsgebouw de commissaris van politie aan. Hij groette hem opgeruimd en begon meteen over de familie van heer Bommel te praten.

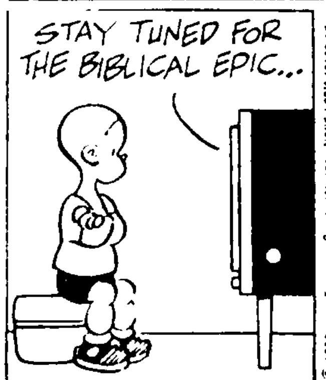
'Een lelijk geval', zei de politiechef. 'Er loopt een half dozijn aanklachten tegen heer B. Als ik nu maar de bewijzen had dat die familie eigenlijk de schuld heeft. Ik heb sterke vermoedens in die richting, maar tja.... heer B. zelf zwijgt. En dan sta ik machteloos'.

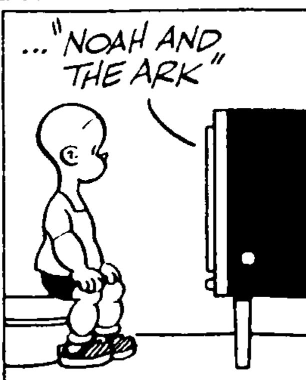
'Dat wordt nu anders!' hernam Bulle Bas opklarend. 'Dan kan ik aan het werk. Met behulp van zo'n aanklacht kan ik de bende inrekenen. Die arme Bommel. Het moet vreselijk zijn om zo in de greep van een troep schurken te raken'.

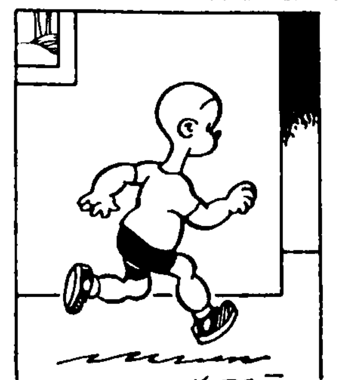
Intussen waren heer Bommel en Tom Poes op weg naar huis. 'Het ergste is,' zei heer Ollie, 'dat er op deze manier moeilijkheden gaan komen. Dat voel ik. Vandaag of morgen zal de een of andere ellendeling een aanklacht tegen de stakkerds indienen. Die arme Livia! Die arme Hoep en Heul; ze hebben toch al zo'n vreugdeloze jeugd gehad.

Als ik nu maar wist, hoe ik het weer goed kon maken. Maar alles wat ik doe valt verkeerd uit!' 'U moet ze weg sturen,' zei Tom Poes haastig. 'Ik geloof... eh... ik weet zeker, dat iemand al zo'n aanklacht heeft ingediend'.

HENRY — By Dick Hodgins

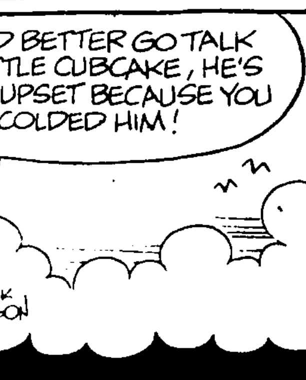

BONER'S ARK — By Addison & Frank Johnson

BEETLE BAILEY — By Mort Walker

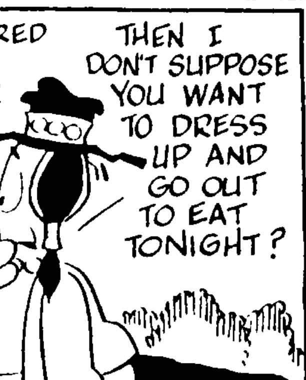

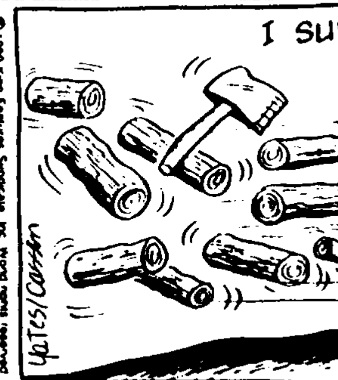

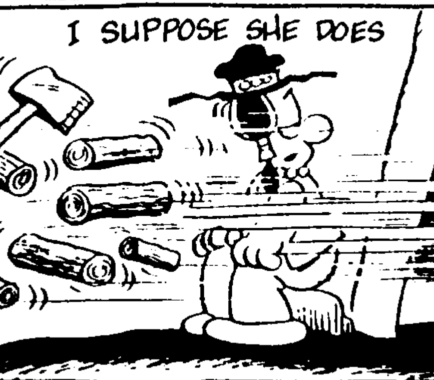

REDEYE — By Bill Yates & Mel Casson

AGENDA BONAIRE

POLITIE: 8000
BRANDWEER: 8222
TAXICENTRALE: 8845
HOSPITAAL: 8900

LANDFILL te Lagoen: maandag t/m vrijdag van 07.00-16.00 uur; zaterdag 08.00-12.00 uur; zondag gesloten.

OPENBARE BIBLIOTHEEK
(**openingstijden** voor het publiek) maandag en donderdag van 14.00-18.00 uur; dinsdag en vrijdag van 08.00-12.00 / 14.00-17.00 uur; zaterdag van 10.00-12.00 uur)
(**openingstijden** voor lezers) woensdag van 14.00-19.00 uur.

POSTSLUITING: maandag t m vrijdag aangetekende stukken 15.45 uur; gewone stukken 16.30 uur.

SERVICE CLUBS
Kiwanis: donderdagavond 19.30 uur - Hotel Bonaire.
Lions: informatie E. Felipa, tel.: 8546/8238.
Round Table: elke tweede maandag - Buurtcentrum Terra Corra.
Rotary: woensdag 12.00 uur - Restaurant Beefeater.

BESTUURSKANTOOR EN BEVOLKING: 08.00-12.00/14.00-15.30 uur loketten geopend.

MUZIEKBIBLIOTHEEK: voor bezichtiging hiervan gelieve contact op te nemen met de heer Rudy Bedacht, Noord Nikiboko 194.

POLITIECLUB (Weg naar Willemstoren): geopend op vrijdag van 20.00-24.00 uur; zaterdag van 12.00-24.00 uur.

SPREEKUUR (gezaghebber): elke donderdag van 09.00-11.00 uur op het Bestuurskantoor, Kralendijk; laatste donderdag van de maand van 10.00-12.00 uur te Rincon.

LVV: **openingstijden slachthuis** maandag t/m woensdag van 07.00-12.00/13.00-16.00 uur en donderdag en vrijdag van 06.00-11.00/11.30-14.30 uur.

(1 juli)
STICHTING JEUGDWERK PRINSES BEATRIX
21.00 uur int. show met Colombiaanse artiesten - Jeugdhuis Jong Bonaire.

(2 juli)
TENTOONSTELLING
14.30-18.30 uur gelegenheid tot bezichtiging handenarbeid- artikelen gemaakt door Margie Naghtegaal-Rodriguez - Jeugdhuis Jong Bonaire.

KERKDIENSTEN
Sint Bernarduskerk Kralendijk:
dagelijks 18.45 uur; zondag 08.30 en 19.00 uur.
Coromotokerk Antriol:
dagelijks 19.30 uur; zondag 09.00 en 18.00 uur
Ludovicuskerk Rincon:
dagelijks, ook zondag, 19.30 uur.

KLACHTENBEZORGING doorgeven aan mevr. A. Wong- Loi- Sing, Kaya Cacique 4.

Bedrijf draait 24 uur per dag met tien man

Plastico NV breidt steeds verder uit

WILLEMSTAD — Plastico nv is opgericht in 1985 met als doel het produceren en verhandelen van allerhande kunststof (dus zogenaamde plastic) produkten. Toen in 1985 het bouwbedrijf Betonbouw de opdracht kreeg tot het bouwen van de waterzuiveringsinstallatie 'Kleinhofje', werd de vraag gesteld of de half miljoen kunststof bioringen die benodigd waren voor de biologische zuivering geïmporteerd of lokaal gefabriceerd moesten worden. Importeren zou betekenen veel lucht vervoeren vanwege de vele holle ruimten van de ringen. Na wat rekenwerk bleek het ook mogelijk om ze lokaal te produceren, wat tevens de geboorte van Plastico betekende.

Een spuitgietmachine en matrijs werden aangeschaft en gedurende enkele maanden werd er dag en nacht geproduceerd in drie shifts. Intussen werden er twee buizenmachines opgekocht, hetgeen de fabriek in staat stelde eveneens plastic buizen te vervaardigen (extrusie procede). Na het bioringenproject werd onderzocht welke andere produkten in aanmerking kwamen voor spuitgiet produktie.

Vanwege de kleine lokale markt zijn het voornamelijk 'disposable' artikelen die voor continuïteit van de produktie zorgen. Er werden bestekken en cupmatrijzen aangeschaft.

De cups die door Plastico worden geproduceerd zijn in tegenstelling tot die van een andere cupsfabrikant van geheel andere kwaliteit. De cups zijn de zogenaamde clearcups en hebben een andere toepassingsgebied namelijk in de hotels en bij feestjes en op recepties.

'De prijsvergelijking die enige tijd geleden in de kranten werd gemaakt, is dus helemaal niet juist. Vanwege het kwaliteitsverschil zijn onze cups inderdaad duurder, maar ook veel beter en duurzamer', aldus Plastico.

Op de spuitgietmachine worden verder gemaakt: doppen voor de Veedol-olie, flessen, zonne-petjes en de reeds eerder genoemde lepels, vorken, messen.

'Met behulp van de extruders (buizenmachines) produceren wij electriciteitsbuizen, dripirrigatie- en deepwellslangen en de in de bouw veel gebruikte rioleringsbuizen en hemelwaterpijpen. Door de combinatie DOW/Kodela worden op gezette tijden de electrabuizen volgens een Nederlandse NEN-norm gekeurd, wat betekent dat ze gelijkwaardig zijn aan de KEMA-keur buizen uit Europa. De UNA (Universiteit van de Nederlandse Antillen) keurt eveneens volgens een Nederlandse norm de rioolwaterbuizen, waarvoor een keuringscertificaat wordt verstrekt', zo schrijft de fabriek.

Begin juni is als laatste aanwinst een printmachine aangeschaft waarmee verschillende artikelen kunnen worden bedrukt. De eerste opdrachten waren het bedrukken van bestek en cups ten behoeve van enkele hotels. Ook kunnen voor party's, bruiloften, communiefeesten speciale teksten geprint worden.

Bij Plastico wordt vanwege het produktieproces 24 uur per dag gedraaid, een continu bedrijf. Er vinden momenteel tien man emploi.

KRALENDIJK — Een staal constructie welke gebruikt werd voor een transformator van de Radiozender Trans World Radio, werd deze week geschonken aan de Technische school op Bonaire. Het staal kan gebruikt worden door de leerlingen welke de studierichting machinebankwerk volgen. Een goede geste van de radio zender die misschien navolging kan vinden van andere bedrijven welke bepaalde materialen hebben waar de technische school gebruik van kan maken. Bij de foto: vlnr, twee medewerkers van Trans World Radio en enige leerlingen van de Technische school.

KRALENDIJK — Dezer dagen werden de certificaten uitgereikt aan de deelnemers van de basis cursus voor het bespelen van de Kuarta, dit is een middelgrote gitaar met vier snaren. De cursus werd gehouden in het wijkcentrum van Noord Salinja en georganiseerd door de organisatie Servisio Enseñansa i Formashon. De duur der cursus was acht maanden. Als docenten traden op Josephine Thielman en Pablo Soliana. Het geheel werd gecoördineerd door Gregory Goedgedrag. Bij de foto: De deelnemers, docenten en de gedeputeerde van Onderwijs Carmo Cecilia, (midden).

AVP feliciteert KvK met forum

Binnen partij druk overleg over onafhankelijkheid

ORANJESTAD — Namens de AVP zond voorzitter mr Henny Eman een brief aan de Kamer van Koophandel waarin deze gefeliciteerd wordt met het initiatief een algemene discussie op gang te brengen over de staatkundige ontwikkelingen die in de toekomst gerealiseerd moeten worden.

In de brief wordt de hoop uitgesproken dat het initiatief van de Kamer de andere politieke partijen zal inspireren om in eigen boezem discussies over voornoemd onderwerp te beginnen. Gewezen wordt op het feit dat de AVP de laatste zes weken partijseminars organiseert met het doel tot een definitief standpunt te komen. De AVP is van mening dat welke beslissing ook in deze zaak wordt genomen, deze gedragen moet worden door de overgrote meerderheid van het volk.

De groene partij zal voor wat betreft de staatkundige toekomst dezelfde procedure volgen die geleid heeft tot formulering van het reddingsplan van AVP. Dit houdt in, dat binnen korte tijd alle groeperingen worden uitgenodigd voor een opinie-wisseling over de staatkundige ontwikkelingen.

Contactplan statencommissie

ORANJESTAD — Ter voorbereiding van de discussienotas in het kader van het Contactplan 1989 Nederland / Nederlandse Antillen en Aruba zijn er commissies samengesteld.

De eerste naam is van de voorzitter, de tweede van vice voorzitter en derde van de secretaris van de betreffende commissie. De Commissie Staatkundig / contactplan: Rudy Croes, Benny Nisbet, drs Booshi Wever, ir Richard Eman, mr Henny Eman, mr Mito Croes, Pedro Bislip en Eddy Werleman.

Financieel / economische commissie: Mario Croes, Pedro Bislip, ing E. Briezen, C.A. Marquez, mr Hector Gonzalez, A.W. Engelbrecht, Benny Nisbet en Eddy Werleman. Sociaal - cultureel - educatief: H.S. Wernet, R.R. Hernandez, Grace Bareño, Watty Vos, Robert Croes, Pedro Bislip, Benny Nisbet en Eddy Werleman.

Renovatie Paraderakerk

PARADERA — Maandag 3 juli wordt het startsein gegeven voor de renovatie van de Santa Filomena-kerk van Paradera. Dit geschiedt om acht uur 's avonds in Centro parokial Paradera met de ondertekening van het contract door pastoor Tony Peralta, architect Lucas Croes en aannemer Carlos Dania. De ex renovatie-werkzaamheden beginnen aan de buitenkant van de kerk en zullen de missen en andere religieuze diensten niet storen.

"Gota di oro" modeshow

WILLEMSTAD — WILLEMSTAD - Op 9 juli organiseert Marisela Cratsz de tweede 'gota di oro' modeshow in het Caribbean hotel. Jonge en oudere modellen zullen aan deze show deelnemen.

In december vorig jaar organiseerde Cratsz, die zelf modellen opleidt, haar eerste modeshow, The fashion party. Ook dit jaar wordt het weer een geweldige happening, laat Cratsz in een persbericht weten. Deze keer zullen hele jonge sterren van 4 tot 10 jaar, alsook meer ervaren meisjes, waaronder kandidaten van de miss teenage en en de miss Curaçao verkiezing aan de modeshow deelnemen. De muziek is in handen van D.J. Armando Huerta en DKD Sound. De Gota di Oro modeshow duurt van 6 tot 8 uur. Kaartjes voor volwassenen kosten 15 gulden, terwijl kinderen 10 gulden entree moeten betalen. Kaartjes zijn verkrijgbaar bij alle leerlingen van Marisela of bij haar (telefoon 613795 na kantooruren).

Jeugdcongres MAN

WILLEMSTAD — De jongeren-organisatie van de partij MAN organiseert in december een groot jeugdcongres. Daarvoor, in oktober aanstaande, vindt een pre-congres voor de jeugd plaats. Zo deelde eerder deze week woordvoerder, Bennie Demei, van de blauwe partij tijdens het radiopraatje mee.

De MAN begon begin dit jaar met sociaal- educatieve vormingscursussen voor jongeren. Jonge mensen werden in staat gesteld allerlei thema's te bespreken. Daarbij werden diverse technieken, waaronder dramatische expressie, gebruikt. Ongeveer 30 jongeren namen daarna de leiding over. Deze groep zal nu een intensieve training ondergaan, waarna men de organisatie van het congres op zich zal nemen. Jonge mensen die aan een der congressen willen deelnemen, kunnen zich nu al opgeven bij het MAN- centrum, telefoonnummers 84106 en 84781.

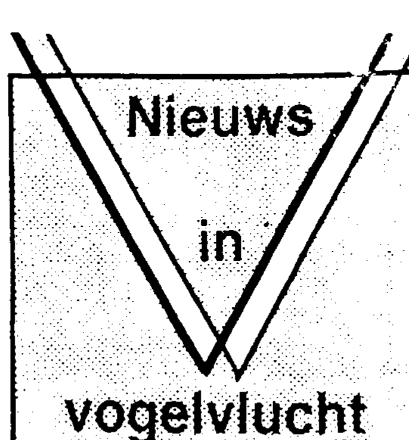
Werkdocumenten voor Ziekteverzekering klaar

ORANJESTAD — Op vrijdag overhandigde professor Lapre, van KPMG Klynveld Bosboom Heneger, twee werkdocumenten aan minister Pedro Kelly van Volksgezondheid. Het ene document gaat over de algemene ziekteverzekering en het andere document omvat het algemeen beleid van directie volksgezondheid.

De twee documenten zullen in de komende dagen worden besproken met verschillende instanties. Zoals werkgevers, vakbonden, verzekeringsmaatschappijen, overheidsdepartementen, hospitaal, het Wit Gele Kruis, de Huisartsen vereniging en vereniging van Medische specialisten.

Fashion Show

WILLEMSTAD — Zondag 2 juli organiseert VIM (Very Important Models) een fashion show in de Ballroom van het Curaçao Caribbean Hotel. Het evenement begint om 20.30 uur en er zal behalve de modeshow ook de nodige muziek zijn om het geheel op te fleuren.

NICOSIA - De Cyprische regering gaat het lidmaatschap van de Europese Gemeenschap aanvragen. Daartoe drong het parlement via een motie aan bij de regering. Deze heeft nog niet gezegd wanneer men het gaat doen. De 2 grootste partijen steunden het voorstel. De voorstanders menen dat het EG- lidmaatschap betekent dat de al 15 jaar bestaande verdeling van Cyprus ten einde komt.

*****

KHARTOUM - Sudans afgezette premier Al- Mahdi heeft een regeringsperiode gehad welke gekenmerkt werd door een driedubbele strijd tegen de opstandelingen, tegen een diepgaande economische crisis en tegen de Islamitische ontevredenheid.

*****

BUDAPEST - Gewetensbezwaarden in Hongarije kunnen voortaan gemeenschapswerk doen in plaats van hun militaire dienstplicht. Zo besloot het parlement. Men kan kiezen tussen 18 maanden gewapende dienst, 24 maanden ongewapende dienst en 28 maanden burgerdienst.

******

PARIJS - Ministers en staatssecretarissen van Frankrijk, de Duitse bondsrepubliek en de Benelux hebben vrijdag in Parijs voortgang gemaakt over de afschaffing van de grenscontroles. Het beginselakkoord dat in 85 in Schengen, Luxemburg, werd bereikt voorziet in het opheffen van de controles per 1 januari 1990, maar deze datum zal men niet kunnen aanhouden. Het akkoord loopt vooruit op het opheffen van de controles aan de grenzen tussen de 12 EG- landen. Dit moet tegen 92 zijn beslag krijgen.

*****

TEL AVIV - Ruim 1000 joodse kolonisten hebben onder militaire bescherming in 40 groepen marsen gemaakt door de bezette westelijke Jordaanoever. Er hebben zich geen incidenten voorgedaan met Palestijnen die de wandeltochten zien als een provocatie. Aan deze marsen doen ook afgevaardigden mee van Shamirs Likud- partij.

LUANDA - De Angolese regering heeft het vredesoverleg met het Unita- verzet opgeschort nadat het bestand was geschonden. Men verwacht in Angola niet dat dit 'kleine incident' het vredesproces zou verstoren dat op 22 juni op gang werd gebracht tijdens de Afrikaanse topconferentie.

*****

PEKING - Een tiental leden van de Chinese paramilitaire politie heeft vanmorgen een aantal gebouwen van de VS-ambassade in Peking omsingeld. De VS- functionarissen werd niet gezegd waarom dit gebeurde. Bij BZ wilde men geen verklaring geven.

*****

KABUL - De Afghaanse president Najibullah stemde toe in de vrijlating van de VS-persfotograaf O'Brien die 3 weken geleden samen met leden van het Afghaanse verzet werd gevangen genomen. Zo deelde Abu Khaled als speciale afgevaardigde van PLO-leider Arafat mee. Arafat had een beroep gedaan om O'Brien vrij te laten.

*****

TEL AVIV - Israelische nationalistische kolonisten begonnen donderdag een aantal politiek gemotiveerde voettochten door Arabische delen van de westelijke Jordaanoever. Daarmee willen zij aantonen dat het gebied onder joodse controle staat. Dit leidde tot heftige kritiek van linkse Israeliers. Ook parlementsleden nemen er aan deel. In de Gazastrook blies het leger 3 woningen van Arabieren op die worden beschuldigd van de moord op een Israelische soldaat en op een vermeende Palestijnse collaborateur.

OPROEPING

Openbare vergadering v/d Eilandsraad op dinsdag 4 juli 1989 om 09.00 uur in de Statenzaal.

AGENDA:

1. Ingekomen stukken
2. Verk. Voorz. en Wnd. Voorz. Centr. Cie.
3. Instelling Cie. inz. aanhangige beroepschriften.
4. Instelling Vaste Onderwijs- en Educatiecie.
5. Verslagen Centr. Cie.
6. Overdracht 7 lokalen St. Jozef MAVO en voormalige Imelda kleuterschool.
7. Terreinuitg. Kolegio Erasmus.

Willemstad, 29 juni 1989
De Voorzitter,
Drs. E.R. Wilsoe.

AMSTERDAM - De dollar sloot in Amsterdam de week af op 2,1960 gulden terwijl dat donderdag 2,1900 gld is. Blijkbaar was in de daling van donderdag al de reactie verwerkt op de renteverhoging in een aantal landen. De Dow Jones index in Wall Street daalde vrijdag nog verder; de schade bleef beperkt tot 18,21 punten. Hij kwam uit op 2.440,07.

*****

MOSKOU - Gromyko die jaren BZ- minister is geweest van de SU en die zijn openbare leven beeindigde als president en in september met pensioen ging is ernstig ziek. Hij heeft onlangs een hartaanval gehad. Hij maakt het gezien zijn leeftijd redelijk goed. Hij wordt binnenkort 80 jaar.

*****

GENEVE - De VS en de SU staan op het punt overeenstemming te bereiken over de inspectie- procedures voor installaties waar chemische wapens gemaakt kunnen worden, aldus SU- functionarissen. De inspectie is een van de neteligste onderdelen van de verificatie- procedures van een eventueel verdrag dat chemische wapens verbiedt.

*****

ATHENE - De leider van de Griekse communisten Florakis [illegible] terug aan president Sartzetakis met de mededeling bereid te zijn voor 3 maanden een interimregering te [illegible] met de conservatieve [illegible] democratie van [illegible] die [illegible] in het par-[illegible]

MEDEDELING

Hierbij berichten wij alle studenten, docenten en het publiek in het algemeen, dat in tegenstelling tot eerdere berichten de

BIBLIOTHEEK van de UNA open zal zijn in de maand juli 1989

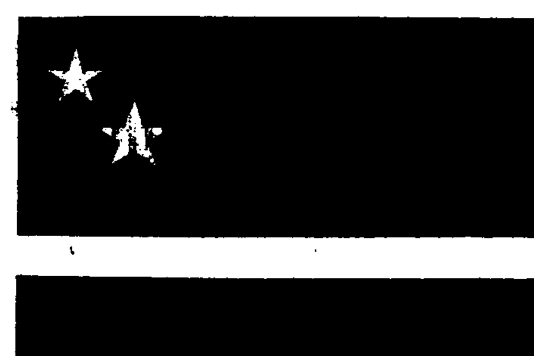
De openingsdagen zijn van maandag tot en met vrijdag vanaf half acht 's ochtends tot 12 uur 's middags. In verband met reparatie werkzaamheden zal de airco-installatie buiten werking zijn gedurende de hele maand juli.

R.R. Ravenstein
Administrateur.

UNA Universidat Nashonal di Antia
Universiteit van de Nederlandse Antillen
University of the Netherlands Antilles
Universidad de las Antillas Neerlandesas

AMIGOE

2 Yüli DIA DI BANDERA 1989

Un pabien na henter Pueblo di Kòrsou laga nos tur hunto ban selebrá

1er Lustro di Nos Bandera

HIMNO DI KORSOU

1
Lanta nos bos ban kanta
grandesa di Korsou;
Korsou isla chikitu,
baranka den laman!

2
Korsou nos ta stima bo
ariba tur nashon.
Bo gloria nos ta kanta
di henter nos kurason

3
Nos pueblo tin su lucha,
ma semper nos tin fe
di logra den tur tempu
viktoria ku trabou!

4
Ban duna di nos parti
p'e isla prospera.
Laga nos uni forsa
p'asina triunfa.

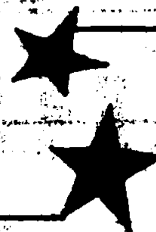
5
Nos patria nos ta demostra
onor i lealtat,
meskos na e bandera
union di nos nashon,

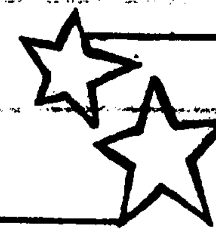
6
Nos bida lo ta poko
pa duna nos pais,
luchando uni pa libertat,
amor i komprenshon.

7
...nos ta leu fo'i kas
nos tur ta rekorda
Korsou, su solo i playanan,
orguyo di nos tur.

8
Laga nos gloria Kreado
tur tempu i sin fin,
k'El a hasi nos digno
di ta yu di Korsou!

FIN

DIA DI BANDERA

2 Yüli 1989

Un pabien na hinter Pueblo di Korsou laga nos tur hunto ban selebrá

WILLEMSTAD —Het volk van Curaçao maakt deel uit van het grote geheel 'De Staat van de Nederlandse Antillen.' Die staat, ons land, heeft al een vlag, een wapen en een volkslied die het geheel van de vijf eilanden symboliseren.

De kracht en de voorspoed van het land wordt echter bepaald door de liefde, de trouw en de eenheid van zijn onderdelen: de drie Eilandgebieden.

Om dat nu te benadrukken en om onze identiteit aan de wereld te tonen, hebben wij een eigen herkenningsteken nodig: onze vlag.

HISTORIE

Vlaggen zijn vanouds een internationaal middel om de identiteit van een volk, land of landstreek aan te geven. Samen met het wapen en het volkslied vormen zij een symbool van een volk. Wil men in vrede met elkaar leven, dan moet men elkaars symbolen respecteren.

De oudste vlaggen zijn niet de nationale vlaggen, maar de vlaggen van de adellijke families, de dorpen, de steden en de landstreken. Ook gilden, -vakbewegingen van mensen met hetzelfde beroep-, en handelscompagnieën voerden een eigen vlag. Heel langzaam hebben zich door de geschiedenis uit onderdelen moeizaam nationale staten ontwikkeld en heeft men een nationale vlag aangenomen. Zo is het ook gegaan met het wapen en het volkslied.

Bij jonge staten gebeurt juist het omgekeerde. Eerst kiest men een nationale vlag en daarna wordt men bewust, dat het wezen van de staat wordt bepaald door zijn onderdelen. Dat bewustzijn wordt dan uitgedrukt in een eigen vlag, een eigen wapen en een eigen volkslied.

INTERNATIONAAL GEBRUIK

Haast in alle landen heeft men regels vastgelegd voor het gebruik van vlaggen door particulieren, speciaal om het gebruik van officiële vlaggen tegen te gaan. In sommige landen is het voor particulieren geheel verboden om zelf vlaggen te hijsen. In andere landen mag dit alleen bij bijzondere gebeurtenissen. Er zijn ook landen die hun bewoners toestaan elke vlag te hijsen wanneer men dat wil. Dit om het gebruik van de vlag te bevorderen.

Op zee echter en speciaal bij de marine, hebben zich strenge voorschriften ontwikkeld, wanneer en hoe vlaggen gevoerd moeten worden. Deze worden bijna overal opgevolgd.

Gedurende de laatste honderdvijftig jaar hebben de meeste landen ook speciale vlaggen ontworpen voor schepen in verschillende vormen van staatsdienst.

De officiële vlaggen zijn een geëerd symbool geworden. De kleuren ervan worden beschouwd als de nationale kleuren van een volk en zij worden door de inwoners met liefde en eerbied behandeld. Een ieder die zijn land liefheeft, bewijst niet alleen zijn eigen vlag, maar ook de vlaggen van andere volkeren die eer, waarop zij recht heeft als één van de hoogste symbolen van het land.

-Bij het gebruik van een buitenlandse vlag naast de eigen vlag, krijgt de vreemde vlag altijd de ereplaats. -Men mag de vlaggen niet onder elkaar hangen, maar naast elkaar.

-Bij het hijsen van de vlag dient men altijd een eerbiedige houding aan te nemen. Een eerbiedige houding getuigt nog niet van vaderlandsliefde of eerbied voor de identiteit van een ander volk, waarvan de vlag wordt gehesen.

-De vlag mag niet als versiering worden gebruikt. Het is bovendien absoluut ontoelaatbaar de vlag voor reclamedoeleinden te gebruiken.

-Het gebruik van een vuile of versleten nationale vlag getuigt van weinig respect.

-Ook moet men er voor zorgen, dat de vlag bij het hijsen of strijken niet op de grond komt te liggen.

-Behalve om aan te geven dat men in grote nood verkeert, geldt het als een grove onachtzaamheid en tegenover een vreemd land als een ernstige belediging de nationale vlag ondersteboven te hijsen.

ONTSTAAN VAN ONZE VLAG

Bij besluit van het Bestuurscollege van het Eilandgebied Curaçao van 12 mei 1981 werd een commissie ingesteld met de taak een voorstel te doen, om te komen tot een vlag voor het Eilandgebied Curaçao.

De commissie moest daartoe een prijsvraag uitschrijven en uit de ingezonden ontwerpen een voorstel doen aan de eilandsraad. Uit de 1700 ingezonden ontwerpen heeft de eilandsraad uiteindelijk uit tien door de commissie voorgestelde ontwerpen de huidige Curaçaose vlag gekozen.

De vaststelling van de 'Eilandsverordening Curaçaose Vlag' vond plaats op 2 juli 1984. Op de historische dag van 2 juli 1951 vergaderde de eilandsraad van het Eilandgebied Curaçao voor de eerste keer, waardoor de autonomie en het zelfbestuur van het Eilandgebied Curaçao daadwerkelijk een aanvang nam, zoals vastgelegd is in de ERNA (Eilands Regeling Nederlandse Antillen).

DE COMPOSITIE

Onze vlag heeft de vorm van een rechthoek, met daarin van boven naar beneden drie horizontale banen: blauw, geel en blauw, waarvan de hoogten zich verhouden als 5:1:2 en in de broekzijde, -de kant waar het touw aan vast gemaakt wordt-, twee vijfpuntige sterren.

De eerste ster heeft een diameter gelijk aan 1/6 van de hoogte van de vlag; het middelpunt ligt op een afstand van de broekzijde en van de bovenzijde gelijk aan 1/6 van de hoogte van de vlag.

De tweede ster heeft een diameter gelijk aan 2/9 van de hoogte van de vlag; het middelpunt ligt op een afstand van de broekzijde en van de bovenzijde gelijk aan 1/3 van de hoogte van de vlag.

Een denkbeeldige lijn evenwijdig aan de broekzijde en getrokken vanuit het middelpunt van elke ster loopt door een hoekpunt van de naar de bovenzijde wijzende scherpe hoek van dezelfde ster. De scherpe hoeken van de ster zijn elk 36 graden. Hoogte en lengte van de vlag verhouden zich als 2:3.

DE KLEUREN

De kleur blauw van de Curaçaose vlag is ultramarijn en de kleur geel is citroengeel. De bovenste baan stelt ons firmanent voor, terwijl de onderste baan de zee voorstelt, die het Eilandgebied Curaçao omringt. Het blauw symboliseert ook de trouw van het volk. De gele baan stelt de felle zon voor en beeldt de opgeruimdheid van ons volk uit.

De grote ster stelt het eiland Curaçao voor en de kleine ster het eiland Klein-Curaçao. De vijf punten van deze sterren symboliseren de vijf continenten van waar de verschillende bevolkingsgroepen van Curaçao uit zijn voortgekomen. Sterren zijn tevens het symbool van vertrouwen, hoop en verwachting.

Het wit van de sterren symboliseert de vrede en het geluk waarnaar wij streven. Dit zijn essentiële factoren voor de doelstellingen van een volk, dat zijn weg zoekt in de wereld van staten en volkeren.

HET VLAGREGLEMENT

-Het Bestuurscollege bepaalt op welke dagen onze vlag, van zonsopgang tot zonsondergang, van de dienstge-

Vervolg op pag. 4

Organisatie om gebruik creoolse talen in onderwijs te gebruiken

Van drs.Martha Dijkhoff, een van de medewerksters van het Instituto Lingwistiko Antiano, vernamen wij dat in het tijdschrift 'The Pidgin Carrier', een brief was verschenen van Derek Bickerton, waarin hij oproept tot een organisatie die het gebruik van de creoolse talen, dus voor ons het Papiamentu, in het onderwijs moet gaan bevorderen. In die brief wordt Aruba aangehaald als eiland waar het Papiamentu al een plaats heeft gekregen binnen het onderwijs. Martha Dijkhoff, die zelf als 'associate editor' aan het tijdschrift verbonden is, wees op de vergissing : dit moet Curacao zijn. Omdat de inhoud van de brief van Derek Bickerton voor meer mensen op Curacao van belang is, drukken wij hier de brief, in vertaling, af.Martha Dijkhoff schreef ter verduidelijking de volgende inleiding:

'Dr.Derek Bickerton, de schrijver van dit artikel, is een van de meest invloedrijke linguisten op dit gebied. Zijn theorie, de Language Bioprogram Hypothesis, is de eerste serieuze poging geweest om het ontstaan van Creoolse talen als het Papiamentu te verklaren, vanuit een psychologisch/taalkundig oogpunt. Ook al is zijn theorie erg controversieel en heeft het later veel kritiek gekregen van andere linguisten, het heeft het denken in de Creollistiek sterk bepaald. Derek Bickerton en vele andere linguisten, doen meestal onderzoek op taalgebied zonder zich te veel te bekommeren om de sprekers van de taal die zij bestuderen of om de taalsituatie van het land waarin de sprekers wonen. In het geval van Europese talen en andere alreeds sociaal geaccepteerde talen die in alle lagen van de maatschappij als zodanig worden ervaren, is dit een normaal verschijnsel.

TAALONDERZOEK

In het geval van Creoolse talen is de situatie echter niet zo overzichtelijk. Taalonderzoek loopt hand in hand met de verdediging van de taal als een formeel kommunikatiemiddel (officialisatie, invoering als instruktietaal in het onderwijs) en de normalisering van de taal (het maken van een woordenboek, een grammatika, standardizatie). Daar komt ook nog bij dat de sprekers van deze talen vaak in (voormalige) kolonies wonen, waar er een andere officiele taal gesproken wordt/ werd, wat zijn invloed laat gelden op de manier waarop de sprekers van die taal hun eigen taal (onder) waarderen. Ook het feit dat deze talen gesproken worden in zg. derde wereld landen, waar er weinig financiele middelen voorhanden zijn om het onderwijssysteem te moderniseren, geeft een indruk van de ingewikkelde problematiek waar alle Creoolse talen mee te kampen hebben.

PROBLEMEN

Om de inhoud van het artikel en om het feit dat een taalkundige van het kaliber van Bickerton aandacht besteedt aan de problemen waar wij op Curacao mee te kampen hebben, nl. de invoering van het Papiaments in het onderwijs, hebben wij dit artikel vertaald. Dit artikel breekt ook een lans voor invoering van de moedertaal als instruktietaal in het onderwijs en geeft cijfers en argumenten waarom onderwijs in de moedertaal altijd het beste is ten aanzien van de leerling. Wellicht kan het ook hier zijn invloed laten gelden.'

Derek Bickerton :

Inplaats van een persoonlijkheidscultus

'Ik zou de lezers van de Carrier Pidgin iets willen vertellen over wat ik vorig jaar opmerkte en ook iets over de conclusies die ik daaruit trok. In mijn carrière heb ik me vooral bezig gehouden met de puur theoretische aspecten van mijn vakgebied, maar op een studiereis naar Mauritius en de Seychellen werd mij tamelijk krachtig duidelijk gemaakt dat er andere en tenminste voor degenen wiens leven en toekomst er mee gemoeid zijn, belangrijker dimensies zijn. Deze twee onafhankelijke landen, Mauritius en de Seychellen, hadden tot voor kort, een parallel lopende geschiedenis, en zij hebben nog steeds een bijna gelijkluidende eigen taal. Maar wat het onderwijs van hun kinderen betreft verschillen ze als dag en nacht.

MOEDERTAAL

Op de Seychellen wordt al het basisonderwijs tot en met het vierde jaar gegeven in de moedertaal die door bijna alle inwoners gesproken wordt, het Seselwa. (misschien beter bekend als het creools van de Seychellen). Sommige vakken, zoals kunst, huishoudkunde en de sociale vakken, worden ook de volgende vijf jaar in de moedertaal onderwezen. Het Seselwa als vak, wordt gedurende de gehele schooltijd onderwezen. In Mauritius is het Morisyen (het creools van Mauritius) de moedertaal van het grootste deel van de bevolking. Het Morisyen is totaal uit de scholen verbannen, als vak zowel als instructietaal. De kinderen leren lezen en schrijven in het Frans of Engels, talen die volkomen onbekend zijn voor de meeste kinderen als ze voor het eerst naar school gaan.

Het recht om onderwijs te krijgen in de eigen taal...

SYSTEEM

Iedereen, ook degenen die niets van taalonderwijs afweten, kan zien welk systeem beter werkt. In het geval van de Seychellen hebben we nu enkele objectieve gegevens. Een systematische evaluatie vergeleek de scores van de zesde klas in 1986 (de laatste klas voordat het Seselwa als instructietaal werd ingevoerd) met die van de zesde klas uit 1987, de groep die onderwezen werd door middel van het Seselwa. Met Engels waren de resultaten even goed. Met Frans scoorde de klas van 1987 12% beter, met rekenen 4%, met biologie/ natuurkunde 7% en met de sociale vakken (aardrijkskunde / geschiedenis bijna 11% beter. De voorspelling van de tegenstanders van het creools, dat het onderwijs in de moedertaal zou leiden tot slechtere resultaten bij Frans en Engels, bleek niet uit te komen. Voor Mauritius zijn natuurlijk geen duidelijke cijfers voorhanden. De officiele gegevens geven een optimistisch beeld van het kunnen lezen en schrijven van de bevolking, maar dat beeld is niet te danken aan degenen die van de plattelandsscholen afkomen, omdat velen van hen nog analfabeet zijn of slechts een weinig kunnen lezen en schrijven. Er zijn er maar heel weinig die het Frans of Engels beheersen.

Betere resultaten op Seychellen na invoering van Seselwa op scholen

LEERRESULTATEN

Maar natuurlijk gaat de zegen van het onderwijs in het creools ver uit boven het stijgen van wat leerresultaten. Een persoon die geleerd heeft zijn of haar moedertaal te verachten, zal zich nooit tot een harmonieuze persoonlijkheid kunnen ontwikkelen. Een volk dat gedwongen wordt tot afhankelijkheid van talen die de bevolking niet van nature uit kan spreken, zal nooit tot een vrije en krachtige natie uitgroeien. Onderwijs in de moedertaal is van essentieel belang, niet alleen voor het succes van het onderwijs, maar ook om burgers op te voeden met een gevoel van eigenwaarde en waardigheid en om een gemeenschap met een stevig gevoel van onafhankelijkheid te ontwikkelen, met een bevolking die niet zal kruipen voor zogenaamd 'betere', meer ontwikkelde gemeenschappen, maar die de beste belangen voor ogen zal houden voor zijn eigen mensen op zijn eigen manier.

CONFERENTIES

Maar wat heeft dat te maken met ons, degenen die de creoolse talen bestuderen? Heel veel, denk ik. Want al heel veel jaren heb ik en met mij vele anderen, veel te danken aan de creoolse talen. We hebben erover gepubliceerd en zijn daar af en toe voor betaald; we zijn naar conferenties geweest in exotische plaatsen, waarbij al onze onkosten betaald werden; onze lezingen op die conferenties en onze publicaties hebben ons aanzien verhoogd en promotie mogelijk gemaakt, zodat we steeds verder konden stijgen op onze wetenschappelijke ladder, en salarissen verdienen die waarschijnlijk (er zijn geen exacte statistieken) tenminste twintig keer zo hoog zijn als die van een gemiddelde spreker van een van deze talen. Daar komt bij dat wij een stem hebben en zij niet. Wij hebben toegang tot de media, en tot wereldwijde netwerken waarvan zij het bestaan niet eens vermoeden.

Zijn we hen niet wat schuldig?

Ik denk het wel. Daarom wil ik voorstellen dat we een organisatie oprichten die tot doel heeft het creools aan te stellen als algemene instructietaal om te leren lezen en schrijven, zeker op de basisscholen, in al die gebieden waar een creoolse taal wordt gesproken door het grootste deel van de bevolking.

Omdat het moeilijk is over iets te praten dat nog geen naam heeft, stel ik voor het te noemen de 'Organization for the Development of Creole As a Means of Education', ofwel ODCAME, totdat iemand een betere naam of letterafkorting heeft bedacht (zeg het me als u iets weet).

Wat zullen de belangrijkste doelstellingen van ODCAME zijn?

Als genoeg mensen het ermee eens zijn dat zo'n organisatie wenselijk is, moeten we eenvoudig beginnen met het verzamelen van feiten. Weet u hoe het onderwijssysteem is in Sao Tome? In St.Lucia? Op de Solomoneilanden? Ik ook niet. Het is nodig, voordat er iets gedaan kan worden, precies uit te vinden hoe de status van de creoolse taal is, op onderwijskundig gebied, op alle plaatsen waar een of andere vorm van een creoolse taal wordt gesproken en die kennis moet beschikbaar gesteld worden aan alle belanghebbende partijen. Daarna kan kan ODCAME zoeken naar feiten en gegevens in landen waar de creoolse taal al gebruikt wordt voor onderwijsprogramma's zoals op de Seychellen en op Aruba. Gegevens die objectief of subjectief kunnen zijn, kwantitatief of kwalitatief en die aan kunnen geven hoe succesvol zulke programma's zijn geweest. Vervolgens worden die streken het doelwit waar het creools nog niet geaccepteerd wordt, en daar moeten we zoeken naar mensen en organisaties die voor de invoering van het creools zijn en hen helpen met feiten en cijfers over de ontwikkelingen in andere gebieden.

INVLOED

Ook moet ODCAME ervoor zorgen dat haar leden al hun intellectuele invloed aanwenden om een grotere ... voor het creools in die gebieden te verkrijgen. Ik ben er zeker van dat in de collectieve hersenen van de lezers van Pidgin Carrier er al een grote hoeveelheid informatie die nodig is om te kunnen starten, ligt opge-slagen ... dat ODCAME officieel is ... richt, kunt u naar mij schrijven aan het Department ... Linguistics, University ... Hawaii, Honolulu, Hawaii 96822, over alles of iets van het volgende : ***(a) Bent u bereid mee te doen ... organisatie; (b) Als u enige informatie kunt bijdragen over***

1) de huidige status van creoolse taal in enig onderwijssysteem,
2) de wijze van tegenw... van het creools waar het ... in gebruik is voor onderwijs doeleinden,
3) de namen en adressen van mensen en organisaties die voor het gebruik van de creoolse taal zijn.;

c) Als u suggesties heeft om de organisatie doeltreffender te maken en speciaal als u er zelf een actieve rol in wilt gaan spelen. Aan de hand van uw antwoorden kunnen wij bepalen hoe ODCAME verder zal werken en wat mogelijk is om te bereiken. Ik hoop dat u het met me eens bent, dat onze professionele verantwoordelijkheid ... ophoudt bij het formele ... demische studie ...

Creoolse talen worden nog steeds veracht in veel landen op de wereld. Mensen die deze talen spreken zitten nog steeds gevangen in beroepen die zwaar lichamelijk werk vragen en weinig geld opleveren, door het vooroordeel dat er heerst tegen de taal ... spreken.

ONTHOUDEN

Kinderen wordt een recht ont... houden, het recht onderwijs te krijgen in de eigen moedertaal, dat wij bijna allemaal wel kregen, zonder dat we ons realiseerden dat niet iedereen daarin deelde. Wij en alleen wij hebben de wetenschappelijke autoriteit ... onwetendheid en dit vooroordeel aan te vechten, ... ervan te verzekeren ... talen die we bestuderen ... waaraan wij ... nen, en de sprekers van ... talen, het respect krijgen dat ze verdienen.' **(vertaling Nel Casimiri)**

DIA DI BANDERA

2 Yüli 1989

Un pabien na hinter Pueblo di Kòrsou laga nos tur hunto ban selebrá

MAARTEN DEN DULK, ontwerper van de vlag van Curaçao, ontvangt een plakkaat van wijlen Willy Franco, die voorzitter was van de Commissie van de Vlag. Un Bandera, un Himno, Un Pueblo!

Vervolg van pag. 2

bouwen en -vaartuigen wordt uitgestoken.

-De vlag van een vreemde mogendheid hangt rechts van de Koninkrijksvlag en de Curaçaose vlag hangt links van de Nederlands-Antilliaanse vlag. Voegen wij de vlaggen van de andere eilandgebieden hieraan toe, dan komen zij afwisselend in alfabetische volgorde van de namen rechts en links te hangen.

-Bij het gelijktijdig voeren van de Nederlands-Antilliaanse vlag en de Curaçaose vlag wordt de eerstgenoemde het eerst uitgestoken en het laatst neergehaald.

-De volgorde van het hijsen der vlaggen is dus als volgt: De Koninkrijksvlag, de Antilliaanse vlag, de vlag van de vreemde mogenheid, de Curaçaose vlag, de vlaggen van de overige eilandgebieden en andere vlaggen. Het strijken geschiedt in omgekeerde volgorde.

ENKELE STRAFMAATREGELEN

-Wie een Curaçaose vlag maakt en daarbij in strijd handelt met de geldende voorschriften over de kwaliteit, de duurzaamheid van het doek en de verf, de conformiteit en de afmetingen of de vlag zonder toestemming van de door het Bestuurscollege van Curaçao aangewezen dienst, verveelvoudigt en ten verkoop aanbiedt, vervreemdt, aflevert, of om niets verstrekt, is strafbaar met een hechtenis van ten hoogste een maand of een geldboete van ten hoogste fl2500,-.

-Wie de Curaçaose vlag in het Eilandgebied Curaçao opzettelijk vernielt, besmeurt of door krenkende handelingen het aanzien van de vlag tracht te ondermijnen, wordt gestraft met een hechtenis van ten hoogste twee maanden of een geldboete van ten hoogste fl 5000,-.

-Wie binnen een jaar dezelfde overtreding begaat, krijgt het dubbele van de reeds genoemde straffen.

-De vlag mag de hele nacht door uitgestoken blijven, mits goed verlicht.

-Wanneer op officiële dagen de Koninkrijksvlag en/of de Nederlands-Antilliaanse vlag wordt uitgestoken, dan wappert ook steeds de Curaçaose vlag.

-De Curaçaose vlag zal dagelijks wapperen van het Centraal Bestuurskantoor, de dienstgebouwen van het Eilandgebied Curaçao waar het diensthoofd zetelt en van de ambtswoning van de Gezaghebber.

-Delegaties van het Eilandgebied Curaçao naar elders zullen de Curaçaose vlag voeren.

-Bij ontvangst van buitenlandse delegaties wordt ook de Curaçaose vlag uitgestoken.

-De Curaçaose vlag heeft altijd de ereplaats boven vlaggen van de andere Eilandgebieden en particuliere organisaties.

-De Nederlands-Antilliaanse vlag krijgt altijd de ereplaats boven de vlaggen van de eilandgebieden.

-De Koninkrijksvlag krijgt eveneens altijd de ereplaats boven de Nederlands-Antilliaanse en Curaçaose vlag. Zij hangt dan in het midden.

-De Curaçaose vlag hangt links van de Nederlandse (Koninkrijks) vlag, als men met de rug naar de vlaggen staat gekeerd.

-Bij aanwezigheid van meerdere vlaggen van de Eilandgebieden hangt de Antilliaanse vlag in het midden, de Curaçaose vlag rechts en de overige vlaggen in alfabetische volgorde van de namen afgewisseld links en rechts van deze twee.

-Vlaggen van de Eilandgebieden gaan boven de gewone vlaggen.

-De vlag van een vreemde mogendheid hangt rechts van de Koninkrijksvlag en de Antilliaanse vlag hangt links.

De zwarte vrouw in de Nederlandstalige Antilliaanse literatuur

'We hebben liefde nodig'

Door Caroline van Eijk

IN DIT artikel wordt betoogd dat de Nederlands-Antilliaanse literatuur meer verwantschap vertoont met de Caribische literatuur dan met de Nederlandse. De gespletenheid van het Caribisch gebied met zijn verschillende sociale, culturele en raciale achtergronden vindt zijn weerslag in die literatuur, waarin de rol van de Antilliaanse vrouw een bij uitstek gevoelige graadmeter is voor de verandering van al die factoren door de tijd heen.

Sinds het verschijnen van De morgen loeit weer aan, van Tip Marugg en Het teken van Jona, van Boeli van Leeuwen in het voorjaar van 1988 is de belangstelling voor de Nederlandstalige Antilliaanse literatuur herleefd. Wie zich bezighoudt met deze literatuur krijgt te maken met de vraag of deze Antilliaans of Nederlands is. Het feit dat ze in de Nederlandse taal is geschreven, plaatst haar binnen de Nederlandse letterkunde en het is niet moeilijk Nederlandse en Europese literaire invloeden aan te wijzen. Toch mag de Nederlandstalige Antilliaanse literatuur beslist niet vereenzelvigd worden met de Nederlandse literatuur. Als men bekende Nederlandse of Europese motieven in de Antilliaanse romans probeert te onderkennen, komt men bedrogen uit.

REGIO

Inhoudelijk sluit de Nederlandstalige Antilliaanse literatuur veel eerder aan bij de litertuur uit de regio waar zij is ontstaan, het Caribisch gebied. Daarnaast is er ook enige verwantschap aan te tonen met de Latijns-Amerikaanse letterkunde. Wil men de Nederlandstalige Antilliaanse literatuur recht doen, dan zal met deze Caribische achtergrond rekening moeten worden gehouden.

OVERZICHT

De Nederlandstalige literatuur op de Antillen komt pas in de loop van de twintigste eeuw volledig tot ontwikkeling. Alhoewel er vanaf het begin van de negentiende eeuw in het Nederlands werd geschreven, kan pas van een werkelijk begin gesproken worden in 1935 als Mijn zuster de negerin van Cola Debrot verschijnt. De thematiek die hij in deze novelle aandraagt, wordt aan het eind van de jaren vijftig door Tip Marugg en Boeli van Leeuwen overgenomen. De overeenkomsten tussen het werk van deze auteurs, allen afkomstig uit het blanke bevolkingssegment van het eiland Curaçao, zijn opmerkelijk. De hoofdpersonen zijn afstammelingen van de vroeger zo machtige Curaçaose plantagehouders, de zogenaamde protestantnan blanku. Het verval van deze groep weerspiegelt zich in het verval van hun landhuizen. De romanfiguren staan op de grens van de oude en de nieuwe tijd en zij moeten hun plaats bepalen in de veranderende samenleving. Hoewel zij in een haat-liefdeverhouding tot het eiland staan, komen zij tot de conclusie niet in Europa maar op Curaçao thuis te horen. Zij voelen zich verwant met de negerbevolking want zowel blank als zwart zijn yu di Korsou, echte Curaçaoënaars.

Dergelijke kenmerken komen ook in het werk van andere blanke Caribische schrijvers voor. De overeenkomsten zijn toe te schrijven aan de onzekerheid en vervreemding van de blanke minderheden in de snel veranderende, dekoloniserende Caribische samenlevingen. Dit proces werd op Curaçao versneld door de komst van Shell in 1915. Door de vestiging van de raffinaderij werd de oude koloniale samenleving in een klap geconfronteerd met de moderne tijd.

30 Mei 1969 is een datum die veel verandert. Directe aanleiding voor de onlusten van deze dag was een arbeidsconflict bij het bedrijf Wescar. Een massale demonstratie van stakende arbeiders liep volledig uit de hand en ontaardde in brandstichting en plundering in Punda, het handelscentrum van Willemstad. Toch waren het niet alleen economische, maar ook raciale en culturele factoren die ten grondslag lagen aan 30 mei. Naast het scheppen van werkgelegenheid voor de negerbevolking ging het bovenal om het afrekenen met de raciale en culturele barrières die deze kansen in de weg stonden.

FACTOR

Vooral deze laatste factor is van invloed geweest op de verdere ontwikkeling van de Antilliaanse letterkunde. Na 30 mei beginnen de Afro-Curaçaose en gekleurde auteurs in toenemende mate te publiceren. De protestant blanku verdwijnt van het toneel en het perspectief verschuift naar de economisch minder bevoorrechte zwarte en gekleurde eilandbewoners. Centraal staat de schildering van de sociale, politieke en culturele ontwikkeling van deze romanfiguren. Dezelfde tendensen zijn waar te nemen in de jeugdliteratuur. Alleen staat daar nog sterker dan in de 'volwassen' literatuur, de (jonge) vrouw in het middelpunt van de belangstelling. Ook nu weer zijn de Caribische bronnen aan te wijzen waaruit de schrijvers geput hebben: de yardliteratuur met haar aandacht voor de laagste klassen van de samenleving en de négritude die een rehabilitatie van de negerculturen inhoudt.

Ondanks bovengenoemde veranderingen blijft het dominante thema van de Antilliaanse literatuur hetzelfde. het wordt na 30 mei alleen anders ingevuld. Wat de meeste romans met elkaar gemeen hebben, is het thema van de psychische integriteit. De gespletenheid van het Caribisch gebied met zijn verschillende culturele, sociale en raciale achtergronden die nog niet zijn versmolten tot een geheel, is er de oorzaak van dat de Caribische mens er tevergeefs naar zijn identiteit zal zoeken. Het thema van de psychische integriteit, dat het hoofdthema van de hele Caribische literatuur is, houdt een poging in tot het bepalen van eigen positie in de gespleten Caribische samenleving. Zowel de blanke als de zwarte en gekleurde romanfiguren proberen hun plaats te bepalen ten aanzien van zichzelf, het koloniale verleden, de rassen en het eiland. Zij kunnen daarbij niet teruggrijpen op het Europese of Afrikaanse verleden maar zijn aangewezen op het Caribische heden en zichzelf, op hun eigen psychische integriteit.

DE FUNCTIE VAN DE ZWARTE VROUW

Veel onderzoekers die zich met de Nederlandstalige Antilliaanse literatuur bezighouden, constateren dat de rol van de (zwarte) vrouw in de romans verschenen na 30 mei, ingrijpend is veranderd. Zij lijkt zich van een vrij stereotype achtergrondfiguur in werk van de oudere blanke schrijvers ontwikkeld te hebben tot de hoofdpersoon bij de negroïde en gekleurde auteurs. Deze verandering is echter minder ingrijpend dan het schijnt. Een nauwkeurige bestudering van het werk van Cola Debrot, Tip Marugg en Boeli van Leeuwen wijst uit dat de zwarte vrouw wel degelijk een belangrijke functie in de literatuur van voor 1969 vervult.

De meest opvallende rol die de negerin in de romans van de blanke schrijvers toegewezen krijgt, is die van de maîtresse of kompañá van de blanke man. Dit gegeven verwijst direct naar de dagelijkse realiteit van de Curaçaose samenleving. De blanke shons onderhielden zowel voor als na hun huwelijk relaties met vrouwen uit het volk. En ook de vaders van Frits Ruprecht dat Mijn zuster de negerin van Cola Debrot en Kai Medema uit Een vreemdeling op aarde van Boeli van Leeuwen houden er een zwarte maîtresse op na. Frits zelf begeert zijn zwarte halfzuster Maria in eerste instantie als minnares: Kai slaapt bij de zwarte wasvrouw van zijn moeder; de ik-figuur uit Weekendpelgrimage van Tip Marugg wordt door de zwarte kokkin Ia ingewijd in de liefde en heeft een (beschamende) seksuele ervaring met de zwarte Altagracia.

MOTIEF

Bij Cola Debrot en Tip Marugg zit aan dit motief nog een ander aspect verbonden, in feite zetten zij zich af tegen de vanzelfsprekendheid van de negerin als minnares van de blanke man. Daarmee geven zij te kennen dat het koloniale........... tegenover de negerbevolking heeft afgedaan en dat een nieuwe houding tegenover hen noodzakelijk is. Cola Debrot laat Frits niet voor niets geen minnares maar een zuster vinden. Tip Maruggs pelgrim verwerpt de klassieke houding van blanke mannen tegenover zwarte vrouwen als hij schuldbewust terugdenkt aan zijn avontuurtje met Altagracia.

De huwelijken tussen de blanke protestanten werden over het algemeen uit religieuze of economische overwegingen gesloten. Bij de negerin zocht de blanke man niet alleen seksuele aanhankelijkheid, maar ook emotionele aanhankelijkheid. Zo zal ook de vader van Frits Ruprecht compensatie voor het huwelijksleven gezocht hebben bij de dochter van de zwarte rentmeester Wantsjo en in Een vreemdeling op aarde vlucht Janchi Medema notabene in zijn huwelijksnacht naar zijn negerin, de enige bij wie hij volkomen zichzelf kan zijn. Ook de zonen zoeken hun toevlucht bij een vrouw uit de negerbevolking. Frits wil 'zwartheid en aanhankelijkheid' en Kai schreeuwt zijn verdriet uit bij de wasvrouw van zijn moeder. De rust waarnaar de blanke personages op zoek zijn, vinden zij dus niet bij de blanke echtgenote maar bij de negerin, niet bij de blanke Curaçaoënaars, maar bij de zwarte eilandbewoners.

Met dit laatste staat ook het bezingen van de schoonheid van de zwarte vrouw en de afwijzing van de blanke vrouw in verband. In alle romans komt de schoonheid van de negerin of mulattin aan de orde.

Typerend is bovendien de beeldspraak waarbij de lichaamsdelen van de vrouw vergeleken worden met de natuur van het eiland:

'Een sterke vrouw met een nek als een boomstronk en heupen waarin de hitte van het eiland wervelde'.

(Een vreemdeling op aarde. p.48)

'(...) haar grote, lichtbruine borsten (...), borsten als mispels zo mooi en rijp'. (Een vreemdeling op aarde p.52).

'Haar prachtige huid, die de zachte kleur had van de schil van een rijpe mispel (...). Zij had een moedervlek aan haar hals. Een klein, donkerbruin vlekje, dat de vorm had van een schubappel'.

(Weekendpelgrimage p. 158).

De nadruk op de schoonheid van de negerin is nauw verwant met de liefdevolle natuurbeschrijvingen die in het werk van deze schrijvers voorkomen: het is een uiting van de liefde voor en de verbondenheid met het eiland.

De negatieve afschildering van de blanke vrouw is daarentegen juist een teken van het afwijzen van de westerse cultuur en Europa. Frits Ruprecht haat de interessant doende Europese vrouwen en hun geklets, hij verkiest 'zwartheid en aanhankelijkheid' boven de 'visachtige kilheid' van de blanke vrouwen. In Een vreemdeling op aarde worden de Amsterdamse artiestenvrouwen beschreven als 'maanbewoonsters met hun zwartgeverfde ogen en vieze sluike paardestaarten, volgekramd met modekreetjes, in bed opgepikt (...)' (p.57)

De verbondenheid met het eiland komt ook naar voren uit de familieband die Frits Ruprecht en Kai Medema met de zwarte vrouw hebben of voelen.

CONTACTEN

De seksuele contacten die hun vaders met de negerinnen onderhielden, bleven natuurlijk niet zonder gevolgen en Frits en Kai worden geconfronteerd met halfzusters en broers. Naast een familierelatie in de eigenlijke zin van het woord, is er sprake van de identificatie van de zwarte vrouw met de moeder. Vooral bij de yaya, de zwarte kindermeid, treedt deze vereenzelviging op. De yaya is een heel belangrijke figuur want door haar kwam het blanke kind in contact met de cultuur van de negerbevolking. Dit wordt bijzonder sterk verwoord in Een vreemdeling op aarde: Kai's yaya is 'zijn goede zwarte moeder'. Door deze moederbinding voelt hij zich verwant met de zwarte bevolking van het eiland, zij laten hem van het geluk proeven dat hij zoekt. Deze verwantschap met de negerbevolking geeft aan dat er tussen blank en zwart de nauwste band bestaat die mogelijk is: zij zijn familie van elkaar.

Aan de hand van de behandelde motieven wordt het duidelijk dat de houding die de blanke romanfiguren tegenover de negerin innemen, symbolisch is voor de wijze waarop zij zich tegenover het eiland en zijn zwarte bewoners opstellen. Ondanks haar marginale positie in deze romans, is de zwarte vrouw een uiterst belangrijk personage: zij is de schakel in het contract dat de protestant blanku met zijn zwarte broeders zoekt.

DE VERANDERINGEN NA 30 MEI

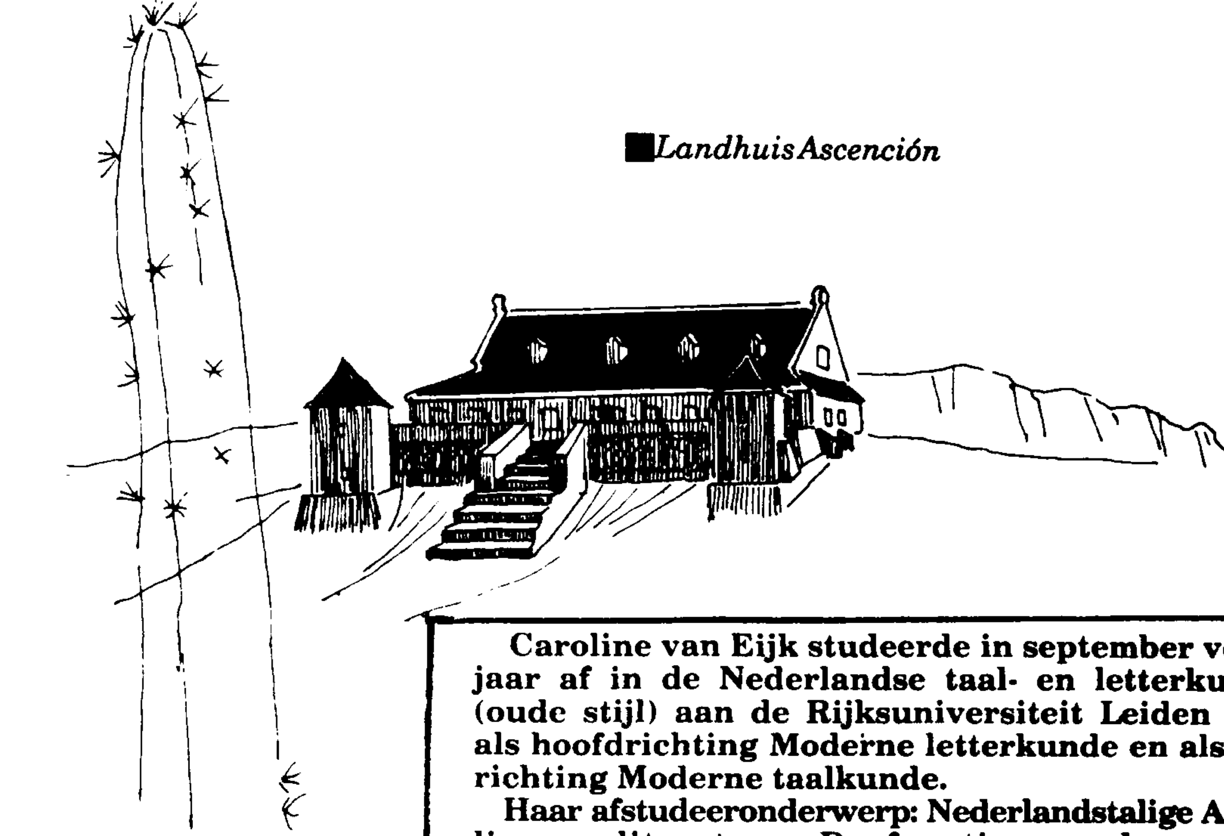
Na 30 mei 1969 treedt de zwarte vrouw uit de schaduw en eist de hoofdrol voor zich op. Niet verwonderlijk gezien de belangstelling die de zwarte en gekleurde auteurs aan de dag leggen voor het niet-blanke bevolkingsdeel. Deze aandacht is een weerspiegeling van de drang naar ontdekking en bevestiging van het eigene van de neger en zijn cultuur. In dit licht moet ook het motief 'de schoonheid van de zwarte vrouw' gezien worden. Net als bij de oudere blanke schrijvers is het afwijzen van de westerse cultuur subtiel met dit motief verweven. Als de personages van Frank Martinus Arion de schoonheid van Solema uit Dubbelspel met 'lyrische termen' beschrijven, tonen zij keer op keer aan dat de zwarte vrouw mooier is dan de blanke vrouw (en dat terwijl het blanke schoonheidsideaal juist onder de negerbevolking leeft).

Wanneer de Antilliaanse schrijver de rollen aan zijn vrouwelijke romanfiguren gaat uitdelen, kan men er zeker van zijn dat de moederrol ertussen zit. De moeder is een uiterst belangrijke in het Afro-Curaçaose gezin. De invloed die zij op haar kinderen heeft, is enorm. Sla er De boog van Edward de Jongh maar eens op na: Pablo en Chebu zijn grootgebracht door 'een arme moeder, die nooit een vaste man had gehad en behalve de moedertaak ook die van vader met toewijding vervulde' (p.6); Paluli 'zou de zoon geweest zijn van een blanke zeeman die zijn donkere moeder in vroeger tijden kwam bezoeken' (p.12); de karakterloze dronkaard Boy teert 'op de steun van zijn goede en geduldige moeder' (p.23). Ook de moeder van Janchi uit Dubbelspel heeft veel moeite moeten doen om hem in haar eentje groot te brengen. Om iets voor haar terug te doen, wil Janchi een huis voor haar bouwen. Met haar dood vervalt dit motief totdat een andere vrouw - die net zo veel voor Janchi moet betekenen als zijn moeder -zich aandient. Tenslotte is daar Nora, het archetype van de Antilliaanse moeder die zich koste wat het kost voor haar kinderen opoffert. Zeker heeft Frank Martinus Arion met zijn opdracht 'aan vrouwen met moed' de Antilliaanse moeder op het oog gehad.

De vrouwen en moeders van de Antillen bevinden zich in een moeilijke positie. Zij mogen dan een belangrijke plaats in het gezin innemen, het maatschappelijk leven wordt beheerst door de mannen en de vrouwen komen er niet aan te pas, zeker niet binnen de huidige machocultuur. Dubbelspel wil hierin verandering brengen en de vrouwenemancipatie is een belangrijk gegeven, te meer daar de emancipatie van de vrouw gekoppeld wordt aan de economische en culturele emancipatie van Curaçao. Solema's verzet tegen haar onderdrukte positie loopt parallel aan haar verzet tegen de economische en culturele onderdrukking van het eiland. De voorwaarde voor maatschappelijke verandering lijkt zelfs een gelijkwaardige positie van de vrouw te zijn.

De liefde voor de vrouw staat in Dubbelspel gelijk met de liefde voor het eiland, of in de woorden van Janchi: 'We hebben liefde nodig. We moeten meer van dit land gaan houden en meer van onze vrouwen' (p.178). De mate waarin de personages de vrouw al dan niet liefhebben, is tekenend voor hun houding ten aanzien van Curaçao. Janchi is door zijn liefde voor Solema meer gaan geven om het eiland; Manchi minacht en vernedert Solema, hij kan dan ook het best gekarakteriseerd worden als een makamba pretu, een zwarte Hollander, een neger die hogerop is gekomen en zich distantieert van de groep waaruit hij voortkwam: Boeboe heeft geen respect voor Nora en bezit dan ook niet die karaktereigenschappen die een bijdrage kunnen leveren aan de ontwikkeling van het eiland; Chamon, de Bovenwinder, wordt gekenschetst als een vreemdeling, een uitbuiter van het eiland die gebruik maakt van Nora's financiële nood.

Er valt weinig goeds te verwachten voor de toekomst van het eiland en zijn bewoners als de relatie met de vrouw niet op liefde gebaseerd is. Aan de hand van het motief de vrouw als hoer wordt dit duidelijk. De personages van Edward de Jongh zien hun hoop op een betere toekomst vervliegen als de Dominicaanse prostituée Senovia niet op hun aanzoeken ingaat. Ook in Dubbelspel wenst men verschoond te blijven van de 'campo-liefde'. Toch laten beide romans zich niet echt negatief uit over deze vrouwen. De zwarte piet wordt Manchi toegeschreven: een man die de vrouw welbewust als hoer behandelt. Hij krijgt Solema bijna zover dat ze zichzelf vergooit. Tot zo ver kan liefdeloosheid een vrouw drijven, om maar niet te spreken van de liefdeloosheid die Curaçaoënaars als Manchi ten aanzien van het eiland aan de dag leggen.

Landhuis Ascención

Caroline van Eijk studeerde in september vorig jaar af in de Nederlandse taal- en letterkunde (oude stijl) aan de Rijksuniversiteit Leiden met als hoofdrichting Moderne letterkunde en als bijrichting Moderne taalkunde.

Haar afstudeeronderwerp: Nederlandstalige Antilliaanse literatuur. De functie van de zwarte vrouw in enkele romans.

Zij woont in Rotterdam.

DEBROT

STIMULANS

De liefde inspireert tot de juiste houding en dankzij de liefde is de vrouw de stimulans om iets van het leven te maken. Zo bouwt Janchi in Dubbelspel een huis voor zijn moeder, na haar dood 'was het zelfs of hij de zin van het bestaan volledig uit het oog verloren had' (p.42). Voor Solema wil hij zijn huis afbouwen: 'merkwaardig hoe een vrouw iemands leven veranderde, er zin aan gaf' (p.69) Ook in De boog wordt di gegeven verbonden met he huismotief. Chebu's bestaar was voor een belangrijk dee gewijd aan zijn geliefde Anamaria. 'Sinds haar dood, en nog meer na het afbranden van zijn huisje tijdens de rebellie van '30 mei', meer dan een jaar geleden, voelde hij er weinig voor zich te blijven inspannen om zijn brood te verdienen' (p.17). Het huis, maar vooral de vrouw houden in Dubbelspel en De boog de belofte in van een betere toekomst voor het eiland en zijn bewoners.

Kijken we terug op de bovenstaande motieven dan valt de nauwe relatie tussen de positie van de Curaçaose vrouw en het eiland op.

Wederom is de wijze waarop de romanfiguren zich tegenover de vrouw opstellen, kenmerkend voor hun houding tegenover Curaçao en de toekomst ervan.

DE JEUGDLITERATUUR

Lijkt de 'volwassen' literatuur voorbehouden te zijn aan de heren schrijvers, in de jeugdliteratuur zijn het de vrouwen die de boventoon voeren. Sinds de publikatie van Sherry, de debuutroman van Diana Lebacs, in 1971 is er een hele reeks jeugdromans verschenen -geschreven door vrouwen - waarin de onafhankelijkheid van de jonge Antilliaanse vrouw behandeld wordt. De vrouwenemancipatie is dan ook de centrale gedachte in veel jeugdromans, de emancipatieproblematiek is vaak verbonden met het zoeken naar een eigen identiteit van zowel de vrouw als het Antilliaanse volk. Het vinden van de eigen identiteit gaat gepaard met het leren aanvaarden van het eigene. Is dit voor Bibi uit Wonen in een glimlach, het laatste boek van Sonia Garmers, haar figuur, bij Sherry heeft dit te maken met het accepteren van haar negroïde uiterlijk

Evenals Sherry er achter komt dat ze graag is zoals ze is, zal het Antilliaanse volk moeten leren enthousiast te zijn over wat van hen zelf is. De factoren die een belemmering vormen voor de ontwikkeling van de eigen identiteit dienen uit de weg geruimd te worden. Op het persoonlijk vlak houdt dit het verzet in tegen het traditionele rollenpatroon, op het cultureel vlak is dit de strijd tegen de postkoloniale culturele onderdrukking en op het sociale vlak uit zich dit in maatschappelijk engagement. De ontwikkeling van de jonge Antilliaanse vrouw wordt aldus verbonden met de ontwikkeling van het maatschappelijk en cul-

(Vervolg op pag. 7)

Antillianen en Arubanen in Nederland hunkeren naar informatie

EEN AANZIENLIJK deel van de totale Antilliaanse en Arubaanse bevolking woont in Nederland, ongeveer 55.000 mensen. Eigenlijk weten we hier maar bitter weinig van hoe zij daar leven. Hoe informeren Antillianen en Arubanen zich in Nederland? Die informatie kan men in principe in tweeën opsplitsen:

- informatie over zaken en gebeurtenissen die zich afspelen op Aruba en in de Nederlandse Antillen.
- informatie over zaken en gebeurtenissen in Nederland die de Antilliaanse gemeenschap aldaar aangaat.

Al zoekende en observerende kan men snel tot de conclusie komen dat de Nederlandse dagbladpers, tijdschriften en radio- en t.v.-omroepen niet in de behoefte aan die informatie willen of kunnen voldoen. Slechts zeer sporadisch verschijnen er berichten over Aruba en de vijf Antilliaanse eilanden. Informatie over Antilliaanse of Arubaanse aangelegenheden in Nederland wordt ook nauwelijks gegeven.

Toch bestaan er in Nederland tegenwoordig mogelijkheden om de twee bovengenoemde soorten informatie via diverse kanalen tot zich te nemen. Toegegeven, ze zijn er niet echt in overvloed, ze zijn niet altijd even makkelijk op te sporen, de frequentie en de actualiteit laten soms te wensen over, maar het belangrijkste is dat de informatiekanalen er zijn.

Deze twee-delige serie artikelen beoogt het lezerspubliek van de Amigoe op Aruba en in de Nederlandse Antillen een inzicht te geven in het 'Antilliaanse medialandschap in Nederland'.

Traditioneel worden media opgedeeld in enerzijds folio-media (dagbladen) en anderzijds elektronische media (radio en t.v.). Ook in deze serie wordt dezelfde indeling gehanteerd: vandaag beginnend met een artikel over de Antilliaanse berichtgeving via de pers en volgende week eindigend met een artikel over de berichtgeving via de radio en t.v. in Nederland.

DJAMARS 20 JUNI 1989 AÑA 1. No. 107

NOBO

HEFE DI REDAKSHON: CARLOS DAANTJE - IMPRENTA: SIJTHOFF PERS B.V. - EDITOR: SATELLITE NEWS B.V. R'DAM - TEL.: 010-4056715 BENTA LOS: 1,95

Hoofdredacteur: Paulus Mungra Postbus 22025 1100 CA Amsterdam

In geheel Nederland ƒ 1,50 per ex.

NIEUWSFLITS

Ned. Antillen · Aruba · Suriname · Politiek Amsterdam

Verschijning: Maandelijks

Tel. (020)-964754

1e jaargang no. 4 juni 1989

Wesley Amzand (PvdA-Amsterdam):

ZONDER CDA MOET REGEREN MOGELIJK ZIJN IN NEDERLAND

Interview met minister Laclé

Aruba in de toekomst:

Nederland, Antillen en Suriname

(Zie pagina 5)

■door MIKE WILLEMSE

FOLIO MEDIA vormen dat deel van de media dat zijn informatie op gedrukt papier verspreidt. Door middel van folio-media kunnen Antillianen en Arubanen in Nederland zich op diverse manieren informeren; zo bestaan er allerlei uitgaves van landelijke en stedelijke Antilliaanse organisaties. Bovendien verzorgt bijvoorbeeld het Antillenhuis de 'Antilliaanse Nieuwsbrief'.

Maar geen van alle valt echter in de categorie van de regelmatig verschijnende bladen die tevens onafhankelijk en commercieel opereren. 'Ultimo Noticia' is in Nederland bij diverse verkooppunten verkrijgbaar, maar verschijnt helaas altijd enkele dagen te laat en kent bovendien geen aparte redactie in Nederland.

In dit deel van de serie over het Antilliaanse medialandschap in Nederland worden de Nederlandse Nobo en het blad Nieuwsflits uitgebreider als folio-media beschreven.

Media in Nederland: nauwelijks aandacht voor de minderheden

NOBO-Nederland: gedurfd project

■CUALES

Sinds enkele maanden verschijnt er dagelijks in Nederland een Nederlandse Nobo. Nederlandse Nobo niet in de zin dat het volledig Nederlandstalig is maar in de zin dat het een eigen redactie in Nederland heeft. Ook wordt de krant in Nederland gedrukt, namelijk door Sijthoff Pers BV in Rijswijk.

Het speciale van Nobo-Nederland is wel de technische wijze waarop de krant gemaakt wordt. Nobo-Nederland heeft direct contact met de redactie op Curaçao via de satelliet, zo suggereert een tekening op de voorpagina. Satelliet klinkt erg mooi maar in principe gaat de communicatie op dezelfde manier als een telefoongesprek. Wel speciaal is de datalijn- communicatie: dat is geen gewone telefoonlijn maar een lijn speciaal voor de transmissie van data. En middels een modum komen de data op een computer- floppy-disc. Zo kunnen alle artikelen van de Antilliaanse Nobo binnen vier minuten in Nederland zijn met een perfecte kwaliteit en relatief goedkope transmissiekosten, in tegenstelling tot bijvoorbeeld een telefax-lijn. Zo blijkt uit informatie die door het bedrijf in Nederland wordt verstrekt.

Nobo-Nederland heet officieel Satellite News B.V. Rotterdam en zit in het spiksplinter nieuwe World Trade Center-gebouw in Rotterdam-centrum.

Jorge Sulbaran is algemeen directeur en Carlos Daantje op Curaçao is de officiële hoofdredacteur. Maar in Rotterdam is Gonzalo Cuales de verantwoordelijke eindredacteur, 'Hefe di Informashon'. Met hem had ik een gesprek.

Cuales is na vijftien succesvolle jaren in de showbizz - hij presenteerde onder andere de populaire quizzshow Caroussel - en na vele jaren ervaring in de perswereld, bij TeleCuraçao, bij bijna alle radio- stations en bij verschillende kranten op Curaçao, vanwege familieomstandigheden naar Nederland vertrokken. Bovendien was hij na al die jaren een beetje uitgekeken op de mediawereld op Curaçao en wilde hij wat anders proberen in Nederland. Het was in eerste instantie niet zijn bedoeling om bij Nobo-Nederland te gaan werken maar in oktober 1988 werd hij door Sulbaran benaderd om deze positie te bekleden.

Gonzalo Cuales en Dulce Martiszoon, eveneens afkomstig van Curaçao, vormen samen de vaste redactie en daarnaast zijn er nog vijf freelance correspondenten verspreid over heel Nederland in dienst. De redactie van Nobo-Nederland is zelfstandig en beslist bijvoorbeeld zelf welk nieuws geselecteerd en gepubliceerd wordt.

Nobo-Nederland beschikt over een goed distributienetwerk met zo'n 234 verkooppunten in het gehele land. Dagelijks worden er ongeveer 4500 exemplaren gedrukt, waarvan er gemiddeld zo'n 3500 worden verkocht. Zo deelt Cuales mee. Het aantal abonnementen is vrij klein, namelijk 350, maar is wel groeiende. Dat betekent een grote afhankelijkheid van de losse verkoop. Er was en er is geen geld om een professionele enquête of een lezersonderzoek te houden, maar directie en redactie denken dat een bereik van tien procent binnen de Antilliaanse en Arubaanse gemeenschap in Nederland mogelijk is.

Tot nu toe, na zo'n vier maanden, draait Nobo-Nederland nog niet 'break-even'. Het project is nog verlieslijdend, maar dat was volgens Cuales te verwachten. De dagbladmarkt in Nederland is heel erg complex, vertelt hij. Cuales: 'De verwachting van de investeerders was: nog geen winst in het eerste jaar, break-even in het tweede jaar en daarna hopelijk winst'.

In de Nobo-Nederland staan nagenoeg geen advertenties. Daarover zegt Cuales dat zij te maken hebben met het probleem van de 'circulation spiral'. Als de oplage laag is, blijft het moeilijk om advertenties te krijgen, maar zonder advertenties zijn de inkomsten laag en is de kans kleiner om de kwaliteit en dus ook de oplage te verhogen. Daarnaast is Nobo een landelijk blad dat nationale adverteerders nodig heeft. Een vicieuze cirkel dus. In de komende maanden wil men speciale edities uitgeven met een oplage van maar liefst 25.000 exemplaren om zodoende potentiële adverteerders te prikkelen.

De doelstellingen van NOBO-Nederland met betrekking tot de informatie-functie is op de eerste plaats nieuws brengen dat de Antilliaanse en Arubaanse gemeenschap in Nederland aangaat. Indien dat het uitgangspunt is van de redactie, dan wekt het toch wel enige bevreemding dat Nobo helemaal geen aandacht heeft besteed aan de conclusies die in het onlangs gepubliceerde rapport van de Wetenschappelijke Raad voor Regeringsbeleid, WRR, stonden. Die conclusies luiden dat in het algemeen in Nederland de positie van autochtonen (Nederlanders) op de arbeidsmarkt verbeterd is, maar dat de positie van allochtonen (buitenlanders) sterk achteruit is gegaan. En in het bijzonder is de positie van de Antillianen en Arubanen in Nederland relatief het slechtst met 38 procent werkloosheid. Toch nieuws bij uitstek voor de Antilliaanse gemeenschap in Nederland.

Ten aanzien van de doelstellingen zegt Cuales dat op de tweede plaats nieuws over gebeurtenissen en ontwikkelingen op Aruba en in de Nederlandse Antillen in de krant komt. Voor wat betreft internationaal nieuws geeft Nobo de prioriteit aan de Caribische en Latijnsamerikaanse regio.

Een andere doelstelling is de opinie- en expressie-functie van het dagblad: 'Door middel van het dagelijkse redactionele commentaar probeert Nobo-Nederland een bijdrage te leveren aan de vorming van de publieke opinie, 'Cuminda pa pensamentu', zoals elk zichzelf respecterend dagblad betaamt', zegt Cuales. Volgens hem draagt de krant een duidelijke opinie: 'Niet zoals in Nederland eigenlijk van je verwacht wordt links of rechts, maar NOBO houdt een populistische ideologie aan, datgene ... de 'mainstream' interesseert'.

Maar de feedback en de response van het lezerspubliek vallen Cuales erg tegen en tot zijn spijt zijn ingezonden stukken een zeldzaamheid. Terwijl het beleid er juist op gericht is reacties en participatie van de lezers uit te lokken. Cuales wijt dit aan de instelling van de bevolking: 'Men wil liever geen politiek standpunt innemen. Hetzelfde kwam ik tegen in de Antillen'.

TAAL

Nobo is een Antilliaanse krant in die zin dat het blad tot nu toe in het Papiamentu verschijnt maar op basis van markt-economische overwegingen wil men volgens Cuales in de toekomst 'een Nederlandse krant' worden en voor tenminste 50 procent in de Nederlandse taal verschijnen.

'Nu al worden gemiddeld zo'n twee pagina's in het Nederlands geschreven. Bovendien is uit een onderzoek gebleken dat er ongeveer 250.000 tot 300.000 Nederlanders zijn die een of andere affiniteit hebben of gehad hebben met de Nederlandse Antillen en Aruba en die dus gezien kunnen worden als een zeer belangrijke doelgroep. Een voorbeeld is het onlangs opgerichte Vriendengenootschap Nederland - Nederlandse Antillen', aldus Cuales.

De 'Hefe di Informashon' zegt dat er daarom ook plannen klaar liggen om de redactie uit te breiden met een Nederlandstalige journalist. 'Bovendien is het lidmaatschap van de Nederlandse Dagblad Pers (NDP) en van de Nederlandse Vereniging van Journalisten (NVJ) aangevraagd en in behandeling. Nobo wil zoveel mogelijk integreren in Nederland'.

Met betrekking tot de Nederlandse media over de Nederlandse Antillen en Aruba zegt Cuales dat de eilanden kennelijk niet belangrijk genoeg zijn: 'Zo nu en dan gaat er een verslaggever voor een speciaal verhaal naar toe'. Cuales heeft wel de indruk dat de berichtgeving de laatste tijd iets positiever is geworden. Iets wat Cuales echter persoonlijk niet kan begrijpen is dat er met zo'n half miljoen buitenlanders van diverse minderheidsgroeperingen in Nederland zo weinig gedaan wordt voor hen in de media, terwijl het een aantrekkelijke markt zou kunnen zijn om bijvoorbeeld een niet al te uitgebreide dagelijkse rubriek over Turkije, Marokko, Suriname en vooral de Antillen ('omdat we een deel zijn van het Koninkrijk'), te publiceren.

Cuales vervolgt: 'In elk geval is het zo dat Nobo-Nederland voldoet aan een behoefte van Antillianen en Arubanen in Nederland, namelijk door hen een eigen krant en zodoende informatie over henzelf en over hun eilanden aan te bieden'.

■MUNGRA

Nieuwsflits nog in kinderschoenen

NIEUWSFLITS is de naam van het zeer jonge blad dat in Nederland voor zowel Antillianen, Arubanen, Surinamers als voor geïnteresseerde Nederlanders verschijnt. Eens per maand komt het blad in de vorm van een krant uit. Sinds maart dit jaar toen de krant voor het eerst verscheen, volgden nog eens drie edities. Voor begin juli staat nummer vijf op de planning. De periodiciteit, maandelijkse verschijning, heeft uiteraard consequenties voor de actualiteit van de berichten.

Zo kan geconstateerd worden dat de berichtgeving over de Nederlandse Antillen en Aruba altijd een paar weken oud was. Maar volgens de hoofdredacteur van Nieuwsflits 'speelt dat geen bijzondere rol omdat er weinigen zullen zijn die dat opmerken'. De verschijningsfrequentie zal geleidelijk aan opgevoerd worden 'parallel met de marktinteresse en de naambekendheid'.

Tot nu toe is Nieuwsflits een 'eenmanszaak' in de zin dat Paulus Mungra als enig redactielid in vaste dienst opereert, 'hier en daar aangevuld door wat correspondenten'.

Een gesprek met de hoofdredacteur van Nieuwsflits, Paulus Mungra. Hij zit inmiddels al zo'n 26 jaar in het vak, eerst in Paramaribo, maar na de staatsgreep door de militairen in februari 1980 en nadat hij enkele dagen opgesloten heeft gezeten in Fort Zeelandia, voelde hij zich 'dusdanig gefrustreerd' dat hij besloot naar Nederland te vertrekken. In Nederland heeft hij eerst de nog steeds bestaande 'Surinaamse Weekkrant' opgericht en nu werkt hij voor het maandblad Nieuwsflits.

De financiering van het blad komt 'uit eigen middelen maar ook met behulp van subsidiëring van de Gemeente Amsterdam'. Overigens verwacht Mungra in augustus van dit jaar een extra grote subsidie als Nieuwsflits omgedoopt zal zijn in Volksnieuws en frequenter zal gaan verschijnen. De continuïteit wordt dan tevens gewaarborgd omdat het beschikbare werkkapitaal de exploitatiekosten zal dekken. Mungra zegt dat 70 procent van de kosten wordt gedekt door de losse verkoop van de krant, daarnaast zijn er ook nog inkomsten uit advertenties. De bedoeling is om in de toekomst de advertentiemarkt door middel van 'professionele acquisitie' te bestrijken. Maar het is niet de bedoe-

(Vervolg op pag. 7)

Media in Nederland

(Vervolg van pag.6)

ling om er een blad van te maken dat boordevol advertenties staat, dat zou onprettig lezen zijn. Zo vertelt Mungra.

Het distributienetwerk wordt door een verspreidingsbureau verzorgd en bestaat volgens Mungra uit 2500 verkooppunten in heel Nederland. Over de oplage wil Mungra geen uitspraken doen zonder de aanwezigheid van zijn accountant, maar hij laat mij een rekensommetje maken: 'Per verkooppunt worden gemiddeld tussen de 3 en de 15 kranten verkocht met uitzondering van de stad Amsterdam, waar soms per verkooppunt 50 tot 75 exemplaren worden verkocht'. Er zijn overigens geen abonnees, behalve bibliotheken en dergelijke, maar dat wordt wel mogelijk bij de introductie van Volksnieuws (de huidige Nieuwsflits).

Volgens Mungra heeft Nieuwsflits 'zonder meer duidelijke doelstellingen'. Deze zijn onder andere gebaseerd op het onderzoeksrapport van het Bureau Veldkamp. Mungra legt uit dat Nederland en zijn etnische minderheidsgroeperingen gekenmerkt worden door een hokjessysteem. Hij zegt: 'Dit wordt in feite nog gestimuleerd ook doordat de overheden de verschillende groepen hun eigen subsidie geven voor eigen activiteiten. Vandaar ook dat wij het legitiem vonden om Antillianen, Arubanen en Surinamers bij elkaar te voegen. Ook al hebben ze in de landen van herkomst geen grote banden en is de enige band Nederland. Maar zij hebben in Nederland wel gezamenlijke belangen, namelijk de verbetering van hun welzijn: bijvoorbeeld de werkgelegenheid en de achterstandspositie waarmee zij te maken hebben'.

In de volgende editie zal, zo zegt Mungra uitgebreid aandacht worden besteed aan de bevindingen uit het rapport van de Wetenschappelijke Raad voor Regeringsbeleid, hoewel hij reeds bekend was met de situatie en Glenda Hernandez van het Platform Antilliaanse Organisaties, POA, in de meest recente editie uitvoerig beschreef hoe belabberd de positie van Antillianen en Arubanen in Nederland is, met name in Amsterdam Zuidoost (onder andere de Bijlmermeer) waar zo'n 60 procent van hen werkeloos is.

De doelstelling van Nieuwsflits is dus op de eerste plaats om informatie te verschaffen over de verschillende achtergronden zodat men elkaar beter leert kennen, en op de tweede plaats de integratie van Nederlanders en andere groeperingen.

Op mijn vraag of Nieuwsflits misschien eigenlijk zelf ook meedoet aan het hokjessysteem aangezien de ondertitel luidt: Nederlandse Antillen - Aruba - Suriname - Politiek Amsterdam, verklaarde Mungra dat met de verandering van de naam naar Volksnieuws ook de andere groeperingen zoals Turken en Marokkanen toegevoegd zullen worden.

Bovendien is een van de doelstellingen: 'Om die informatie te geven en die belangen te behartigen waarvoor in de redactionele formule van de grote Nederlandse media geen plaats is'. Hij neemt het de Nederlandse media overigens niet kwalijk. Wel noemt hij als voorbeeld de denigrerende wijze waarop het Nederlandse avondblad Het Parool gereageerd heeft op de oprichting van Nieuwsflits. Hij zegt: 'Het Parool bracht ons op een heel vervelende en negatieve manier in de publiciteit'.

Nieuwsflits verschijnt in de Nederlandse taal, juist vanwege de eerder genoemde integratiegedachte. Mungra vindt het dan ook jammer dat bijvoorbeeld Nobo in het Papiamentu verschijnt: op de eerste plaats vanwege de instandhouding van het hokjesidee, maar op de tweede plaats ook omdat bijvoorbeeld 'de Tweede Kamer er geen boodschap aan heeft'.

Tevens wijst Mungra er met nadruk op dat Nieuwsflits in eerste instantie bedoeld is voor de berichtgeving van nieuws dat de gemeenschappen in Nederland aangaat, daarna pas de berichtgeving over de landen van herkomst. Zo wordt aan de toekomstige staatkundige structuur van de Nederlandse Antillen en Aruba een tweede prioriteit gegeven in vergelijking met bijvoorbeeld de conclusies van de eerdergenoemde WRR.

Er was trouwens in de laatste editie wel ruimte voor een interview met de gevolmachtigde minister van Aruba Roland Laclé. Mungra laat weten dat een verzoek tot een interview met de gevolmachtigde minister van de Nederlandse Antillen Edsel (Papy) Jesurun tot nu toe onbeantwoord is gebleven. Hij betreurt dat, maar heeft 'zijn eigen waarde' en is niet van plan 'te gaan bedelen'.

Nieuwsflits is een participerend medium; dat betekent dat het blad opkomt voor en behartiger is van de belangen van zijn doelgroep en zoveel mogelijk een opiniegevend kanaal wil zijn. En hoewel Mungra het niet had verwacht, zegt hij dat de response en reacties van vooral jonge Antillianen en Arubanen veelvuldig is.

De algemene toon van die reacties is dat men blij is met een medium dat hun noden en behoeften vertolkt. Ingezonden brieven van lezers worden toegejuicht.

Dat in de eerste editie van Nieuwsflits grote delen uit de Amigoe copie-conform geplaatst zijn, noemt Mungra 'kinderziekten', hoewel elke journalist en zeker een met vele jaren ervaring moet wetten en wat auteursrechten en 'royalties' zijn. Nadat deze zaak met de directrice van de Amigoe Ingrid de Maayer is uitgesproken zijn de 'kinderziekten' gelukkig genezen. Over zijn informatie- bronnen wil Mungra niets loslaten in verband met het gevaar van de concurrentie; helaas blijft het dus onduidelijk wie, wat, en hoe Mungra zijn informatie vergaart, selecteert en bewerkt.

(Vervolg van pag.5)

tureel leven op de Nederlandse Antillen.

DE ZWARTE VROUW ALS SYMBOOL VAN HET ANTILLIAANSE VOLK

De houding die de romanfiguren uit de Antilliaanse literatuur tegenover de zwarte vrouw innemen, symboliseert de wijze waarop zij zich verhouden tot het eiland en zijn bewoners. In de jeugdliteratuur is de ontwikkeling van de jonge vrouw zelfs symbolisch voor de ontwikkeling van het Antilliaanse volk. Van hieruit is het een kleine stap naar het thema van de psychische integriteit. Dit thema hield de poging van de romanhelden in om op basis van het eigen geweten tot een positiebepaling te komen ten aanzien van zichzelf, het verleden, de rassen en het eiland.

Toegespitst op het werk van de blanke protestanten blijkt het afwijzen van het verleden uit het verwerpen van de traditionele (koloniale) man-vrouw verhoudingen tussen blank en zwart. De nadruk op de schoonheid van de negerin getuigt van de liefde voor het eiland. Het afwijzen van de blanke vrouw gaat daarentegen gepaard met het verwerpen van de westerse cultuur. Bij de negerin vindt de blanke man die gesteld staat voor de keus tussen twee werelden, de rust waarnaar hij verlangt. Die keuze valt ten gunste van het eiland uit vanwege de (familie)band die de protagonisten met de negerbevolking voelen.

Na 30 mei verschuift de aandacht naar het donkere bevolkingsdeel en komt de houding daarvan tegenover de eigen cultuur, het eiland en de toekomst ervan, centraal te staan. De belangstelling voor het eigene van de neger en zijn cultuur blijkt uit het motief van de schoonheid van de zwarte vrouw. Een gelijkwaardige positie van de vrouw en de liefde voor de vrouw zijn de voorwaarden voor een gewaarborgde toekomst van het Antilliaanse volk. In de jeugdliteratuur is het volgen van een eigen weg vereist voor de optimale ontwikkeling van vrouw en volk.

GARMERS

ROL

De rol van de zwarte vrouw valt dus in zoverre samen met het thema van de psychische integriteit als het erom gaat tot een plaatsbepaling te komen ten aanzien van het eiland en zijn (zwarte) bewoners. De zwarte vrouw lijkt in de Antilliaanse literatuur het symbool van het Antilliaanse volk te zijn!

De overeenkomsten met de literatuur uit de Caribische regio zijn makkelijk aan te tonen. De zwarte vrouw vervult een soortgelijke functie in deze literatuur. De band die de Nederlandstalige Antilliaanse literatuur met de Caribische letterkunde heeft, wordt hierdoor nog eens extra bevestigd.

LITERATUUROPGAVE

Over Nederlandstalige Antilliaanse literatuur:

Eijk C. van: Nederlandstalige Antilliaanse literatuur. De functie van de zwarte vrouw in enkele Antilliaanse romans. Leiden 1988. (Doctoraalscriptie voor de vakgroep Nederlands. Met dank aan J. Labadie en P. van Zonneveld).

Encyclopedie van de Nederlandse Antillen. Onder red. van J. Ph. de Palm, 2e herz. dr. Zutphen 1985, p.298-302.

Roo, J. de: Antilliaans literair logboek. Zutphen 1980.

Rutgers, W.: Dubbeltje lezen, stuivertje schrijven. Over Nederlandstalige Caribische literatuur. Den Haag 1986.

Theirlynck, H.: Van Maria tot Rosy. Over Antilliaanse literatuur. Leiden 1986 (uitg. van het CARAF).

Wal, A. van der en F. van Wel: Met eigen stem. Herkenningspunten in de letterkunde van de Nederlandse Antillen. Den Haag 1980 (uitg. van het KABNA).

Over Caribische literatuur:

Condé, M.: De open plek, Over Franstalige literatuur van de Antillen. Haarlem 1984.

Coulthard, G.R., Race and colour in Caribbean literature. Londen 1962.

Ramchand, K., The West Indian novel and its background. 2nd ed. London 1983.

Sociologische literatuur:

Hoetink, H., Het patroon van de oude Curaçaose samenleving. Assen 1958.

Römer, R.A. Een volk op weg. Een sociologisch historische studie over de Curaçaose samenleving. Zutphen 1979.

Lijst van besproken romans:

Cola Debrot, Mijn zuster de negerin. 8e dr. Amsterdam 1985.

Tip Marugg, Weekendpelgrimage. 4e dr. Amsterdam 1986.

Boeli van Leeuwen, Een vreemdeling op aarde. Met een nawoord door A. van der Wal, met dank aan Pablo Walter, 3e uitgebr. dr. Haarlem 1983. Frank Martinus Arion.

Dubbelspel. 9e dr. Amsterdam 1986. Edward de Jongh. De boog. Amsterdam 1981. Diana Lebacs, Sherry, 2e dr. Den Haag 1985. Sonia Garmers, Wonen in een glimlach. Den Haag 1985.

Gary Grant tegen wil en dank

'Lekkere' onthullingen in een hybridisch boek

IK SCHRIJF nu al een aantal jaren met redelijke regelmaat over (auto)biografieën van en over, voornamelijk schrijvers. Turbulente levens kunnen dat zijn, waar smakelijk over verhaald wordt, maar doorgaans overheerst toch het vlijtig graven naar wat een auteur beweegt of bewogen heeft en de geestige of 'lekkere' anekdote is daarbij allicht meegenomen: toegift op wat niet zelden een zware maaltijd is.

Zodra het over filmsterren of popidolen gaat, moet het blijkbaar anders. Goed, in het algemeen hebben ze in geestelijke zin minder aan te dragen dan een, althans in zijn vak, gerespecteerd schrijver, maar er schijnt toch een gebod te heersen dat wil dat acteurs en actrices, die hun roem zo publiekelijk van het witte doek halen, tot in het bed gevolgd moet worden, alsof ze dan pas echt worden, omdat ze daarin vaak net zulke sukkels zijn als wij.

De filmster, tenslotte, leidt een uitvergroot leven. Het zal je maar gebeuren dat je geen winkel kunt binnenstappen, geen straat kunt oversteken, of er wordt om je handtekening gevraagd dan wel een camera op je gericht. Wat je aan werkelijk leven overhoudt, moet zich heimelijk afspelen, maar dat valt niet mee met zo'n Amerikaanse roddelpers die, waar ze de werkelijkheid niet kan binnendringen het verzinsel aanroept en tot realiteit verklaart.

Vele biografieën over filmacteurs zijn ook in die zin geschreven: het zal niet allemaal gelogen zijn (rook en vuur), maar een wezenlijk bestanddeel van dat soort verhalen bestaat uit speculaties en vraagtekens, in een sfeer van: als het niet waar is, is het toch mooi gevonden. Het werk 'Een dubbelleven: Gary Grant', geschreven door Charles Higham en Roy Moseley, is daarvan een gaaf voorbeeld.

Aan de hand van de Nederlandse vertaling valt moeilijk te beoordelen hoe het geschreven is, want die vertaling is - hoewel verzorgd door een driemanschap - zeer droevig. Er moest haast geweest zijn: in Amerika is het zopas verschenen, laten we er voor zorgen dat het zo snel mogelijk in de vaderlandse schappen staat, zal uitgeverij Centerboek gedacht hebben. Gewrongen zinnen, ontelbare zetfouten: een on-boek, eigenlijk.

Dat zou ook van de inhoud gezegd kunnen worden, maar telkens doen zich situaties en beschrijvingen voor waar je uit wilt opmaken dat de schrijvers niet alleen op achterklap zijn afgegaan, hun spitterijen hebben niet uitsluitend loze babbels opgeleverd. Maar wel schrijven Higham en Moseley heel nadrukkelijk toe naar de 'lekkere' onthulling: die beminnelijke, altijd charmante Gary Grant was biseksueel, maar vooral homoseksueel.

ONDENKBAAR

Tien jaar geleden zou het vermoedelijk nog ondenkbaar geweest zijn op dit gegeven een biografie van 301 pagina's te stoelen. Natuurlijk was er al decennia lang van vele acteurs en actrices gefluisterd/geroddeld dat ze homoseksueel of lesbisch waren, maar het publiek wilde daar nooit helemaal aan: ze zagen toch de foto's en filmopnamen van die viriele meneer met steeds weer een andere verrukkelijke vrouw aan de arm of om de hals? Dat dit op camouflage berustte wilde dat publiek niet accepteren, de droom moest waarheid blijven.

Toen een paar jaar geleden Rock Hudson aan aids overleed, was dat in de publiciteit een geduchte schok. Aids was toen nog de oprukkende boze geest waar elke dag wel iets over te lezen viel en pas toen het was doorgedrongen dat aids bijna altijd samenhing met homoseksualiteit, werd geaccepteerd dat Hudson dus homo was. Van Grant, overigens, had ik het zelfs bij geruchte nooit vernomen en zo zal het ook wel met de vele lezers zijn op wie de auteurs hun verhaallijn zo duidelijk hebben afgestemd.

Gary Grant, dat was toch die man voor wiens lach actereenvolgens en vanaf 1935 tot en met 1965 al die prachtigmooie actrices door de knieën gingen? Maar ook in dit geval blijkt 'film' een synoniem voor 'schijn' te zijn: deze - om in de filmische terminologie te blijven - hartenbreker trouwde weliswaar een aantal malen en ging ook wel eens buiten zijn huwelijken om te bed met een vrouw, maar zijn voorkeur lag toch bij mannen.

BRISTOL

Archibald Alec Leach werd op 18 januari 1904 om 1.00 uur 's ochtends geboren op Hughenden Road 13, Bristol, in het graafschap Somerset in Engeland en Gary Grant overleed op 28 november 1986 om 23.22 uur 's avonds in het St. Luke's Ziekenhuis in Davenport in de staat Iowa in de Verenigde Staten. Het is het begin en het einde van dit boek en wat er tussen ligt is een verhaal van armoede en rijkdom, van vrekkigheid en kwade luimen, van weinig lief en veel leed en eigenlijk is alles al gezegd geworden in het viereneenhalf pagina's tellende 'Voorwoord'.

Higham en Moseley: 'Wij hebben in dit boek geen poging gedaan om te verklaren waarom Gary Grant gedurende zijn hele leven seksueel bevriend is geraakt met bepaalde mannen, sommigen zeer prominent en anderen volstrekt onopvallend. Wat vast lijkt te staan is dat hij die mannen, of hij nu een langdurige relatie met hen had of een korte affaire van één nacht, behandelde met een mate van zorgzaamheid, die hij zeer weinig vrouwen in zijn leven gaf'.

Archie Leach stond al op zesjarige leeftijd in de pantomime op het toneel, ging met een variétégezelschap naar Amerika en zou daar Gary Grant gaan heten. In Hollywood kreeg zijn lange carrière een aanloop en in 1932 begon hij een verhouding met de uit graniet gehakte cowboy-acteur Randolph Scott, wiens gezicht in al zijn B-films een gelijkluidende uitdrukking van slimme nietszeggendheid had.

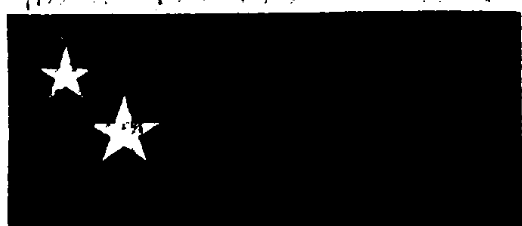
ANEKDOTES

Nog in de jaren zeventig, kon een voormalige ober aan Higham en Moseley vertellen, ontmoetten Grant en Scott elkaar. Ze gingen dan samen eten en hielden, tijdens het natafelen, elkaars hand vast. Dat soort anekdotes, dus. Maar het gaat ook over de wreedheid van Grant tegenover de vrouwen die hij trouwde (de actrice Virginia Cherill, de multimiljonaire Barbara Hutton, de actrice Betsy Drake, de actrice Dyan Cannon, de publiciteitsagente Barbara Harris).

En het gaat ook over Grants belustheid op geld, zijn ongelooflijke gierigheid, zijn perfectionisme waarmee hij zelfs de meest onbeduidende rollen aankleedde. Nogmaals, Higham en Moseley hebben er een hybridisch boek van gemaakt, dat je min of meer tegen wil en dank blijft lezen. Maar nu deze gereputeerde vrouwenveroveraar met zo veel omhaal is bijgezet als homoseksueel, zullen we, om nog eens werkelijk geschokt te worden, moeten wachten op de onthulling dat John F. Kennedy eigenlijk een nijlpaard was.

Deze foto's kregen het publiek plat: Grant, innig met vrouwen, in dit geval Sophia Loren.

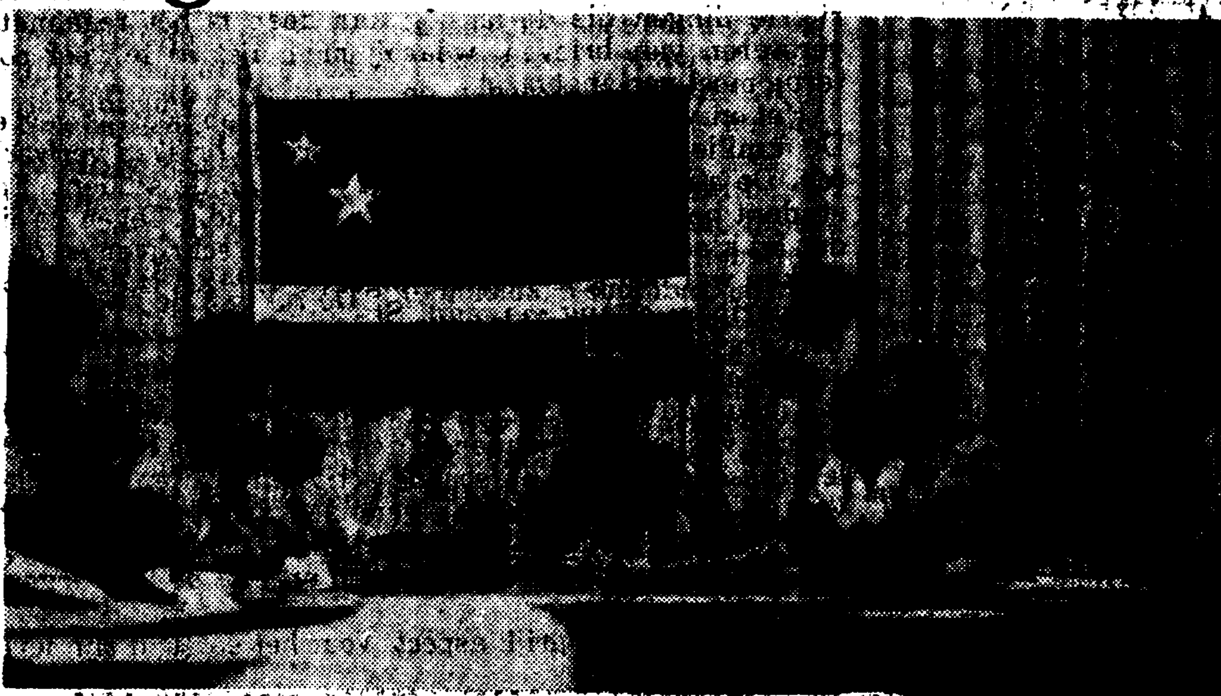

DIA DI BANDERA

2 Yüli 1989

Un pabien na hinter Pueblo di Kòrsou laga nos tur hunto ban selebrá

EEN BIJEENKOMST van de ... van de V..., voorgezeten door wijlen Willy Franco, wiens sterfdag onlangs werd herdacht. Franco was één van Curaçao's Grote Zonen. Hij heeft zich immer ingezet voor de belangen van zijn geboorte- eiland.

1er LUSTRO PABIEN

Ginkgo

Studeren in Amerika

Het eerste studiejaar

HET EERSTE studiejaar, Amerikanen noemen dat Freshman Year, is een opwindende maar tevens moeilijke periode. Het maakt niet veel uit of je Amerikaan of buitenlander bent, je zult je op heel wat gebieden moeten aanpassen. Je zult er aan moeten wennen niet meer thuis te wonen, je krijgt je vrijheid, een zeer intensief studieprogramma, omgaan met andere mensen, en weinig of geen controle op de discipline.

Voor buitenlandse studenten komen daar dan wonen in een andere omgeving en het spreken van een andere taal bij. Het grootste probleem waar je mee geconfronteerd wordt is waarschijnlijk de omstandigheid dat je niet meer thuis woont.

Veel teenagers zien reikhalzend uit naar de periode waarin ze zelf hun vrijheid kunnen bepalen. Als het echter zo ver is voelen ze vaak de leegte en de eenzaamheid. Een deel van de studenten wil liefst zo snel mogelijk de familiebanden verbreken anderen blijven zich echter vastklampen aan de zekerheden die de familie biedt. Een van de belangrijkste dingen die de familie kan doen is het regelmatig versturen van brieven, waarbij men niet al te veel post terug moet verlangen.

Het ontvangen van je eigen post geeft een heerlijk gevoel. De familie moet niet te snel antwoord op brieven verwachten. De studie is zwaar en vergt veel van de student. Een student besteed dagelijks 3-5 uur aan studie. Tegen de tijd dat hij klaar is met alles door te lezen, te schrijven en op te zoeken wat nodig is voor de volgende colleges is de lust om te schrijven allang vergaan. Studeren aan een College of Universiteit vergt veel meer inspanning van de student dan studeren aan een school voor middelbaar onderwijs.

Tijdens de studie ontdekt de student wat sociale en academische vrijheden inhouden. Hij moet leren zijn tijd te verdelen tussen studeren en sociale activiteiten. Een groot deel van de tijd wordt in beslag genomen door het volgen van colleges; al het andere werk moet in je eigen tijd gebeuren. Het is zaak je tijd goed in te delen en niet de fout begaan, zaken uit te stellen.

Een ander belangrijk aspect. Voor het eerst in zijn leven kan de student met zijn tijd doen en laten wat hij wil. Hij denkt dat hij het werk later kan maken, maar voordat je het goed en wel in de gaten hebt zit je al halverwege of zelfs aan het einde van een semester. Hij raakt in paniek, wordt vervolgens depressief maar van deze ervaringen leert hij alleen maar.

Probleem is echter dat bij de vaststelling van gemiddelde cijfers - Grade Point Average - alle resultaten vanaf het begin van de studie tot en met het einde ervan mee tellen. En juist dit gemiddelde is erg belangrijk als een student na zijn college verder wil studeren voor zijn Masters of Phd. Samenwonen met anderen is bijna altijd een moeilijke zaak. De meeste studenten zijn voor het eerst van huis in een vreemde omgeving. Onder deze omstandigheden komen slechte karaktereigenschappen snel boven drijven. Aan de andere kant biedt de nieuwe omgeving met veel nieuwe mensen van diverse pluimage de mogelijkheid met verschillende mensen om te gaan.

De meeste universiteiten zijn vele malen groter dan de scholen die wij hier kennen. De kans om mensen met andere ideeën te ontmoeten is dus ook groter. Een vaak gehoorde klacht van onze studenten is dat Amerikaanse studenten helemaal niet vriendelijk zijn. Dat maakt het probleem van de aanpassing in het eerste studiejaar alleen maar groter. Amerikanen zijn wat voorzichtiger, stellen zich minder vrij op en houden zich tamelijk oppervlakkig als het gaat om het leggen van persoonlijke contacten. Dat heeft te maken met de grootte van het land en culturele achtergronden. De buitenlandse student moet leren dat te accepteren.

Belangrijkste aspect is wel dat de voertaal voor de student het Engels is. Elk vak wordt in het Engels onderwezen. Het lijkt er wel op of je voor ieder vak opnieuw Engels moet studeren. Dat kost je tijd, en dat gaat ten koste van de tijd die je aan je studie zou moeten besteden. Bovendien geeft het een gevoel van eenzaamheid omdat je je minder makkelijk in deze taal uitdrukt. Sommige studenten weten zich binnen enkele maanden aan te passen anderen doen er wel een jaar over voordat ze in het Engels kunnen denken.

Het eerste studiejaar is een moeilijk jaar voor iedere Freshman. Voor een buitenlander is dat extra zwaar. Ouders en andere familieleden moeten de student helpen deze problemen te overwinnen. Heb je het eerste studiejaar eenmaal met succes doorlopen dan zijn de volgende jaren alleen maar prettig en stimulerend voor verdere studie.

JILL HASSLER
vertaling: P. CASIMIRI

'VOGEL-PRODUKTEN' IN DE APOTHEEK

Avena Sativa complex druppels.
Dit is een combinatie van verschillende kruiden: Avena Sativa, Ignatia en Panax Ginseng.

Avena Sativa is de haver en is een heel goed middel bij nervositeit, prikkelbaarheid en slaapstoornissen.

Ignatia is een klimplant met grillige, haakvormige ranken met bittere zaden (de braaknoot).

Ignatia is een middel dat sterk werkt op psychische aandoeningen. Het middel staat bekend bij tegenstrijdigheden zoals huilen 'zonder' en lachen 'met' tranen.

Ignatia past bij mensen die gebukt gaan onder zorgen, met diepe zuchten; zich ongelukkig voelen en vaak zitten te piekeren.

Ginseng verhoogt het reactie- en concentratievermogen.

Avena sativa complex is een geschikt middel bij nervositeit, slaapstoornissen, depressie, stress en is een goede ondersteuning bij de ontwenningsverschijnselen bij het stoppen met roken.

Het middel is niet verslavend en kan ook bij kinderen gebruikt worden. (bij babies kunt u het beste Chamomille gebruiken). Bij slapeloosheid kan het middel voor het slapen gaan ingenomen worden 15 tot 20 druppels. Indien nodig kan dit na een half uur herhaald worden.

GULDENROEDE,
Solidago virgaurea L.,

De normale dosering is 3 keer per dag 10 tot 15 druppels in de mond druppelen en even in de mond houden, daarna doorslikken.

Aesculaforce druppels
Aesculus is een uitstekend middel bij spataderen.

Spataderen zijn abnormaal verwijde aderen die vooral in de benen voorkomen. Ze worden veroorzaakt door een verslapping van de vaatwand en stuwingen in de bloedsomloop. Zo'n stuwing kan ontstaan wanneer de kleppen in de aderen, die het terugstromen van het bloed moeten tegengaan, niet meer goed sluiten. Vooral bij mensen met een staand beroep moet het bloed op zijn lange weg naar het hart telkens weer de werking van de zwaartekracht overwinnen, waardoor stuwingen ontstaan die bij mensen met een slappe vaatwand tot spataderen leiden.

Voor de natuurgeneeswijze hebben spataderen veel te maken met de voeding. Produkten die de vaatwand verslappen zijn: geraffineerde produkten zoals wit meel en witte suiker, tabak, alcohol en te veel zuivelprodukten (melk). Aesculus is ook een heel goed middel bij aambeien. Naast aesculus is de kruid Hamamelis ook een geschikte kruid bij aambeien. Er bestaan ook Hamamelis-zetpillen, en Hamamelis-zalf.

Aesulaforce is in vloeibare vorm verkrijgbaar en bij klachten kunt u het 3 maal per dag, 10 druppels gebruiken.

Belladonna
De tinctuur wordt bereid uit de verse plant, de Atropa Belladonna, de dolle kers. De naam duidt reeds op giftigheid.

Dit middel is goed te gebruiken bij acute aandoeningen, zoals koorts, zweten, rode tong, snelle pols, vuurrode keel met droogheid en slikbezwaren. Belladonna is een goed kindermiddel.

Ook te gebruiken bij hoofdpijn, pijnen in de darmen.

Belladonna is in verschillende vormen en potenties verkrijgbaar: Belladonna D4 druppels (3 maal daags 10 druppels), D6 tabletten (3x daags 1 tablet) en D6 korrels (3x daags 10 korrels).

Calendula druppels
Calendula is de goudsbloem en is een goed middel bij ontsmetten van wondjes en huidaandoeningen die niet snel willen genezen.

Calendula is ook verkrijgbaar als zalf, dat goed te gebruiken is om doorliggen te voorkomen. Calendula wordt meestal beperkt tot uitwendig gebruik.

Chelidonium D3
Chelidonium, in het Nederlands bekend als de stinkende gouwe vinden we vaak tussen kreupelhout en heggen. Van dit kruid wordt de wortel gebruikt. Chelidonium is een uitstekend levermiddel; helpt goed bij de constante pijn onder de rechter schouder, spataderen, hoofdpijn en darmklachten. De laatste categorie is bijna altijd het gevolg van ontregelde galproduktie. Die maakt dat diaree zich afwisselt met krampachtige verstoppingen.

Het gebruik is 3 maal daags 10 druppels.

Geriaforce druppels
Geriaforce bevat extract van de bladeren van werelds oudste boom: 'GINKGO BILOBA'. Ginkgo Biloba extract heeft haar waarde bewezen voor zowel de hersencirculatie als neurotransmittor (tussenstof tussen de zenuwen).

Een interessante studie bij 112 geriatrische patiënten met chronische vaataandoeningen heeft bewezen dat, dank zij de mogelijkheid van Ginkgo om de bloedstroom naar de hersenen te bevorderen, verschillende mentale en psychische ouderdomsverschijnselen afnamen.

In Europa wordt de werking van Ginkgo ook onderzocht bij de lijders aan de ziekte van Alzheimer.

Bij gezonde proefpersonen is bewezen dat Ginkgo de reactiesnelheid vergroot, geheugen verbetert en het helder denken bevordert.

Ginkgo Biloba is een uitstekend middel bij ouderdomsverschijnselen, problemen met de hersencirculatie, verwardheid, doorbloedingsstoornissen van de benen, concentratiestoornissen en dementie.

Het is raadzaam dit middel langer dan 8 weken te gebruiken eer er verbetering op treedt.

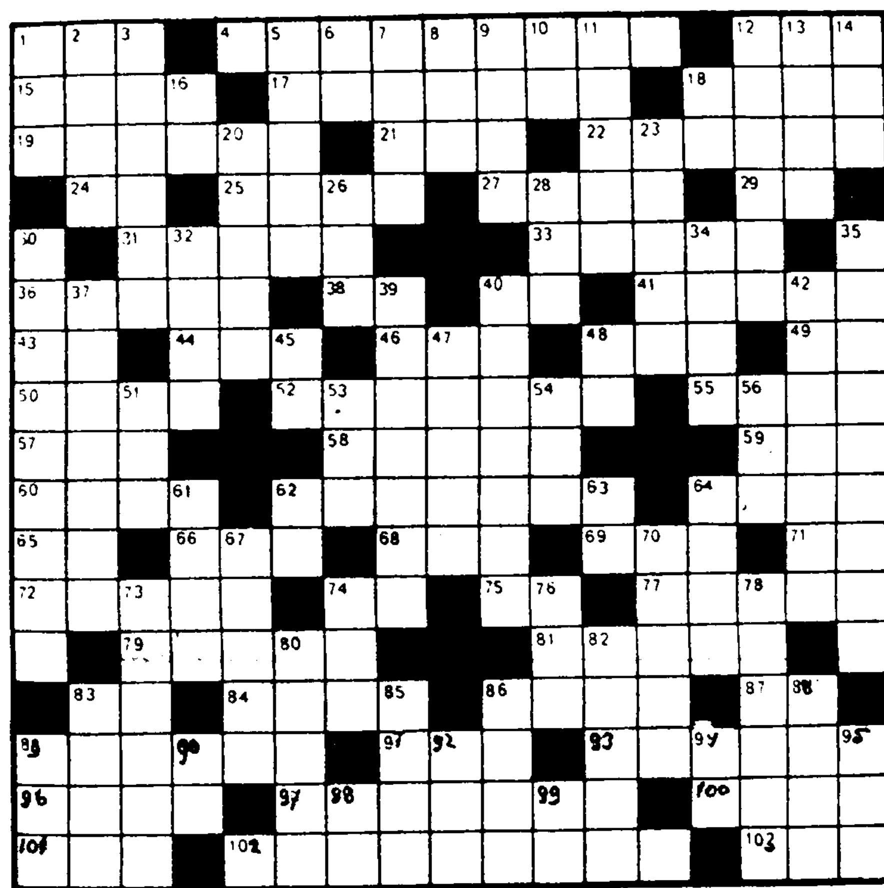
Het enig probleem is dat u niet moet vergeten dit middel 3 maal daags in te nemen bij een slecht geheugen.....

* * * * *

De Sovjetunie en Grootbrittannie hebben donderdag een akkoord getekend om in 1991 een Britse astronaut te laten deelnemen aan een RUIMTEREIS met sovjetcosmonauten, aldus het Sovjetpersbureau Tass. Het akkoord is getekend door het Sovjet-ruimte-agentschap Glavkosmos en het Britse consortium Antequers LTD., dat speciaal voor dit project is opgericht. De lancering zal mogelijk op 12 april 1991 plaatvinden, precies dertig jaar nadat de cosmonaut Joeri Gagarin als eerste de ruimte in ging. Gedurende de achtdaagse vlucht zal de Brit op het ruimtelaboratorium MIR proeven uitvoeren die voorbereid zijn door Britse wetenschappers. Het zal de eerste keer zijn dat de Britse industrie en wetenschap gebruik maken van Sovjet-technologie om 'concrete wetenschappelijke resultaten te bereiken', aldus Tass. Britten die in aanmerking wensen te komen voor de ruimtevlucht kunnen zich sinds donderdag opgeven via een speciaal telefoonnummer in Londen.

* * * * *

KRUISWOORD-PUZZEL

HORIZONTAAL: 1. Kloosterhoofd; 4. Noemen naar; 12. Hoofd; 15. Gril; 17. Stompzinnigheid; 18. Europese Militaire Organisatie; 19. Flink; 21. Deel van het gezicht; 22. Geestelijke; 24. Tin; 25. Vogel; 27. Klooster; 29. Voegwoord; 31. Sterke neiging; 33. Bewerkte huid; 36. Smal straatje; 38. Rivier in Siberië; 40. Reeks; 41. Bezonnenheid; 43. Overmatig; 44. Electrisch geladen deeltje; 46. Oude Japanse stad; 48. Griezelig; 49. Poste Restante; 50. Bijbelse stad in Egypte; 52. Aankondiging; 55. Vette vloeistof; 57. Gevangenis; 58. Plaats in Drente; 59. Bouwland; 60. Zilt; 62. In twee gelijke vlakken; 64. Teug; 65. Internationaal vliegtuigkenteken van Oostenrijk; 66. Europeaan; 68. Een zekere; 69. Koor; 71. Zijns inziens; 72. Deel van de voet; 74. Tin; 75. Muzieknoot; 77. Oogvocht; 79. Vergelding; 81. Soort zang; 83. Familielid; 84. Groet; 86. Woonplaats; 87. Soort Vennootschap; 89. Op de hoogte; 91. Vochtig; 93. Overdaad; 96. Bijbelse figuur; 97. Vitrine; 100. Deel van een ouderwetse kachel; 101. Mager; 102. Koekje; 103. Fideel.

VERTIKAAL: 1. Voegwoord; 2. Deuk; 3. Tien procent; 5. Aan de persoon zelf toebehorend; 6. Eerwaarde Heer; 7. Niets; 8. Vrouwelijk dier; 9. Europese vulkaan; 10. Muzieknoot; 11. Plaats bij Deventer; 12. Enige in elkaar gelegde gevouwen vellen; 13. Kooktoestel; 14. Duw; 16. Meervouw; 18. Voorzetsel; 20. Ontwikkeld insekt; 23. Zich per voertuig voort bewegen; 26. Ik; 28. Verheugd; 30. Stad in Turkije; 32. Zuiver; 34. Bijgevolg; 35. Tendentie; 37. Op een eerder tijdstip; 39. Onder; 40. Kort gedicht; 42. Nederlandse wijsgeer; 45. Voorzetsel; 47. Dwalen; 48. Water in Friesland; 51. Tijdperk; 53. Ontkenning; 54. Afgesloten ruimte; 56. Mep; 61. Maal; 62. Tijdsaanduiding; 63. Doctor; 64. Aanspreektitel; 67. Een slag toebrengen; 70. Muzikale compositie; 73. Dierengeluid; 74. Sneeuwschoen; 76. Geestelijke; 78. Brandwerende isolatiestof; 80. Soort slang; 82. Niet doen; 83. Spijskaart; 85. Reus; 86. Dierenverblijf; 88. Fiets; 89. Schoonmaakbeurt; 90. Daar; 92. Engels bier; 94. Vader; 95. Zonder moed; 98. Ten afscheid; 99. Geprogrammeerde instructie.

DE GOEDE inzending had er aldus uit moeten zien:

HORIZONTAAL: 1. Barak; 5. Poter; 9. Baret; 14. Raar; 15. Lis; 16. Sok; 18. Mare; 19. Als; 20. Kil; 22. Top; 24. Kim; 25. St.; 26. Sik; 27. Lap; 29. Kom; 31. Ep; 32. Rem; 33. Karet; 35. Ram; 37. Meer; 39. Nuk; 40. Lip; 42. Teil; 44. Gevaar; 45. Borrel; 46. Kadi; 47. Tas; 49. Mes; 50. Orka; 52. Set; 54. Staat; 56. Bos; 57. Re; 59. Sap; 61. Art.; 62. Las; 63. In; 64. Tel; 66. Kin; 68. Dul; 69. Lev.; 70. Oder; 72. Tol; 74. Rai; 75. Lima; 76. Negen; 77. Koter; 78. Basel.

VERTIKAAL: 1. Brasem; 2. Aalt; 3. Ras; 4. Ar; 5. Pil; 6. Os; 7. Es; 8. Rot; 10. A.m.; 11. Rak; 12. Erie; 13. Tempel; 15. Lik; 17. Kok; 20. Kim; 21. Dar; 23. Por; 26. Servies; 27. Lak; 28. Pel; 30. Matroos; 32. Reeds; 33. Kuras; 34. Tibet; 36. Miers; 38. Ega; 39. Nat; 41. Pos; 43. Elk; 46. Karton; 48. Sta; 49. Mat; 51. Aanval; 53. Tak; 55. Arm; 56. Bal; 58. Eede; 60. Pit; 62. Lui; 63. Ieme; 65. Leg; 67. Nok; 68. Dar; 69. Lis; 71. Re; 73. L.O.; 74. Re; 75. La.

UIT HET GROTE aantal inzendingen van deze Amigoe-kruiswoordpuzzel van verleden week is uiteindelijk als gelukkige winnaar van de weekprijs van 25 gulden getrokken:

Junice Augusta
Seru Fortunaweg 42
Curaçao

De winnaar kan haar prijs na identificatie afhalen op het kantoor van de Amigoe op Scherpenheuvel (tot 15.00 uur 's middags).

Oplossingen moeten ingediend zijn op Curaçao vóór donderdagmorgen tien uur en op Aruba vóór woensdagmiddag vijf uur en duidelijk op de envelop-pe vermelden: KRUISWOORDPUZZEL.

Curaçao - P.O.B. 577; Aruba - Nassaustraat 110 en Bonaire - Kaya Gobernador Debrot 154, t.n.v. de heer Hubert Linkels.

KIESKEURIG

Motorvoertuigen-techniek

DE OPLEIDING motorvoertuigentechniek is gericht op het behalen van een beroepsniveau waarbij voldoende vaardigheid, kennis en inzicht aanwezig is om binnen de autobranch als beginnend beroepsbeoefenaar een functie te kunnen uitoefenen.

De opleiding duurt afhankelijk van de vooropleiding, studietempo en kapaciteiten twee a drie jaar. Bedenk wel dat de opleiding motorvoertuigentechniek iets heel anders is dan de opleiding autotechniek in Apeldoorn. Deze laatste studie is een opleiding op H.T.S.-niveau.

Ditmaal hebben we het over een opleiding op Middelbaar Niveau. En wel een studie Kort Middelbaar Beroepsonderwijs. De toelatingsvoorwaarden zijn: je moet minimaal tien jaren dagonderwijs hebben gevolgd en een bewuste keuze gemaakt hebben voor de studie. Diploma's worden niet gevraagd; wel belangstelling en inzet.

In het eerste studiejaar volgt de leerling een basisprogramma. Na dit jaar wordt een keuze gemaakt uit: lichte onderstellen of zware onderstellen. Tijdens de hele cursus volgt de leerling een scholingspakket materiaalbewerking.

Van de dertig lesuren per week worden er 20 besteed aan vakleer, praktijk en praktikum. Voor de algemene vakken zoals Nederlands en Persoonlijke en Maatschappelijke Vorming zijn 8 lesuren beschikbaar, terwijl voor de aanvullende vakken 2 uren gebruikt worden.

Bij vakleer zijn opgenomen kennis van motoren, onderstellen en elektrotechniek. Tijdens de lessen vakleer wordt voor zover dat nodig is aandacht besteed aan de ondersteunende vakken als wiskunde / rekenen en natuurkunde / mechanika.

Tijdens de praktijk- praktikumlessen zal naast het bijbrengen van de nodige vaardigheden ook aandacht geschonken worden aan theorie-elementen die voor diverse opdrachten direct nodig zijn.

Bij Nederlands valt de nadruk op mondelinge en schriftelijke uitdrukkingsvaardigheid. Ook aan luister- en leesvaardigheid wordt aandacht besteed. Persoonlijkheids- en Maatschappelijke Vorming probeert de leerling aan de hand van een aantal thema's goed te laten functioneren.

De aanvullende vakken zijn belangrijk voor leerlingen die in een of meer vakken een achterstand hebben. Deze lessen worden ook gebruikt om leerlingen die na het KMBO willen doorstromen naar het MBO de nodige kennis bij te brengen. De keuze van deze aanvullende vakken vindt altijd plaats in samenwerking tussen leerling en docent.

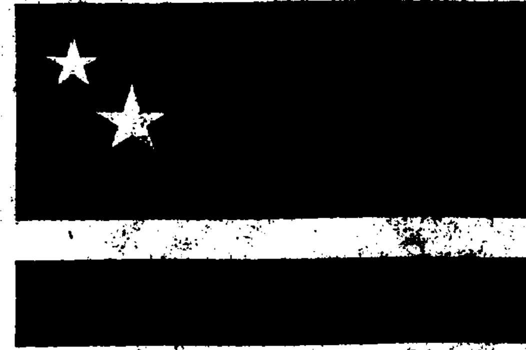
Gedurende de opleiding kunnen er excursies plaatsvinden. De leerstof wordt hierbij aangeboden in de vorm van programmaeenheden. De kosten voor deze opleiding bedragen ongeveer 500 gulden per jaar. Dat zijn de kosten voor boeken, lesmateriaal en drukwerk. Kosten die daar nog bijkomen zijn excursiekosten, sportkleding, werkkleding, en reiskosten tijdens de stageperiode.

Nederland kent een groot aantal scholen voor KMBO. In iedere studiegids kun je verschillende adressen vinden.

P. CASIMIRI

DIA DI BANDERA

2 Yüli 1989

Un pabien na hinter Pueblo di Kòrsou
laga nos tur hunto ban selebra

1er Lustro di Nos Bandera

P A B I E N

"IK VIND, dat ik nu groot genoeg ben om in mijn eigen huis te gaan wonen", vond Pinkie op een dag. "Natuurlijk", zei Papa Brr en gaf mama Poetsje een knipoogje. "Natuurlijk. Maar denk er wel aan, dat alle kabouters zelf hun eigen huisje bouwen". "Ai, dat kan ik best", schepte Pinkie op. "Ik ga gelijk beginnen". En dapper stapte hij de mondi in.

"Een huis maken, niets aan, hoor", dacht hij. "Ik zoek gewoon een holletje in de rotsen, maak er een deur in en klaar is Kees". Hij had er al gauw een gevonden. En de deur maakte hij van rechte takjes, die hij met touw aan elkaar bond. Daarna ging hij bij Mama Poetsje een bezem lenen om zijn huisje schoon te vegen, want een kabouterhuisje moet schoon zijn.

Maar toen Pinkie terug kwam, och arme, toen zaten er twee tevreden hagedisjes in zijn huisje. "Heb jij die mooie deur voor ons holletje gemaakt?" vroegen ze blij, "Dank je wel, hoor. Nu zitten we heerlijk droog, als het regent". Er zat voor Pinkie niets anders op [illegible] een nieuw

Pinkies huisje

huisje te gaan maken. En hij merkte al gauw, dat het niet meeviel een leeg holletje in de rotsen te vinden.

Overal woonden al hagedisjes of kakkerlakken. Hij begon net de moed op te geven toen hij... een oude mensenhoed ontdekte. Aan de zijkant zat een gat, net groot genoeg voor een kaboutertje om er door naar binnen te gaan. Pinkie klapte in zijn handen van plezier. "Daar staat mijn nieuwe huisje!" lachte hij, "Kant en klaar!". Hij stapte naar binnen en ging tevreden voor het gat zitten.

Een muisje, dat net langs kwam, keek verbaasd naar de hoed met Pinkie erin. "Wat doe jij daar?" vroeg het. "Dit is mijn nieuwe huisje", zei Pinkie trots. "Hoe vind je het?" "Oh", zei het muisje nog verbaasder, "Heel mooi. Ik dacht eerst, dat het een oude hoed was". "Dat was het ook", zei Pinkie, "Maar nu is het mijn huisje geworden". "He, mag ik er ook eens in?" bedelde het muisje.

En even later zaten Pinkie en het muisje samen in de hoed naar buiten te kijken en zwaaiden naar alle hagedisjes, kakkerlakken en muisjes, die langs kwamen. "Ik ga nooit meer bij Papa Brr en Mama Poetsje wonen", zei Pinkie. "Ik blijf altijd hier". "En dan kom ik elke dag op bezoek", zei het muisje, dat het ook best naar zijn zin had in het hoedhuisje. En toen opeens, was het hele huisje weg!

Pinkie en het muisje zaten nog op dezelfde plaats en keken verbaasd naar de planten en cactussen om hen heen. Waar was hun mooie huisje zo plotseling gebleven? Hoei hoei! lachte de wind. Hij had de oude hoed ook ontdekt en hem mee de lucht in genomen. "Die akelige wind!" Pinkie moest er bijna van huilen. "Zal ik je helpen een nieuw huisje te maken?" bood het muisje aan. "Dan knaag ik mooie takjes van de struiken. En dan kan jij daar een huisje van maken. Net zo een als dat van kabouter Brr".

Daar vrolijkte Pinkie weer helemaal van op. "Dat doen we" riep hij en ze gingen dadelijk aan de slag. Het muisje knaagde het ene takje na het andere af. En Pinkie holde naar huis om hamer en spijkers te halen. Daarmee timmerde hij alle takken aan elkaar. Vier muren maakte hij en er bovenop een dak. Het werd prachtig, vond het muisje.

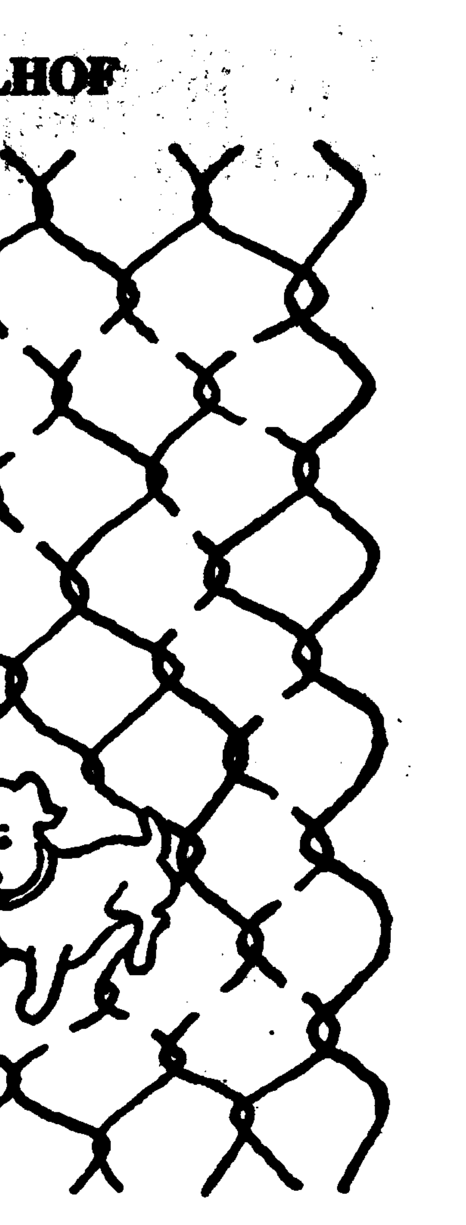
Maar toen ze eindelijk klaar waren en naar binnen wilden gaan, kwamen ze tot de ontdekking, dat ze de deur vergeten waren! "Wat nu?" vroeg het muisje. "Ai, ik maak er wel even een deur in", zei Pinkie en gaf met de hamer een flinke klap tegen een van de muren.

Had hij dat nu maar niet gedaan! Bam, krak krak krak, boem, klonk het. De takjes braken af, de muren begonnen te wiebelen, het dak krraakte. En toen viel het hele huisje zo maar om. "Nu moeten we weer opnieuw beginnen", piepte het muisje verschrikt. Maar Pinkie was moe geworden van al dat huizen bouwen. Hij dacht aan zijn lekkere zachte bedje bij kabouter Brr en Poetsje. En aan het sneetje brood met een parkiete-eitje, dat hij elke avond kreeg. "Ik geloof, dat ik toch maar weer bij Papa Brr en Mama Poetsje ga wonen", zuchtte hij en rende de vlug naar huis.

Kabouter Brr gaf Poetsje nog een knipoogje. Ze hadden hem al verwacht. Huizen bouwen is veel te moeilijk voor kleine kabouterjongetjes. Daar moeten ze eerst nog een heleboel voor leren. Net als mensenkinderen, he!

NEL BASILIO

DOOLHOF

Oplossing doolhof:

* * *

Een Europeaan komt in een Afrikaans dorp en ziet enkele mannen voor hun hut zitten. Hij vraagt: Waarom werken jullie niet?
Afrikaan: Hoezo?
Europeaan: Jullie kunnen dan veel geld verdienen en dat op de bank zetten.
Afrikaan: Waarvoor?
Europeaan: Dan hoef je later niet meer te werken en kun je er je gemak van nemen.
Afrikaan: Maar dat doen we nu toch ook al?

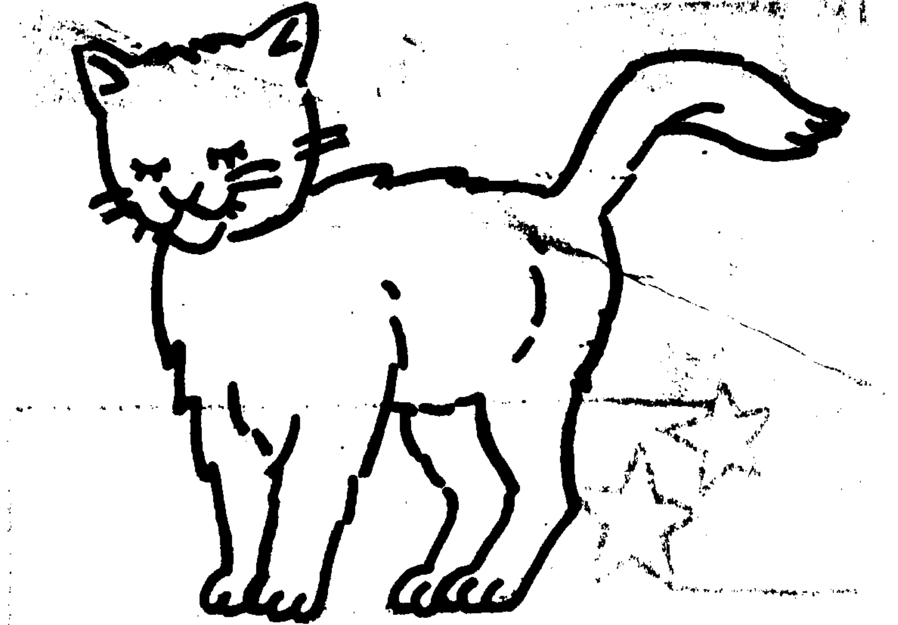
* * *

Onze vriendjes

HEBBEN katten iets bijzonders, wat wij, mensen, niet hebben?

In Amerika woonde de familie Daves, die een kater, Pooh, hadden. Op een dag gingen ze verhuizen naar een stad, die 200 km verder lag. Pooh werd aan de buren gegeven. Maar na een paar dagen ontsnapte hij en verdween spoorloos.

Zes weken na de eerste verhuizing ging de familie Daves alweer verhuizen, nog eens 200 km verder. Pooh was nooit in die nieuwe huizen geweest. Maar toch stapte hij na anderhalve maand ineens bij de familie Daves naar binnen. En hij was het echt zelf, niet een kater, die op hem leek. Want hij had Pooh's [illegible] voorpoot en hetzelfde scheurtje in zijn linkeroor. Het dier had 320 km gelopen en in dat hele grote Amerika het goede gezin opgespoord! Doe het hem maar eens na!

Raadsels

De paljas op deze tekening is met 5 grote ballen aan het jongleren. De letters in iedere bal vormen de naam van een dier. Kun jij deze vijf dieren vinden?

Oplossing: [illegible] Olifant - Panter - [illegible] - Leeuw - Paard

PUZZEL VAN DE WEEK

1	2	3		4	■	5	6	
7			■		8	9		
10		■	11				■	12
	■	13					14	
■	15			■		16		
17			■	18				

HORIZONTAAL: 2. Dag; 5. Rat; 7. Kam; 8. Laf; 9. Kat; 13. Pa; 14. Dof; 15. La; 18. Pad; 19. Gil; 21. Vet; 23. Tik; 24. Los.

VERTIKAAL: 1. Bal; 3. As; 4. Mat; 6. Tam; 7. Kar; 10. Opa; 11. Wol; 12. Mal; 16. Lat; 17. Wit; 18. Pen; 20. Lip; 22. Do.

DEZE week zijn er 2 winnaars, want de vorige keer is de uitslag van de puzzel niet in de krant gekomen. Tja, dat gebeurt wel eens. Onze excuses, Derrick, maar je ziet, we zijn je niet vergeten.
De winnaar van twee weken geleden is:

Derrick Antonie
Palm Beach 160,
Aruba;

Je kunt je prijs ophalen bij het kantoor van de Amigoe aan de Nassaustraat.

ZIE VOOR oplossing en de winnaar de Kinderkrant over twee weken. Stuur je oplossing naar de Amigoe (Scherpenheuvel z/n of P.O.Box 577; Aruba - Nassaustraat 100; Bonaire - de heer Linkels, P.O.Box 122, Bonaire) en zet op de enveloppe: KINDERPUZZEL.
Winnaar van de week is:

Joslin Stam
[illegible] 91-B
Aruba

[illegible] waardebon [illegible] van Augustinus [illegible]el.
Oplossing vorige keer:

HORIZONTAAL: 1. Roofdier; 5. Zeedier; 7. Indien; 8. Hetzelfde; 10. Klaar; 11. Haarbegroeiing; 13. Grote steenmassa; 14. Persoonlijk voornaamwoord; 15. Vrouw; 16. Roem; 17. Deel van een auto; 18. Gieten.

VERTIKAAL: 1. Niet vroeg; 2. Getal boven de tien; 3. Boom; 4. Jaargetijde; 5. Op grote afstand; 6. In Memoriam (afkorting); 9. Twee in het Papiaments; 11. Krijg je in de rekenles; 12. Hoofdstad van Zwitserland; 13. Mannetjesschaap; 14. Groot water; 15. Lidwoord; 16. En dergelijke (afkorting).

Wist je dat?

EEN KATTETONG is net een rasp met naar achter gebogen hoornachtige verhoginkjes, papillen genaamd. Daarmee kan de kat haar vacht borstelen en etensrestjes van een bot schrapen. Ze kan hem ook als een lepeltje gebruiken. Bij het drinken gooit ze het water ermee in haar keelgat. Maar zo'n tong heeft ook een nadeel. Alles wat er eenmaal opzit, moet doorgeslikt worden. Dat komt, omdat de papillen naar achteren wijzen. Uitspugen gaat bijna niet. Dus moet de kat bij het wassen van haar vacht de losse haren inslikken. Of losliggende spelden, die op haar tong terecht gekomen zijn. Zorg er dus voor niets op de grond te laten slingeren, waardoor je kat in moeilijkheden kan komen.

* * * * *

De Duitsers Zuse en Aiken maakten omstreeks 1936 de eerste rekenautomaten. Die van Aiken was de Mark I, een reusachtige machine met maar liefst 70.000 onderdelen.

In Amerika maakten Eckert en Mauchly daarna de ENIAC. Hier voor gebruikten ze 18.000 electrische buizen. Deze ENIAC was maar liefst 200.000 maal sneller in het maken van berekeningen dan de Mark I en wordt als de eerste computer beschouwd.

* * * * *

Babies zijn liplezers! Onderzoekers lieten aan enige babies twee films zonder geluid zien. Op de ene film lieten ze gezichten zien, die "aaa" zeiden en op de andere gezichten, die "ie" zeiden. Daarna lieten ze het geluid erbij horen. Alle babies (en geen enkele deed het fout!) keken toen naar de film, waar het juiste geluid bij hoorde.

* * * * *

Versjes van Vroeger

In de brievenbus

VORIGE week heb ik jullie een tekening van Kim Steward laten zien. En hier zien jullie de tweede tekening die ze ons gestuurd heeft. Wat kan haar mama goed zwemmen, he?

Dag Kim, krijg ik nog meer tekeningen van je?

TANTE NEL

[illegible] operatie en alles is in een half uurtje voorbij.
Wanneer Evers weer bij kennis komt, zegt hij: Maar dokter, hebt u intussen een baard gekregen?
Antwoord: Ik ben helemaal geen professor. Ik ben Petrus...

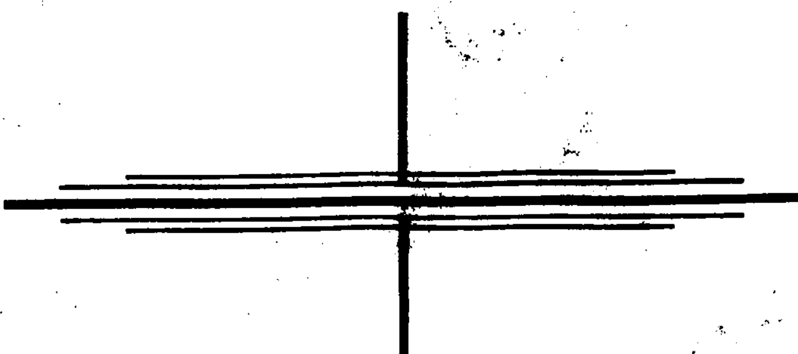
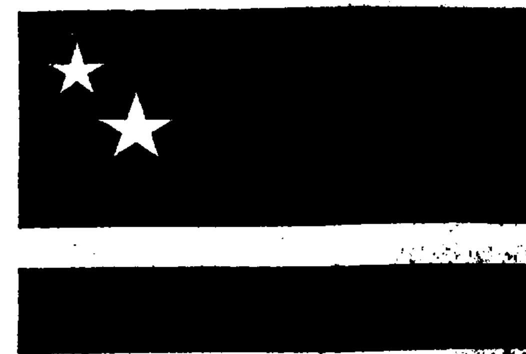
* * *

OP DE 13e van de maand zaten 13 personen aan tafel en ze kregen allerlei verschillende gerechten voorgezet. En ja hoor, een van hen is gestorven. Tijdens de maaltijd? Nee. 13 jaar later.

* * *

DIA DI BANDERA

2 Yüli 1989

Un pabien na hinter Pueblo di Kòrsou
laga nos tur hunto ban selebrá

Vlag van Curaçao gaat in top!

* EEN ENORM enthousiasme op Curaçao toen voor de eerste maal de vlag werd gehesen. Duizenden mensen woonden de plechtigheid bij.

1e LUSTRUM PABIEN